

دانشکده تربیت بدنی

پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت رویداد های ورزشی

بررسی عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی

نگارنده:

هانیه منصوری

استاد راهنما:

دکتر رضا اندام

بهمن ماه ۱۳۹۷

شماره: ۲۲،۲۶۲۵
تاریخ: ۹۷،۱۱،۱۵

باسمه تعالی

مدیریت تحصیلات تکمیلی

فرم شماره (۳) صورتجلسه نهایی دفاع از پایان نامه دوره کارشناسی ارشد

با نام و یاد خداوند متعال، ارزیابی جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد خانم هانیه منصورى با شماره دانشجویی ۹۵۱۴۳۷۴ رشته مدیریت ورزشی گرایش رویدادهای ورزشی تحت عنوان: بررسی عوامل موثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی که در تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۹ با حضور هیأت محترم داوران در دانشگاه صنعتی شاهرود برگزار گردید به شرح ذیل اعلام می گردد:

قبول (با درجه: خیلی خوب...) مردود
نوع تحقیق: نظری عملی

عضو هیأت داوران	نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	امضاء
۱- استاد راهنمای اول	دکتر رضا اندام	دانشیار	
۲- استاد راهنمای دوم			
۳- استاد مشاور			
۴- نماینده تحصیلات تکمیلی	دکتر منصوره مکبریان	استادیار	
۵- استاد ممتحن اول	دکتر سیدرضا حسینی نیا	استاد یار	
۶- استاد ممتحن دوم	دکتر حسن بحر العلوم	دانشیار	

نام و نام خانوادگی رئیس دانشکده: علی زین
تاریخ و امضاء و مهر دانشکده:

تیسره: در صورتی که کسی مردود شود حداکثر یکبار دیگر (در مدت مجاز تحصیل) می تواند از پایان نامه خود دفاع نماید (دفاع مجدد نباید زودتر از ۴ ماه برگزار شود).

پروردگارا.....

ز می توانم مویشان را که در راه عزت من سفید شد سیاه کنم و نه برای دست های من به تان که شمره تلاش برای افتخار من است،

مرهی دارم

پس تو فقیم ده که هر خط سگر گزارشان باشم و ثانیه های عمرم را در عصای دست بود نشان بگذرانم تقدیم بابوسه بردستان پدرم، به او که نمی

دانم از بزرگی اش بگویم یا مردانگی، سخاوت و مهربانی

تقدیم به مادرم که همراهی ماندگار است....

و تقدیم به همسر عزیزم: که با صبر و سکینایی، همواره یار و یاورم بوده و با عشق و ایثار و صف نپذیر مراد زندگی و دوران تحصیل یاری نموده

است

تقدیم به پسر عزیزم؛ که وجودش آرامش بخش زندگی من است.

تقدیر و تشکر:

پاس یکران پروردگار یکتا که هستی مان بخشید و به طریق علم و دانش را نمودمان کرد و به بهمنشینی ر هر وان علم و دانش مستخرمان نمود و خوشه چینی از علم و معرفت را روزمان ساخت.

تقدیم به آموزگاری که برایم زندگی و انسان بودن را معنی کردند؛

با پاس از استاد شایسته و کرامت‌مندی جناب آقای دکتر رضا اندام؛ که در کمال سعه صدر، با حسن خلق و فروتنی از بیج‌گلی در این امر بر من دریغ ننمودند و زحمت راهمانی این پایان نامه را بر عهده داشتند.

همچنین با تشکر فراوان از استاد عزیز و مهربان جناب آقای دکتر سحر العلوم، دکتر حسینی نیا و دکتر باقری و دیگر استادان دانشگاه صنعتی شاهرود که در طی کردن این دوران تحصیلی در کنارشان بودم و نسبت به بنده لطف فراوان داشتند.

در پایان شایسته است از همسر عزیزم "جناب آقای دکتر عباس سجانی" که در انجام پایان نامه و دیگر مراحل زندگی همراه و راهنمایم بودند تقدیر و تشکر نمایم.

منصوری

بهمن ۱۳۹۷

تهدیه نامه

اینجانب **هانیه منصوری**، دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت ورزشی (مدیریت رویدادهای ورزشی) دانشگاه صنعتی شاهرود، نویسنده پایان نامه با عنوان "**بررسی عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی**"، تحت راهنمایی **دکتر رضا اندام** متعهد می‌شوم:

- تحقیقات در این رساله توسط اینجانب انجام شده است و از صحت و اصالت برخوردار است.
- در استفاده از نتایج پژوهش‌های دیگر پژوهشگران، به مرجع مورد استفاده استناد شده است.
- مطالب این رساله تاکنون توسط خود یا فرد دیگری برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی در هیچ جا ارائه نشده است.
- حقوق معنوی این اثر به دانشگاه صنعتی شاهرود تعلق دارد و مقالات مستخرج با نام "دانشگاه صنعتی شاهرود" یا 'Shahrood University of Technology' به چاپ خواهد رسید.
- حقوق معنوی تمام افرادی که در بدست آوردن نتایج اصلی رساله تأثیرگذار بوده‌اند، در مقالات مستخرج از رساله رعایت می‌گردد.
- در تمام مراحل انجام این رساله ضوابط و اصول اخلاقی رعایت شده است.
- در تمام مراحل انجام این رساله در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته (یا استفاده شده است) اصل رازداری و اصول اخلاق انسانی رعایت شده است.

هانیه منصوری

بهمن ماه ۱۳۹۷

مالکیت نتایج و حق نشر

تمام حقوق معنوی این اثر و محصولات آن (مقالات مستخرج، کتاب، برنامه های رایانه ای، نرم افزارها و تجهیزات ساخته شده) متعلق به دانشگاه صنعتی شاهرود می باشد. این مطلب باید به نحو مقتضی، در تولیدات علمی مربوطه ذکر شود. استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در این رساله بدون ذکر منبع مجاز نمی باشد.

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر، بررسی عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری رویدادهای ورزشی بود. این تحقیق بر مبنای هدف از نوع تحقیقات کاربردی و برحسب روش گردآوری اطلاعات از نوع تحقیقات توصیفی اکتشافی است که برای جمع‌آوری اطلاعات از روش آمیخته در دو بخش کیفی و کمی استفاده شد. در بخش کیفی پژوهش متغیرها و عامل‌های اصلی مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی با استفاده از مصاحبه با چند تن از صاحب‌نظران در این حوزه شناسایی و بر این اساس پرسش‌نامه مدیریت ریسک در رویدادهای ورزشی طراحی گردید و در بخش کمی نیز داده‌های حاصل از اجرای پرسشنامه تهیه شده در بخش کیفی، جهت آزمون فرضیه مورد استفاده قرار گرفت. جامعه آماری پژوهش را صاحب‌نظران و ذینفعان در زمینه برگزاری رویدادهای ورزشی شامل کارکنان ادارات ورزش و جوانان، رؤسای هیئت‌های ورزشی استان سمنان و خراسان رضوی و همچنین برخی اساتید و پژوهشگران دارای تحقیق در این زمینه تشکیل دادند. نمونه آماری در بخش کیفی شامل هشت کارشناس خبره در زمینه مدیریت ریسک و برگزاری رویداد ورزشی بود که نمونه‌گیری در این مرحله هدفمند و با روش نمونه‌گیری گلوله برفی انجام شد. در بخش کمی نیز با استفاده از نمونه‌گیری در دسترس و غیر تصادفی تعداد ۱۲۷ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش در بخش کیفی مصاحبه نیمه ساختاریافته و در بخش کمی پرسش‌نامه حاصل از بخش کیفی شامل ۲۵ گویه و ۵ مؤلفه بود که روایی محتوایی آن توسط ۱۰ نفر از صاحب‌نظران، روایی سازه با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی مورد بررسی قرار گرفت و پایایی آن از طریق آلفای کرونباخ ۰,۹۳ به دست آمد. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد در نهایت ۵ مؤلفه ایمنی اماکن و تجهیزات، امنیت فیزیکی، پرسنل و آموزش، مدیریت و برنامه‌ریزی و مدیریت امور اضطراری به ترتیب بیشترین تأثیر را در تبیین مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی دارند.

واژگان کلیدی: عوامل مؤثر، مدیریت ریسک، رویداد ورزشی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
فصل اول: کلیات پژوهش	
۲	مقدمه
۳	بیان مسئله
۶	اهمیت و ضرورت پژوهش
۸	اهداف پژوهش
۸	هدف کلی
۸	اهداف اختصاصی
۸	سؤال‌های پژوهش
۸	پیش‌فرض‌های پژوهش
۸	محدودیت‌های پژوهش
۹	تعریف واژه‌ها و اصطلاحات پژوهش
فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش	
۱۴	مقدمه
۱۴	مبانی نظری
۱۴	مفهوم ریسک
۱۷	ویژگی‌های ریسک
۲۰	نمودار مفهومی از ویژگی‌های ریسک
۲۱	مفهوم و تعریف مدیریت ریسک
۲۳	اهمیت مدیریت ریسک
۲۴	فرایند مدیریت ریسک
۲۵	درک بستر و زمینه ریسک
۲۵	شناسایی ریسک
۲۶	ارزیابی ریسک
۲۶	مقابله با ریسک
۲۷	دسته‌بندی انواع ریسک‌ها
۲۸	مفهوم ادراک ریسک

۳۱	ادراک کلی از ریسک
۳۱	مدل مفهومی عوامل مؤثر بر ادراک ریسک
۳۴	رویداد ورزشی
۳۶	خصوصیات رویداد ورزشی
۳۷	تقسیم‌بندی رویدادهای ورزشی
۴۱	پیشینه پژوهش
۴۱	پژوهش‌های انجام شده در داخل کشور
۴۴	پژوهش‌های انجام شده در خارج از کشور
۴۷	جمع بندی فصل

فصل سوم: روش شناسی پژوهش

۵۰	مقدمه
۵۰	روش پژوهش
۵۰	جامعه آماری و نمونه پژوهش
۵۱	ابزار پژوهش
۵۱	روایی و پایایی ابزار پژوهش
۵۱	روایی صوری
۵۱	روایی سازه
۵۸	تحلیل عاملی تاییدی عوامل مدیریت ریسک رویداد ورزشی
۶۱	پایایی
۶۲	روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

فصل چهارم: یافته های آماری

۶۴	مقدمه
۶۴	یافته های بخش کیفی
۶۶	یافته های بخش کمی پژوهش
۶۶	فراوانی آزمودنی ها
۶۶	جنسیت آزمودنی ها
۶۸	سن آزمودنی ها
۶۹	تحصیلات
۶۹	سابقه خدمت

۷۱	بررسی توزیع داده ها
۷۱	یافته های استنباطی پژوهش
۷۱	بررسی سؤالات پژوهش

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۸۲	مقدمه
۸۲	خلاصه پژوهش
۸۴	یافتههای تحقیق
۸۵	بحث و نتیجه گیری
۹۱	نتیجه گیری کلی
۹۲	پیشنهادات پژوهش
۹۲	پیشنهادات کاربردی
۹۳	پیشنهادات پژوهشی
۹۶	منابع فارسی
۹۹	منابع لاتین

فهرست نمودارها

۲۰	نمودار ۱-۲. ویژگی ها خطر (به نقل از علیزاده، ۱۳۹۲)
۲۴	نمودار ۲-۲. فرایند مدیریت ریسک (مختاری و همکاران، ۱۳۹۰).
۲۷	شکل ۳-۲. رویکردهای مواجهه با ریسک
۳۲	شکل ۴-۲. مدل مفهومی عوامل مؤثر بر ادراک ریسک
۵۳	نمودار ۱-۳. نمودار شیب دامنه متغیرهای آزمون
۵۹	نمودار ۲-۳. تحلیل عاملی مرتبه اول متغیرهای اصلی پژوهش (ضرایب استاندارد شده)
۶۰	نمودار ۳-۳. تحلیل عاملی مرتبه اول متغیرهای اصلی پژوهش (مقادیر t)
۶۶	نمودار ۱-۴: توزیع فراوانی آزمودنی ها
۶۷	نمودار ۲-۴: توزیع فراوانی آزمودنی ها بر اساس جنسیت
۶۸	نمودار ۳-۴. توزیع فراوانی آزمودنی ها بر اساس سن
۶۹	نمودار ۴-۴. توزیع فراوانی آزمودنی ها بر حسب تحصیلات
۷۰	نمودار ۵-۴. توزیع آزمودنی ها بر حسب سابقه خدمت
۷۲	نمودار ۶-۴. تحلیل عاملی مرتبه دوم در حالت استاندارد

نمودار ۴-۷. تحلیل عاملی مرتبه دوم مقادیر t ۷۳

فهرست جداول

جدول ۲-۱. طبقه‌بندی برخی ریسک‌های سازمانی	۲۵
جدول ۳-۱: نتایج آزمون کرویت بارتلست و شاخص نمونه برداری برای آزمون	۵۲
جدول شماره ۳-۲: ارزشهای ویژه بالاتر از ۱ برای ۵ عامل اولیه	۵۳
جدول ۳-۳. درصد واریانس تبیین شده توسط هر عامل پس از چرخش	۵۴
جدول ۳-۴. عوامل حاصل از تحلیل عاملی اکتشافی آزمون مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی	۵۴
جدول ۳-۵. درصد واریانس تبیین شده توسط هر بار عاملی پس از چرخش (پس از حذف گویهها)	۵۵
جدول ۳-۶. عوامل حاصل از تحلیل اکتشافی پس از حذف گویهها	۵۶
جدول ۳-۷. شاخص های برازش مدل تحقیق (به نقل از صفاری، ۱۳۹۱)	۶۱
جدول ۳-۸. نتایج آزمون ضریب آلفای کرونباخ در مورد پایایی عامل‌های پرسشنامه مدیریت ریسک	۶۱
جدول ۴-۱. کد گذاری اولیه مصاحبه ها	۶۵
جدول ۴-۲. توزیع فراوانی آزمودنیها	۶۶
جدول ۴-۳. توزیع فراوانی آزمودنی ها بر حسب جنسیت	۶۷
جدول ۴-۴: توزیع فراوانی آزمودنی ها بر حسب سن (سال)	۶۸
جدول ۴-۵: توزیع فراوانی آزمودنی ها بر حسب تحصیلات	۶۹
جدول ۴-۶. توزیع آزمودنی ها بر حسب سابقه خدمت	۷۰
جدول ۴-۷. نتایج آزمون حد مرکزی جهت نرمال بودن تک متغیره و چند متغیره داده‌ها	۷۱
جدول ۴-۸. شاخص های برازش مدل تحقیق	۷۴
جدول ۴-۹. نتایج آزمون تی جهت تبیین مدیریت ریسک توسط عوامل	۷۵
جدول ۴-۱۰: نتایج آزمون رتبه بندی عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی	۷۵
جدول ۴-۱۱: اولویت بندی گویه های عامل ایمنی اماکن وتجهیزات	۷۶
جدول ۴-۱۲: اولویت بندی گویه های عامل امنیت فیزیکی	۷۷
جدول ۴-۱۳: اولویت بندی گویه های عامل پرسنل و آموزش	۷۸
جدول ۴-۱۴: اولویت بندی گویه های عامل مدیریت و برنامه ریزی	۷۹
جدول ۴-۱۵: اولویت بندی گویه های عامل مدیریت امور اضطراری	۸۰

فصل اول

طرح تحقیق

۱-۱. مقدمه

ورزش و فعالیت‌های بدنی به‌عنوان نمودی اجتماعی باید همگام با تغییرات و تحولات تدریجی کشور توسعه یابد، متخصصان جامعه‌شناسی و روان‌شناسی، ورزش را پدیده‌ای اجتماعی و فرهنگی می‌دانند که پیوندی جدانشدنی با مجموعه نهادها و ساختارهای اجتماعی دارد. با توجه به اینکه ورزش پدیده‌ای اجتماعی است و هر پدیده اجتماعی می‌تواند به دلایل گوناگون تحت تأثیر عوامل خطرزا قرار گیرد و مشکلاتی را برای جامعه و کشور فراهم نماید، بنابراین جامعه ورزش نیز از مشکلات و خطراتی که آن را تهدید می‌کند و ممکن است در نهایت برای این جامعه فعال و پویا بحران ایجاد کند، به دور نیست. ایجاد مشکلات در برگزاری رویدادهای ورزشی و اماکن و تأسیسات ورزشی برآیندی از کارکرد عناصر و عوامل مؤثر در حوزه‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی جامعه است (رحیمی و همکاران، ۱۳۸۱). آسیب یک شرکت‌کننده، مربی یا یکی از مسئولان برگزاری رویداد می‌تواند منتج به خسارت مالی برای سازمان شود و افراد به‌تنهایی نمی‌توانند متحمل خسارت وارده شوند؛ به همین خاطر، دلیل اصلی برای وجود مدیریت ریسک در ورزش، مسئولیت اخلاقی در ارتباط با صدمه دیگران و همچنین وظیفه قانونی برای فراهم کردن یک محیط ورزشی امن برای شرکت‌کنندگان است (ایرون^۱، ۲۰۰۴).

محافظت از دارایی‌ها (منابع انسانی و فیزیکی) در برابر تهدیدات بالقوه از جمله تروریسم، بلایای طبیعی و مسائل مربوط به کنترل جمعیت، وجود رویکرد مدیریت ریسک همه‌جانبه برای سازمان‌های برگزارکننده رویدادهای ورزشی را اجتناب‌ناپذیر کرده است. به‌بیان‌دیگر مدیریت ریسک یک فرایند سیستماتیک (منظم) و تحلیلی است که میزان احتمالی یک تهدید را که دارایی‌ها، افراد و یا فعالیت‌ها را در معرض ریسک قرار می‌دهد، مورد ملاحظه و مطالعه قرار می‌دهد تا اقداماتی را به‌منظور کاهش ریسک و پیامدهای یک حمله

^۱ . Airon

تعیین نماید. یک سازمان برای مشخص کردن تهدیدها و نقاط آسیب‌پذیر باید فرایند ارزیابی ریسک را انجام دهد (هال و همکاران^۱، ۱۳۹۶).

در سازمان‌های ورزشی مدیریت ریسک از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، چراکه آن‌ها از یک‌طرف با ریسک‌های مالی و از طرف دیگر با ریسک‌های جانی و ایمنی بدنی شرکت‌کنندگان در ورزش روبرو هستند. افزایش شدید در تعداد دادخواهی‌ها در ورزش به‌عنوان جرقه‌ای بود که توجه و علاقه به مدیریت ریسک را در میان مدیران ورزش، مدیران تفریحات سالم و اوقات فراغت به وجود آورد. فراهم کردن امنیت مسابقات ورزشی به‌طور مطمئن یکی از اهداف مدیران ورزشی است. تعهدات قانونی در ارتباط با این فعالیت‌ها تغییر کرده‌اند؛ بنابراین تمایل مدیریت ریسک در کمک به مدیران ورزشی برای رسیدگی به این تعهدات با مسئولیت‌های قانونی جدید همراه است (ایرون، ۲۰۰۴).

عملکرد مناسب و مطلوب این حوزه‌ها رمز ثبات و ایمنی در محیط‌های ورزشی است. حجم عظیم سرمایه‌های درگیر در برگزاری رویدادهای ورزشی و ایجاد اماکن و تأسیسات برای برگزاری، زمان زیاد اجرای این پروژه‌ها و از همه مهم‌تر مدیریت درست برگزاری رویداد توجه بیشتر مسئولین و پژوهش‌های بنیادین و کاربردی را در حوزه مدیریت و به‌خصوص مدیریت ریسک آشکار می‌سازد.

۲-۱. بیان مسئله

متخصصان جامعه‌شناسی، ورزش را پدیده‌ای اجتماعی و فرهنگی می‌دانند که پیوندی ناگسستنی با نهادها و ساختارهای اجتماعی دارد (انورالخولی، ۱۳۸۱). پدیده‌های اجتماعی می‌توانند به دلایل گوناگون تحت تأثیر عوامل خطرزا قرار گیرند و مشکلاتی را برای جامعه ایجاد نمایند. ورزش و رویدادهای ورزشی نیز به دلیل ماهیت اجتماعی آن‌ها می‌توانند متأثر از این مشکلات و خطرات باشند و در نهایت برای جامعه بحران ایجاد

^۱ . Hall & et al

کنند (شاه منصوری و مظفری، ۱۳۸۵). تروریسم، هولیگانیسم، وندالیسم و بی‌نظمی‌های جمعیت از مهم‌ترین ریسک‌های تهدیدکننده رویدادهای ورزشی هستند (هال و همکاران، ۱۳۹۶).

وقوع این‌گونه حوادث ناگوار در میادین ورزشی برآیندی از کارکرد عناصر و عوامل مؤثر در حوزه‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی جامعه است (شاه منصوری و مظفری، ۱۳۸۵) و خاص یک کشور و یا یک رشته ورزشی نیست و در اکثر کشورهای جهان و تقریباً در همه رشته‌های ورزشی به وقوع می‌پیوندد (امری^۱، ۲۰۱۰).

به پیشنهاد سیسلک و همکاران^۲ (۲۰۱۰)، بهتر است سازمان ورزشی در برابر ریسک‌های تهدیدکننده ورزش، رویکرد مدیریت ریسک اتخاذ نمایند، که مهم‌ترین چالش در این زمینه شناسایی تهدیدات واقعی و نیز اقدامات مقابله‌ای مناسب در برابر ریسک ترورهای سیاسی سازمان‌دهی شده (مثل تهدیدات بمب‌گذاری)، ترورهای اجتماعی سازمان‌دهی شده (مثل هولیگانیسم) و ترورهای برنامه‌ریزی نشده (مثل بی‌نظمی‌های جمعیت) است (سیسلک و همکاران، ۲۰۱۰).

اصل هدایت مدیریت ریسک اثربخش این است که اطمینان حاصل شود تمامی دستورالعمل‌های مربوط به کاهش حوادث بالقوه در استادیوم‌های ورزشی و تفریحی مورد ملاحظه قرار گرفته و برای واکنش مؤثر و اثربخش در برابر این حوادث برنامه‌هایی وضع گردد. در حوزه امنیت نبود برنامه‌ریزی می‌تواند پیامدهای مخربی به همراه داشته باشد و مهم‌تر این‌که احتمال بروز فاجعه را افزایش دهد. برنامه‌ریزی فرایند آماده‌سازی فعال قبل از برگزاری رویداد به‌واسطه طراحی و اجرای برنامه‌ها به‌منظور پیشگیری، واکنش و بازگشت به حالت اولیه پس از شرایط اضطراری می‌باشد. گروه فرماندهی امنیت و سایر دست‌اندرکاران برگزاری رویداد مسئول سیستم مدیریت ریسک و امنیت می‌باشند و برای رسیدن به اهداف باید با در نظر

^۱. Emery

^۲. Cieslak et al

داشتن نتایج مطلوب، اقدامات و عملیات ضروری را توسعه دهند. برای اطمینان از برقرار بودن یک سیستم مدیریت ریسک اثربخش به برنامه‌ریزی نیاز است و در این نوع برنامه‌ریزی سرمایه‌ها و دارایی‌ها تعریف، ریسک‌ها ارزیابی، تهدیدها تجزیه و تحلیل و در نهایت برنامه‌ها و سیاست‌ها و تدابیر پیشگیرانه توسعه داده می‌شوند (هال و همکاران، ۱۳۹۶).

بهتر است تمام سازمان‌ها صرف‌نظر از اندازه و نوع آن‌ها یک برنامه مدیریت ریسک داشته باشند. برنامه مدیریت ریسک می‌تواند به صورت مستمر ریسک‌های اماکن و تأسیسات را شناسایی بررسی و کاهش دهد. استراتژی کاهش احتمال وقوع یک تهدید را کاهش می‌دهد و یا میزان خسارت ایجاد شده به دلیل یک حادثه یا بعد از آن را محدود می‌کند. مدیران ورزشی یک وظیفه قانونی دارند و آن این است که باید برای شرکت‌کنندگان در برنامه‌های ورزشی محیط امنی را فراهم کنند. عدم موفقیت در تشخیص و بررسی ریسک‌ها ممکن است موجب صدمه به طرفداران، شرکت‌کنندگان و کارکنان شده و مبنایی برای دعاوی حقوقی به وجود آورد. فرایند مدیریت ریسک وسیله‌ای است که به مدیران اماکن و تأسیسات و برگزارکنندگان رویداد ورزشی کمک می‌کند تا یک برنامه مدیریت مؤثر ریسک را وضع و اجرا کنند (کیسر و رایبنسون^۱، ۲۰۰۵).

یک برنامه مدیریت ریسک از چهار بعد مختلف به عملیات برگزاری مسابقات و رویدادهای ورزشی ارزش می‌بخشد، این برنامه می‌تواند از طریق روش‌های تأمین امنیت و کاهش رعب و وحشت از ریسک، تجربه مثبت شرکت‌کنندگان را بهبود بخشد. این برنامه می‌تواند بر سرمایه‌ها و دارایی‌ها نظارت خوبی ایجاد کند؛ چون اقدامات مدیریت ریسک از منابع مالی، انسانی و فیزیکی حفاظت می‌کند. مدیریت ریسک می‌تواند از مشکلاتی همچون دعاوی حقوقی به خاطر تعهد و دین ناحق و بی‌مورد، پیشگیری کند و در نهایت مدیریت

^۱ . Kaiser & Robinson

ریسک انجام مشوق عملیات حرفه‌ای بوده و منجر به اقدامات مؤثرتر و کارآمدتر می‌گردد (هال و همکاران، ۱۳۹۶).

با توجه به مطالب بیان شده شناخت عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک و داشتن برنامه مدیریت ریسک مناسب در زمان برگزاری رویدادهای ورزشی می‌تواند به مدیران برگزارکننده در جلوگیری از خطرات احتمالی و تبدیل آن‌ها به بحران جلوگیری کند و آن‌ها را برای مقابله با این ریسک‌ها آماده نماید بنابراین؛ پژوهش حاضر با این هدف به دنبال بررسی و شناسایی عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری رویدادهای ورزشی می‌باشد و امید است نتایج حاصل از پژوهش بتواند راه گشا و کمک برای مدیران در کاهش خطرات و ریسک‌ها در برگزاری موفق رویدادهای ورزشی باشد.

۱-۳. اهمیت و ضرورت پژوهش

هر اندازه در رویدادهای ورزشی و اماکن ورزشی مدیران، متصدیان، برگزارکنندگان و کارکنان عوامل خطرزا را به‌خوبی درک کرده و شناسایی نمایند و به حذف این موارد بپردازند، محیطی ایمن را برای استفاده‌کنندگان ایجاد کرده‌اند و با کاهش خطر و بالا بردن امنیت استفاده‌کنندگان به میزان زیادی موجبات مشارکت تماشاچیان، مشتریان و استفاده‌کنندگان از رویداد و اماکن را به دست می‌آورند که در نهایت منجر به رعایت قوانین و مقررات توسط مشتریان، کاهش آسیب‌ها و در نهایت کسب سود و عدم ایجاد مشکلات و مسئولیت‌های قانونی می‌شود (صادقی، ۱۳۸۳).

مدیران رویدادهای ورزشی همواره تلاش می‌کنند تا رویدادهای تحت مدیریت آن‌ها به بهترین نحو برگزار شود. این مدیران در برگزاری رویدادهای ورزشی با چالش‌های عمده‌ای هم‌چون حمل‌ونقل و ترافیک، مسائل پزشکی و اورژانسی، افتتاحیه و اختتامیه، اسکان و تغذیه و غیره روبرو هستند. مدیریت ریسک در زمان برگزاری رویدادهای ورزشی یکی از چالش‌های مهمی است که مدیران رویدادهای ورزشی با آن مواجه هستند. وجود جمعیت بسیار زیاد در زمان برگزاری رویدادها احتمال وقوع حوادث امنیتی را به شدت افزایش

می‌دهد؛ بنابراین، مدیران و مسئولان رویدادهای ورزشی باید اقداماتی را برای پیشگیری از وقوع این حوادث انجام دهند (فرجی، ۱۳۹۳).

حوادث و اتفاقاتی که در زمان برگزاری رویدادهای ورزشی در داخل و خارج از کشور اتفاق افتاده است، وجود یک نظام پیشگیری و مدیریت ریسک در رویدادهای ورزشی را اجتناب‌ناپذیر می‌سازد. با توجه به این‌که اطلاعات و مدارک علمی بسیار اندک در زمینه مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی داخل کشور وجود دارد و با توجه به نقش عوامل فرهنگی و بومی، به نظر می‌رسد که انجام پژوهش‌های بیشتر باهدف بومی‌سازی و تعیین استانداردهای مدیریت ریسک ویژه برای پوشش رویدادهای ورزشی بتواند اطلاعات کاربردی ارزشمندی در بستر مدیریت رویدادهای ورزشی فراهم کند. به‌علاوه، انجام پژوهش‌های مکمل با تمرکز بر مدیریت ریسک و رابطه آن با مسائلی چون مدیریت امنیت، مدیریت جمعیت، عوامل زیرساختی (نحوه طراحی و ساخت اماکن ورزشی) برای پیشگیری از حوادث امنیتی، بهره‌گیری از فناوری‌های جدید در برگزاری رویداد و مسائل میزبانی و تشریفات می‌تواند در این زمینه اطلاعات گسترده‌تری فراهم نماید. به‌هرحال، به نظر می‌رسد با انجام چنین پژوهش‌هایی از طریق ارائه داده‌های کمی زمینه تصمیم‌گیری کارآمدتر برای مدیران و دست‌اندرکاران رویدادهای ورزشی فراهم و یک دستورالعمل جامع برای پیشگیری و مقابله و مدیریت مناسب انواع چالش‌ها فراهم شود.

به‌طور کلی مطالعات مربوط به مدیریت ریسک و امنیت رویدادهای ورزشی بسیار محدود است و اکثر مطالعات نیز در خارج از کشور و در سطح رویدادهای ورزشی بزرگ مثل بازی‌های المپیک و جام جهانی در رشته‌های مختلف صورت گرفته است و در رویدادهای ورزشی سطوح پایین و رویدادهای داخلی، پژوهش‌های اندکی صورت گرفته است. در بررسی منابع علمی داخل کشور نیز گزارش علمی منسجمی در مورد مدیریت ریسک برگزاری رویدادهای ورزشی یافت نشد و با توجه به اهمیت موضوع مدیریت ریسک و امنیت در جامعه و به‌ویژه در محیط‌های ورزشی، لزوم انجام پژوهش‌های علمی برای بررسی عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک

رویدادهای ورزشی به منظور پیشگیری از وقوع حوادث ناگوار و بهبود وضعیت کنونی به شدت احساس می شود.

۴-۱. اهداف پژوهش

۱-۴-۱. هدف کلی

هدف کلی از این تحقیق بررسی عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری رویدادهای ورزشی می باشد.

۲-۴-۱. اهداف اختصاصی

۱. شناسایی عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری رویدادهای ورزشی
۲. اولویت بندی عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری رویدادهای ورزشی
۳. اولویت بندی گویه های تشکیل دهنده عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری رویدادهای ورزشی

۵-۱. سؤال های پژوهش

۱. عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری رویدادهای ورزشی کدام اند؟
۲. مهم ترین عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری رویدادهای ورزشی کدام اند؟
۳. مهم ترین گویه های تشکیل دهنده عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری رویدادهای ورزشی کدام اند؟

۶-۱. پیش فرض های پژوهش

- ۱- مصاحبه شونده ها با دقت و صراحت و بدون هیچ گونه جهت گیری به پرسش های محقق پاسخ داده اند.
- ۲- نمونه های پژوهش با علم و آگاهی به همه ی سؤالات پاسخ داده اند.
- ۳- پاسخ دهندگان درک درست و برداشت یکسان و روشنی از سؤالات پرسشنامه داشته اند.

۷-۱. محدودیت های پژوهش

۱. هیئت مصاحبه بسیار محدود و کم بودند و به دلیل برخی محدودیت ها (مالی و زمانی) امکان مصاحبه با گروهی بزرگ تر وجود نداشت.

۲. عدم تمایل برخی از مسئولان ورزشی و اساتید متخصص برای شرکت در این پژوهش و پاسخ به پرسشنامه‌های محقق

۳. با توجه به محدود بودن پژوهشها در این زمینه، محقق در جمع آوری پیشینه پژوهش با محدودیت مواجه بود و لذا به ناچار در پیشینه پژوهش به پژوهشهای درجه دو و سه (از نظر ارتباط با موضوع پژوهش) نیز اشاره شده است

۸-۱. تعریف واژه‌ها و اصطلاحات پژوهش

۸-۱-۱. تعاریف مفهومی

ریسک: مفهومی است که بر پایه مفهوم خطر توضیح داده می‌شود. این واژه در زبان عمومی و زبان تخصصی با هم تفاوت بسیاری دارند معمولاً ریسک را با مخاطره^۱ اشتباه می‌گیرند و تصور می‌کنند که اگر فردی برای به دست آوردن هدفی خود را با خطر روبرو کند ، ریسک کرده است. اما از نظر علمی ریسک به معنای احتمال بروز میزان پیامد ناشی از یک خطر است (مورون^۲، ۱۹۹۴).

ریسک رویداد ورزشی : یعنی احتمال روی دادن یک اتفاق بزرگ (مثبت یا منفی) برای ورزشکاران، تماشاگران، مربیان، مسئولان برگزاری، تجهیزات، وسایل، مکان و کلیه‌ی عوامل دخیل در رویداد و همچنین کلیه مواردی که در برگزاری رویداد سهیم هستند (کردلو، ۱۳۹۵).

مدیریت ریسک: عبارت است از کلیه فرایندهای مرتبط با شناسایی، تحلیل و پاسخگویی به هرگونه عدم اطمینان که شامل حداکثرسازی نتایج رخدادهای مطلوب و به حداقل رساندن نتایج وقایع نامطلوب می‌باشد.

۱. Danger

۲. Moron

رویداد: پدیده‌های موقتی است که می‌تواند با برنامه‌ریزی یا بدون آن باشد (گتز^۱، ۲۰۱۱).

رویداد ورزشی: رویدادی کاملاً اختصاصی، با برنامه، از قبل آماده شده و از نظر زمانی محدود است که در آن تعدادی ورزشکار با اهداف و دلایل مشخص، در آن شرکت و یا در برگزاری آن مشارکت می‌کنند و به منظور تماشای آن تعداد زیادی تماشاگر انتظار می‌رود (جلالی فراهانی و علی دوست قهفرخی، ۱۳۹۰).

اماکن و تجهیزات: تسهیلات و ساختارها فیزیکی اولیه جهت انجام عملیات و فرایندهای اجتماعی است (فرهنگ لغت آکسفورد، ۲۰۱۴).

امنیت فیزیکی: حفاظت فیزیکی شامل اقدامات حفاظتی مختلف جهت محافظت از ساختمان‌ها و اماکن و تجهیزات آن‌ها در برابر عملیات تخریب، ایجاد اختلال، دزدی و سایر خرابکاری‌ها است.

پرسنل و کارکنان: منظور از پرسنل، همه کارکنان دائم و موقتی هستند که برای برگزاری رویدادهای ورزشی وظیفه مشخصی را به عهده دارند.

مدیریت و برنامه‌ریزی: برنامه‌ریزی که یکی از وظایف مدیریت است به معنی تعیین هدف‌ها و اتخاذ روش‌هایی است که مدیران را به نتیجه مطلوب می‌رساند. در این پژوهش منظور از مدیریت و برنامه‌ریزی، اتخاذ و مدیریت روش‌هایی است که به کنترل بهتر جمعیت حاضر در رویداد ورزشی و افزایش امنیت آن‌ها کمک می‌کند و معمولاً مدیریت این‌گونه اقدامات به عهده مدیران و مسئولان برگزاری رویداد است.

۱-۸-۲. تعاریف عملیاتی

ریسک: منظور از ریسک در این پژوهش تمام مخاطراتی است که می‌تواند افراد شرکت کننده در یک رویداد ورزشی (چه به شکل فعال و چه غیر فعال) را تحت تاثیر قرار دهد.

^۱ . Getz

مدیریت ریسک: منظور از مدیریت ریسک در این تحقیق پاسخ نمونه های آماری به سوالات پرسش نامه در قالب ۵ محور ایمنی اماکن و تجهیزات ، امنیت فیزیکی ، پرسنل و آموزش ، مدیریت و برنامه ریزی و مدیریت امور اضطراری می باشد.

رویداد ورزشی: در این پژوهش منظور از رویداد ورزشی تمام رقابت هایی است که در سطح کشور و یا استان و شهرستان به صورت رسمی زیر نظر فدراسیون و یا هیئت ورزشی مربوطه برگزار می گردد.

اماکن و تجهیزات: در این پژوهش نیز به ساختارهای فیزیکی موردنیاز برای برگزاری رویدادهای ورزشی اطلاق می گردد و سوالات ۱ تا ۵ پرسش نامه را تشکیل می دادند.

امنیت فیزیکی: در این پژوهش، حفاظت فیزیکی شامل انجام اقداماتی برای محافظت از اماکن ورزشی و جلوگیری از دسترسی غیرمجاز افراد به تأسیسات و تجهیزات جهت جلوگیری از خرابکاری، جاسوسی، خسارت و دزدی می باشد و سوالات ۶ تا ۱۰ پرسش نامه را به خود اختصاص داده بودند.

پرسنل و کارکنان : در این پژوهش منظور از پرسنل، همه کارکنان دائم و موقتی هستند که برای برگزاری رویدادهای ورزشی وظیفه مشخصی را به عهده دارند و سوالات ۱۱ تا ۱۸ پرسش نامه مدیریت ریسک مربوط به این مؤلفه می شد.

مدیریت و برنامه ریزی: در این پژوهش به هر گونه اقدامات که به عهده مدیران و مسئولان برگزاری رویداد می باشد اطلاق می شود و شامل مدیریت ریسک و بحران، مدیریت ارتباطات و تعاملات، کیفیت خدمات روز مسابقه و اقدامات فرهنگی می باشد که سوالات ۱۹ تا ۲۲ پرسش نامه مربوط به این مقوله می باشد.

فصل دوم

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۲-۱. مقمه

این فصل از پژوهش به مرور مبانی ادبیات نظری و همچنین پیشینه پژوهش در حوزه مدیریت ریسک در رویدادهای ورزشی اختصاص دارد. نخستین گام جهت شناخت و تبیین درست هر مفهوم یا پدیده، ارائه تعریف روشنی از آن است. لذا در تنظیم مطالب این فصل سعی شده است ابتدا مبانی نظری و مفاهیم ریسک، مدیریت ریسک تبیین و سپس پیشینه پژوهش‌های انجام شده در این زمینه‌ها ارائه شود.

۲-۲. مبانی نظری

۲-۳. مفهوم ریسک

ریسک^۱ بر طیف گسترده‌ای از معانی دلالت دارد، مانند ترس از خطرات خاص، نگرانی در مورد وابستگی متقابل انسان و سیستم‌های تکنولوژیکی، عدم قطعیت در مورد سود مالی یا از دست دادن، ترس از نیروهای بدخواه طبیعت و هیجان ماجراجویی (جیگر و همکاران^۲، ۲۰۰۱). موسسه استاندارد بریتانیا، ریسک را ترکیبی از وقوع و نتایج یک رویداد مخاطره‌انگیز معرفی می‌کند. بنا بر نظر آیرون (۲۰۰۴) معنی ریسک در مدیریت ریسک به عدم اطمینان یا شانس زیان و ضرر، خسارات تصادفی و حوادث ناگهانی، غیرعادی یا پیش‌بینی نشده برمی‌گردد. از دیدگاه هارویل (۲۰۰۳) خطر؛ اثر یا پیامدی است که بر توانایی سازمان‌ها برای رسیدن به اهداف خود تأثیر می‌گذارد. فراسدیک (۲۰۰۰) از جنبه کمی به موضوع نگرینسته و افزایش احتمال وقوع حادثه‌ای که قرار است اتفاق بیفتد را خطر نامیده است. سیائو (۲۰۰۵) تعریفی این‌گونه از ریسک ارائه می‌دهد، واژه ریسک به امکان خسارت یا دیگر حوادث مضر که توان دخالت در ثبات مالی نهادهای دولتی و خصوصی و اهداف اصلی آن‌ها دارد گفته می‌شود.

^۱ . risk

^۲ . Jaeger

امروزه مشارکت در ورزش برای افراد به یکی از محبوب‌ترین فعالیت‌های اوقات فراغت تبدیل شده است. به‌نحوی که مردم به این باور رسیده‌اند که ورزش منافع جسمانی و روانی زیادی برای شرکت‌کنندگان به همراه دارد به‌طوری که در سال ۲۰۰۲ شعار سازمان بهداشت جهانی " تحرک رمز سلامتی " بود (ثلول و گرینلس^۱، ۲۰۰۳). البته اغلب افراد نیز قبول دارند که شرکت در برخی فعالیت‌های ورزشی پرخطر شامل خطرات بالقوه‌ای چون آسیب‌های جسمانی و حتی مرگ نیز می‌باشد (فرید و آپنزلر^۲، ۱۹۹۹).

همچنین بسیاری از والدین، نگران مجروح شدن یا آسیب دیدن فرزندانشان در حین شرکت در فعالیت‌های ورزشی هستند. به‌عنوان مثال در سال ۱۹۹۰ حدود ۵۶۰۰۰۰ حادثه در دوچرخه‌سواری عمدتاً منجر به فرستادن جوانان به اورژانس بیمارستان‌ها شده و برآورد هزینه ناشی از این صدمات حدود ۱/۲ میلیارد دلار تخمین زده شده است (فرید، ۱۹۹۹). البته آسیب‌های مرتبط با ورزش فقط محدود به جوانان نیست بلکه صدمات مرتبط با ورزش در میان افراد ۳۵ تا ۵۴ ساله از سال ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۸ حدود ۳۰ درصد افزایش یافته است (سان هو^۳، ۲۰۰۴).

هرگونه شرایطی که در فضای انجام فعالیت ورزشی بالقوه منجر به آسیب‌دیدگی ورزشکار، اعضای برگزارکننده تمرین یا تماشاچیان حاضر در میدان و فضای برگزاری آن فعالیت گردد مخاطره‌انگیز بوده و باید منتقدانه به آن نگریست. عوامل بی‌شماری وجود دارد که امکان دارد وضعیت ایمنی در فضای ورزشی را به مخاطره بیندازد از آن قبیل می‌توان به عوامل مربوط به وسایل و تجهیزات زمین‌های ورزشی و همچنین تأسیسات و محیط فیزیکی آن اماکن اشاره کرد (فارسی و همکاران، ۱۳۸۶).

در بهار ۱۳۸۴ در مسابقه تیم ملی فوتبال کشورمان با ژاپن دلایل مختلف مربوط به عدم ایمنی سبب از دست دادن جان هفت نفر از هم‌وطنان و مصدومیت عده کثیری شد؛ همچنین موارد مشابه دیگری از جمله

¹ . Thelwell & greenless

² . Fried & appenzeller

³ . Sunho

سقوط تیر دروازه فوتسال در مدرسه‌ای در شهرستان کاشان و... را می‌توان برشمرد. این قبیل عوامل به‌صورت بالقوه ممکن است در جاهای دیگر از این کشور از جمله اماکن ورزشی دانشگاه‌ها و مدارس وجود داشته باشد که در صورت سهل‌انگاری باید منتظر بروز فاجعه‌ای کوچک‌تر یا حتی بزرگ‌تر باشیم (پورکیانی و همکاران، ۱۳۷۹). این آمار به وضوح نشان می‌دهد که خطرات مربوط به ورزش همواره وجود دارد با این حال این امر اهمیت مشارکت ورزشی در ارتباط با سلامت و تناسب‌اندام را نفی نمی‌کند (فرید و آپنزلر، ۱۹۹۹).

حتی امن‌ترین برنامه‌ها نیز نمی‌تواند به‌طور کامل از حوادث و صدمات جلوگیری کند. چرا که وجود خطرات در محیط‌های ورزشی امری اجتناب‌ناپذیر است. باین‌حال قانون انتظار دارد که مدیران و مسئولین دست‌اندرکار در محیط‌های ورزشی تلاش‌های معقول و منطقی در جهت توسعه مدیریت خطر انجام داده تا اطمینان حاصل شود محیطی امن برای همه شرکت‌کنندگان در ورزش فراهم شده است (ثلول و گرینلس، ۲۰۰۳). اتخاذ شیوه منطقی برای مدیریت ریسک فقط زمانی امکان‌پذیر است که ابتدا بعضی عامل‌های انسانی، فلسفه، اخلاق و ادراک جامعه درباره ریسک شناخته شوند. ریسک در همه‌جا حضور دارد و مصونیت کامل از آن امکان‌پذیر نیست. ما در محیطی زندگی می‌کنیم که ریسک آن را احاطه کرده است ولی در حالت عادی متوجه آن نیستیم مگر آنکه میزان ریسک به‌اندازه‌ای برسد که توجه ما را به خود جلب کند (انجمن ورزش استرالیا، ۱۳۹۰).

ریسک ممکن است جنبه شخصی یا اجتماعی هم داشته باشد. افراد معمولاً حوادثی را که فقط برای یک نفر خطرناک است بیشتر از حوادثی تحمل می‌کنند که می‌تواند بر افراد زیادی تأثیر بگذارد. البته درک افراد مختلف از ریسک و میزان ریسک‌پذیری واقعی‌شان تصمیم‌گیری‌ها را بی‌ثبات و متغیر می‌سازد و این موضوع ریسک را بسیار پیچیده می‌کند. بدون پذیرفتن ریسک، هیچ امتیاز، موقعیت و پاداشی به دست نخواهد آمد. همواره برای کسب لذت و یا رضایتی که از شرکت یا پیروزی در ورزش به دست می‌آید، باید میزان خاصی از ریسک را بپذیریم. البته در این زمینه باید توازنی نیز وجود داشته باشد. از آنجائی که میزان ریسک

پذیرفته شده توسط خود فرد تعیین می‌شود و با توجه به میزان احتیاط یا بی‌احتیاطی هر فرد تغییر می‌کند بنابراین می‌توان گفت امروزه آگاهی و شناخت، اغلب ارزشمندترین وسیله دفاعی در مقابل ریسک و نابودکننده بزرگ‌ترین دشمن است (انجمن ورزش استرالیا، ۱۳۹۰).

۲-۴. ویژگی‌های ریسک

فیشاف، اسلوویس و لیختن اشتاین^۱ در سال ۱۹۷۸ و ۱۹۷۹ به طور مستقیم برای ارزیابی نگرش‌های عمومی در مورد ریسک فعالیت‌ها و مزایای نسبی ناشی از آن‌ها بررسی‌های روانی انجام دادند که در همین راستا شش ویژگی مرتبط با ریسک در تحقیقاتشان مورد بررسی قرار گرفت:

۲-۴-۱. داوطلبانه^۲

میزان ریسک بسیاری از مشاغل بر اساس معیارهای معینی از ریسک قابل قبول سنجیده می‌شود اما در ورزش چنین سطح معینی از ریسک تعریف نشده است. در واقع در ورزش‌های آماتور سطوح قابل قبول ریسک عمدتاً برحسب نظر شرکت‌کنندگان در هر ورزش تعیین می‌شود (فری، ۱۹۹۱).

فری^۳ مدعی شد که در فعالیت‌های آشنایی مانند ورزش، مردم نتایج منفی را به حداقل می‌رسانند چرا که تصور می‌کنند می‌توانند ریسک آن را کنترل کرده و در ذهن خود فعالیتی با سطح صفر ریسک را در نظر می‌گیرند.

استار^۴ در ۱۹۶۹ به این نتیجه رسید که عامل ارادی و غیر ارادی بودن یک فعالیت در پذیرش ریسک مؤثر می‌باشد. از این جهت به نظر می‌رسد مردم مایل به پذیرفتن ریسک فعالیت‌های ارادی به صورت داوطلبانه‌اند چرا که فکر می‌کنند ریسک‌های ارادی کنترل شده‌اند؛ بنابراین می‌توان گفت: قبول داوطلبانه خطر، عامل تعیین‌کننده ادراک ریسک است (استار، ۱۹۶۹).

^۱ . fishoof, eslovic & likhten eshtain

^۲ . voluntariness

^۳ . ferry

^۴ . estar

۲-۴-۲. دانش^۱

دانش در مورد ادراک ریسک را می‌توان به دو بخش تقسیم کرد:

بخش اول: مربوط می‌شود به این که تا چه حد ریسک مورد نظر برای افرادی که در معرض آن هستند شناخته شده است.

و بخش دوم: مربوط می‌شود به این که تا چه اندازه آن ریسک در نتیجه علم و تحقیق شناخته شده است (فیشاف و همکاران، ۱۹۷۸).

بنابراین می‌توان گفت اگر ریسک برای افرادی که در معرض آن هستند شناخته شده باشد نسبت به زمانی که هیچ دانشی درباره آن نداشته‌اند منجر به ادراک ریسک پایین‌تری خواهد شد و خطر کمتری را در ذهن ایجاد خواهد کرد (ریمر^۲، ۱۹۹۷).

۲-۴-۳. کنترل^۳

با توجه به تحقیقات فیشاف و همکاران^۴ در سال ۱۹۷۸، کنترل را می‌توان در شرایط کنترل شخصی تعریف کرد بدین معنا که افراد فکر می‌کنند آیا به‌طور شخصی و فردی می‌توانند خطر فعالیتی را متوقف سازند یا نه؟

بر اساس این ویژگی اگر فعالیتی دارای تکنولوژی قابل کنترل باشد افراد تصور می‌کنند که ریسک آن فعالیت کمتر است و بالعکس اگر کنترل تکنولوژی یک فعالیت کمتر باشد افراد احساس می‌کنند که بیشتر در معرض ریسک قرار دارند (اسلویچ^۵، ۱۹۸۷).

1 . knowledge

2 .Rimer

3 . controllability

4 . Fishoof et all

5 . Slovic

بنابراین می‌توان گفت کنترل شخصی در تصمیم‌گیری افرادی که در فواصل زمانی مختلف از زندگی‌شان از مهارت‌های فنی استفاده می‌کنند مهم می‌باشد (لیندل و همکاران^۱، ۱۹۸۳).

۲-۴-۴. مزمن - فاجعه‌آمیز^۲

در اینجا مسئله این است که آیا عواقب آن حادثه جزئی است یا فاجعه‌آمیز؟ غالباً عواقب فاجعه‌آمیز و یا فعالیت‌های با پتانسیل فاجعه‌بار که مکن است افراد زیادی در نتیجه آن حادثه آسیب ببینند نسبت به حوادثی که در آن به افراد معدودی صدمه وارد می‌شود، سبب ایجاد نگرانی بیشتری در بین عموم مردم شده و خطر بیشتری را در ذهن افراد ایجاد می‌کند که خود منجر به ادراک ریسک بالاتری خواهد شد (ریمر، ۱۹۹۷).

۲-۴-۵. وحشت عمومی^۳

درجه وحشت عمومی تجربه شده توسط افراد بدین معنی است که اگر وقوع یک ریسک رایج نباشد غالباً با نگاه منفی نسبت به آن نگریسته می‌شود و ریسک بالاتری را در ذهن افراد ایجاد می‌کند مثلاً نگرش منفی نسبت به نشت مواد رادیواکتیو از یک کارخانه هسته‌ای بیشتر است تا نگاه منفی نسبت به نشت آلودگی از یک کارخانه ذغال سنگ درحالی که نشت آلودگی بیشتر رخ می‌دهد (فیشاف و همکاران، ۱۹۷۸).

۲-۴-۶. شدت نتیجه^۴

آخرین ویژگی مورد استفاده توسط فیشاف و همکاران در سال ۱۹۷۸ شدت نتیجه بود بدین معنا که اگر در فعالیتی ریسکی تشخیص داده شود که ناشی از یک رویداد ناگوار، اشتباه یا بیماری باشد احتمال مرگ‌ومیر چقدر خواهد بود؟ آیا تقدیر و سرنوشت قطعاً مرگبار است یا خیر؟ مثلاً کار با تفنگ از نظر مردم ریسک

^۱.Lindell & et all

^۲ . chronic-catastrophic

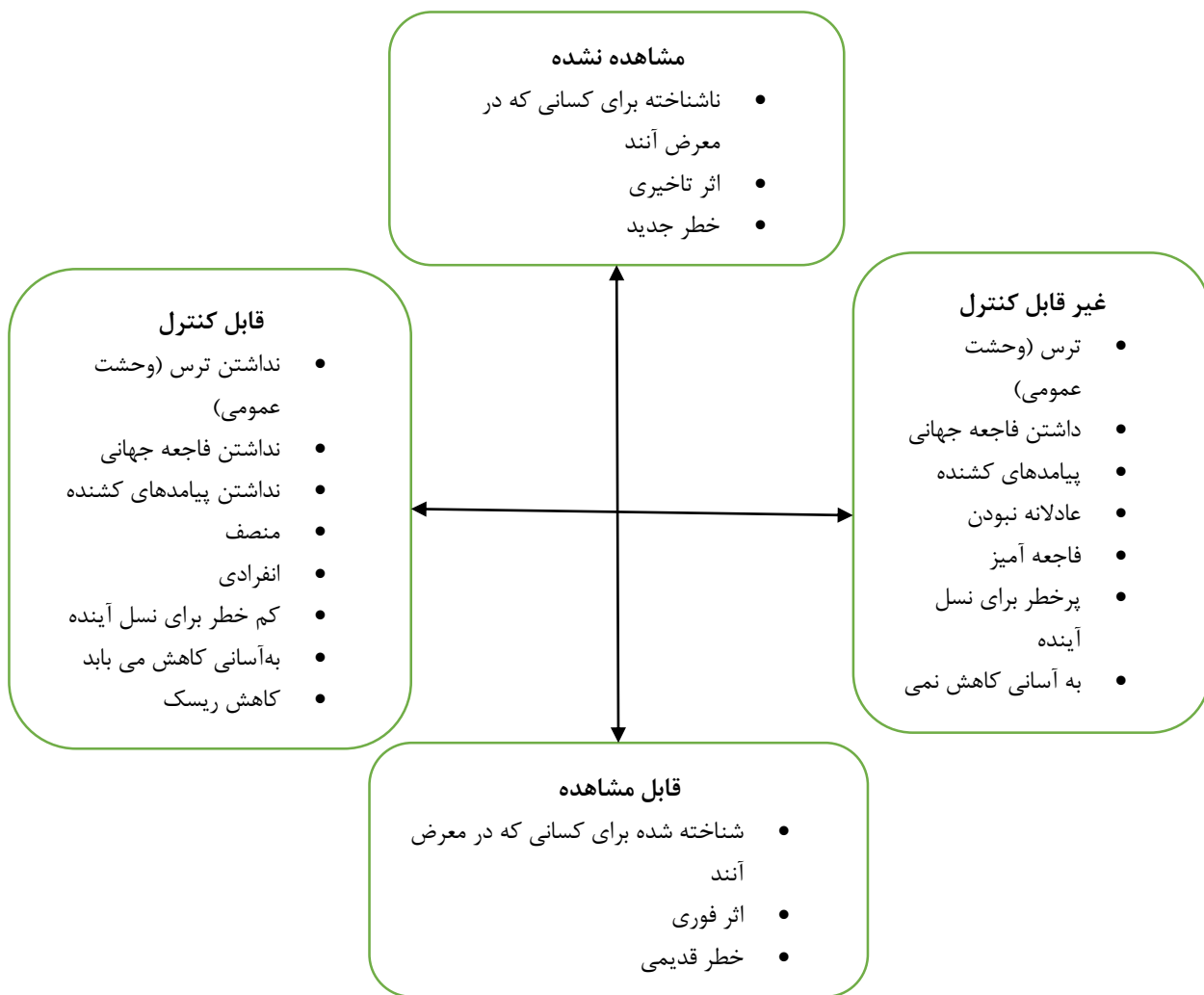
^۳ . common-dread

^۴ . severity of consequence

بیشتری دارد زیرا یک اشتباه کوچک سبب مرگ خواهد شد ولی همان افراد احساس می‌کنند که ریسک ناشی از مسمومیت غذایی کمتر است چون سبب مرگ نمی‌شود (همان منبع).

۲-۵. نمودار مفهومی از ویژگی‌های ریسک

اسلویچ و همکاران در سال ۱۹۸۴ مطالعه ادراک خطر را در حوزه نود خطر در زمینه فعالیت‌های ورزشی چون دوچرخه‌سواری، فوتبال، بوکس، کوهنوردی، اسکیت، غواصی، سرایشی اسکی، شکار و... گسترش دادند آن‌ها همچنین در مورد ۱۶ ویژگی خطر نمودار ۱-۲ را ترسیم نمودند.

نمودار ۱-۲. ویژگی‌ها خطر (به نقل از علیزاده، ۱۳۹۲)

۲-۶. مفهوم و تعریف مدیریت ریسک

یکی از مهم‌ترین چالش‌های ورزش به‌عنوان پدیده‌ای اجتماعی در قرن حاضر، روند رو به افزایش خطرهای در فعالیت‌های ورزشی است. اگرچه ورزش یا هر نوع فعالیت بدنی دیگر سرگرم‌کننده و برای سلامت مردم مفید و سودمند است آن‌ها می‌توانند شامل خطرهای پنهان و حادثه‌زا هم باشند. خطر همواره با پیامدهای ناخوشایند مانند آسیب، صدمه و ضرر و زیان همراه است. به‌منظور کاهش یا حتی حذف این خطرهای، صنعت ورزش و اوقات فراغت به اجرای فرایند مدیریت ریسک مؤثر به‌عنوان بخشی از سیستم مدیریت خوب طراحی شده نیاز دارد (دیمیتریادی^۱، ۲۰۰۷).

مدیریت ریسک، روش فعالی است که به اگرها پاسخ می‌دهد و شامل دو بخش کاهش و کنترل ریسک است. هدف از کاهش ریسک به حداقل رساندن خطر یک واقعه نامطلوب و هدف از کنترل جمع‌آوری اطلاعات برای مشخص کردن اینکه آیا ابتکارات اجرا شده به طور مؤثر خطر واقعه نامطلوب را به حداقل رسانده است یا خیر می‌باشد (استلس و همکاران^۲، ۲۰۰۶).

مدیریت ریسک نیز مورد بحث و بررسی صاحب‌نظران زیادی قرار گرفته از آن جمله می‌تواند به تعریف هوتسکی (۲۰۰۶) اشاره کرد که مدیریت ریسک را کنترل خسارات شخصی و مالی از حوادث غیرعادی، پیش‌بینی شده، ناگهانی مدیریت ریسک و آسیب‌های عمدی می‌داند. اسلاک (۲۰۰۴) بر جنبه پیشگیرانه قضیه تأکید دارد و مدیریت ریسک را اقدامات بازدارنده به‌وسیله کسب و کارهای ورزشی برای جلوگیری از خسارت مدیریت ریسک تعریف می‌کند. بنا بر نظر سیائو (۲۰۰۵) مدیریت ریسک مسئول شناسایی اتخاذ تصمیماتی برای مقابله با تهدیداتی است که امکان دارد به‌طور منفی بر رویدادهای ورزشی تأثیر گذارد. استایلز (۲۰۰۲) از نقطه‌نظر روش‌شناختی مسئله را بررسی کرده، مدیریت ریسک را روشی علمی برای مقابله با خطرات به‌وسیله امکان پیش‌بینی خسارات و طراحی و اجرای روش‌هایی که وقوع خسارات یا تأثیر مالی

^۱ .Dimitriadi

^۲ . Astles

خسارات را کاهش می‌دهد تعبیر می‌کند. درنهایت به تعریف کلارک (۱۹۹۸) از مدیریت ریسک می‌رسیم، از دیدگاه وی مدیریت ریسک اصطلاحی می‌باشد که دربرگیرنده تمام استراتژی‌هایی است که می‌تواند در مواجهه با خطر موردتوجه قرار گیرد. کلارک معتقد است تمرکز عمده مدیریت ریسک کاهش در معرض قرار گرفتن در مقابل خطر، آسیب یا اتفاقات است. بنا بر تعاریف فوق آنچه از مدیریت ریسک استنباط می‌شود این است که مدیریت ریسک اقدامات پیشگیرانه و بازدارنده برای جلوگیری از خطراتی می‌باشد که درنهایت منجر به بحران می‌شوند.

هدف مدیریت ریسک حفظ داشته‌ها یا منابع مالی سازمان و دستیابی به ثبات مالی از طریق کاستن از پتانسیل خسارت زاست (مظلومی، ۱۳۸۶). به‌عبارتی دیگر هدف مدیریت ریسک عبارت از این است که قبل از وقوع خسارت، آمادگی لازم برای مقابله با آن به وجود آید. رسیدن به این هدف مستلزم کنترل منابع احتیاج قبل از وقوع خسارت از طریق به‌کارگیری برنامه‌های صحیح برای اجتناب از خسارت و کنترل آن است (ویرا و همکاران^۱، ۲۰۰۹).

مدیریت ریسک در زمینه‌ی ورزش به‌عنوان مسئولیتی برای شناسایی و تعیین روش‌هایی برای به‌کارگیری در مقابل تهدیدات بالقوه‌ای که ممکن است تأثیر منفی بر روی رویداد ورزشی بگذارند می‌باشد (کاشف و فتاح، ۱۳۹۰). برنامه‌های مدیریت ریسک مستلزم افزایش ایمنی می‌باشند، بهترین روش اجرای مدیریت ریسک این است که ایمنی فراهم شود و این کار تا آنجا ادامه یابد تا آموزش عملی مدیریت ریسک برای همه دست‌اندرکاران در امر ورزش فراهم شود (هسیا و^۲، ۲۰۰۷).

اجرای فرایند مدیریت ریسک در محیط ورزشگاه، سبب کاهش ریسک‌ها شده و راه‌حل‌های منطقی بیشتری را برای وضعیت‌های اضطراری فراهم می‌آورد. پس مدیریت ریسک باید بخشی از برنامه آموزشی و تمرینی هر یک از کارکنانی باشد که در مراکز تفریحی و ورزشی کار می‌کنند. مدیریت ریسک یک رویکرد پیش‌نگر

^۱ . Viera

^۲ . Hsiao

است که برای کاهش ریسک صدمات طراحی می‌شود در اینجا دو نکته مهم در اهمیت و سودمندی مدیریت ریسک قابل ذکر هستند که یکی از آنها «شناسایی ریسک‌ها» و دیگری هم «استراتژی‌های کاهش ریسک صدمه یا خسارت» است (کاشف و فتاح، ۱۳۹۰).

۲-۷. اهمیت مدیریت ریسک

مدیریت ریسک فرآیند شناسایی، ارزیابی و کنترل ریسک‌های اتفاقی بالقوه‌ای است که مشخصات پیامدهای ممکن آن‌ها خسارت یا تغییر در وضع موجود می‌باشد. ریسک‌ها و خطرات بالقوه مذکور بقای سازمان‌ها را تهدید نموده و باعث می‌شوند فعالیت‌های این سازمان‌ها متوقف شده رشد آن‌ها کند شود، ونوس (۱۳۸۵) با توجه به مطالب فوق فهمیدن اینکه چرا مدیریت ریسک به‌عنوان جزء مهمی از مدیریت ورزش مطرح است آسان و سهل است. سه دلیل عمده برای اجرای برنامه‌های مدیریت ریسک در مراکز ورزشی وجود دارد:

۱. افزایش دادخواهی‌ها در ورزش دنیا

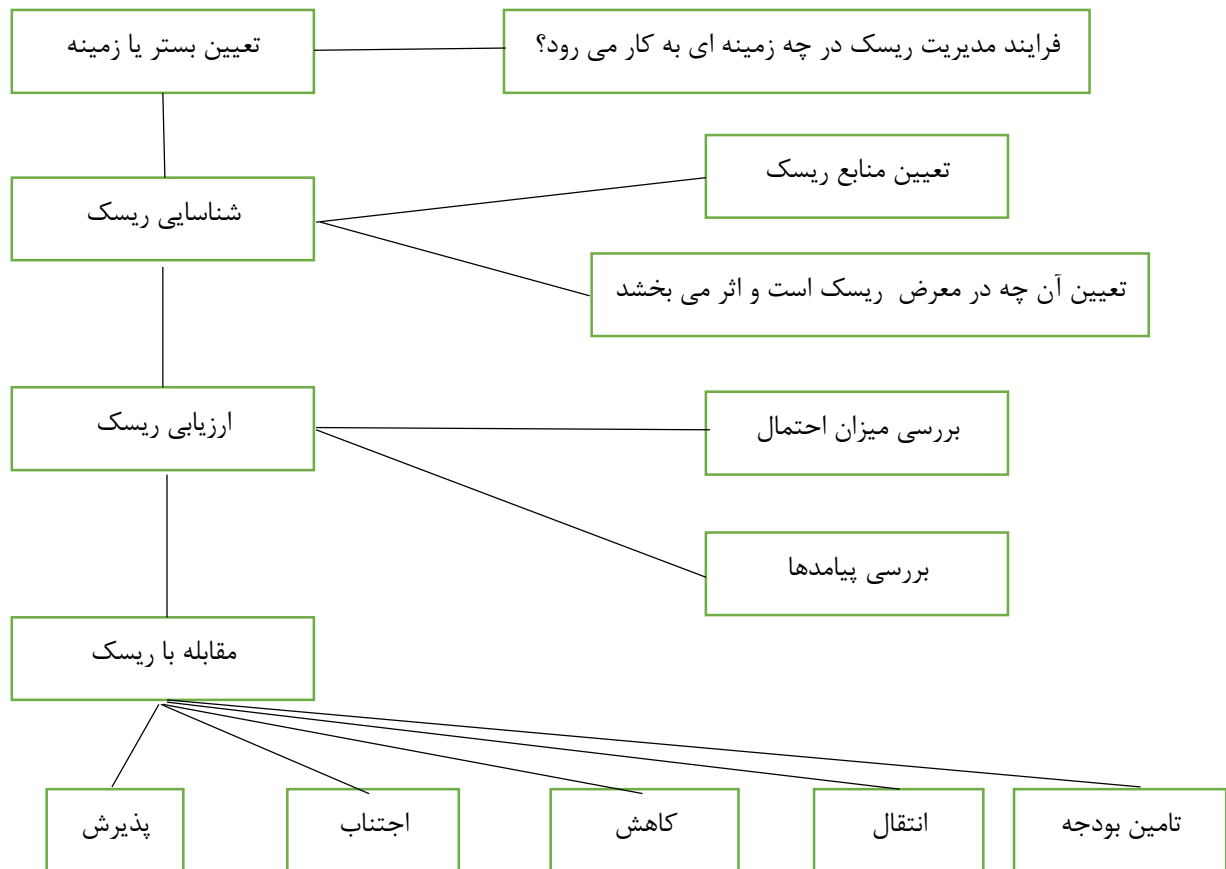
۲. افزایش نگرانی‌های قانون‌گذاران نسبت به فراهم آوردن محیط ایمن عاری از خطر برای شرکت‌کنندگان و تماشاگران.

۳. عدم مصونیت دولت‌ها از دادخواهی‌های افراد به‌واسطه صدمات در ورزش (شارپ ۱۹۹۰)

دو کلید اصلی مدیریت مؤثر ریسک، شناسایی خطرات و توسعه استراتژی‌هایی برای کاهش خطر و آسیب است. مدیران ورزشی و مدیران تأسیسات و تجهیزات ورزشی نیازمند توجه ویژه به شناسایی خطرات در بین منابع انسانی توأم با کنترل خطرات هستند (سیائو، ۲۰۰۵). قانون انتظار دارد مدیران ورزشی برنامه‌های مدیریت ریسک را برای مهیا ساختن محیطی ایمن برای تمام شرکت‌کنندگان و تماشاگران مسابقات ورزشی توسعه داده و به‌کار گیرند.

۲-۸. فرایند مدیریت ریسک

فرایند کلی مدیریت ریسک فرایند منطقی است که می‌تواند برای هرگونه فعالیت یا برنامه‌ای استفاده شود. این فرایند روشی است برای شناسایی خطرات و توسعه و انجام برنامه‌های محافظت و جلوگیری از خسارات و ضرر، یک برنامه مدیریت ریسک مؤثر شامل ۴ مرحله است که این فرایند در نمودار ۲-۲ توصیف شده و مراحل آن را نشان می‌دهد (فولر و دلاور، ۲۰۰۴).

نمودار ۲-۲. فرایند مدیریت ریسک (مختاری و همکاران، ۱۳۹۰).

۲-۸-۱. درک بستر و زمینه ریسک

ریسک حالت نسبی دارد، پیش از اینکه بتوانیم برخوردی عاقلانه با ریسک داشته باشیم ابتدا باید بستر و زمینه‌ای را بشناسیم که ریسک در آن وجود دارد. این موضوع در ارزیابی واقعی ما از ریسک و برای شناخت اینکه کدام ریسک‌ها پذیرفتنی و کدام غیر قابل قبول هستند اهمیت زیادی دارد.

۲-۸-۲. شناسایی ریسک

با توجه به ماهیت فعالیت‌های مختلف، ریسکی که در بعضی از فعالیت‌ها وجود دارد به‌وضوح بیشتر از سایر فعالیت‌هاست. امروزه آگاهی از خطرات موجود در یک فعالیت و پذیرش میزان ریسکی که شرکت‌کنندگان آن را می‌پذیرند بسیار ضروری است بنابراین شناخت ریسک به ترکیب دانش، تجربه، بررسی جوانب و شک نیاز دارد.

رویکرد کامل شناسایی ریسک شامل ۳ مرحله می‌باشد:

۱. منابع احتمالی ریسک کدامند؟

۲. چه چیزهایی در معرض ریسک قرار دارند؟

۳. اثرات و پیامدهای ریسک کدامند؟

در جدول ۲-۱ برخی از ریسک‌هایی که ممکن است سازمان‌های ورزشی با آن‌ها مواجه شوند نشان داده شده است.

جدول ۲-۱. طبقه‌بندی برخی ریسک‌های سازمانی

منابع احتمالی ریسک کدامند؟	چه چیزهایی در معرض ریسک قرار دارند؟	اثرات و پیامدهای ریسک کدامند؟
تکنولوژی / تجهیزات	افراد	آسیب و مصدومیت
نقص در طراحی	بازیکنان	مرگ
استفاده نادرست و غلط	مدیریت	خسارت‌های مالی
عوامل انسانی	کارکنان اداری و داوران	خسارت‌های جانی
بهداشت	تماشاگران	
خطای انسانی		

۲-۸-۳. ارزیابی ریسک

ارزیابی ریسک، تجزیه و تحلیلی است برای تعیین میزان ریسک و برآوردی برای تصمیم‌گیری این موضوع که آیا این میزان ریسک پذیرفتنی است یا نه؟

بنابراین اولین گام در ارزیابی، تجزیه و تحلیل ریسک است. که این کار بر اساس احتمال و پیامدها قرار دارد.

الف) بررسی میزان احتمال (یک حادثه هرچند وقت یک‌بار ممکن است روی دهد؟)

ب) بررسی پیامدها (شدت پیامدها ممکن است چقدر باشد)

دومین گام، ارزیابی میزان ریسکی است که در بستر یا بافت آن سازمان وجود دارد و باید تعیین شود آیا آن ریسک پذیرفتنی است یا غیرقابل قبول؟

۲-۸-۴. مقابله با ریسک

رویکردی است جهت بررسی ریسک‌های غیرقابل قبول در بافت و بستر مربوط به خود، این مقابله باید متناسب با میزان ریسک و هزینه آن نیز در مقایسه با منافع احتمالی متناسب باشد.

اصولاً، پنج گزینه برای رویارویی با ریسک وجود دارد:

۱. دوری جستن از ریسک

۲. کاهش ریسک

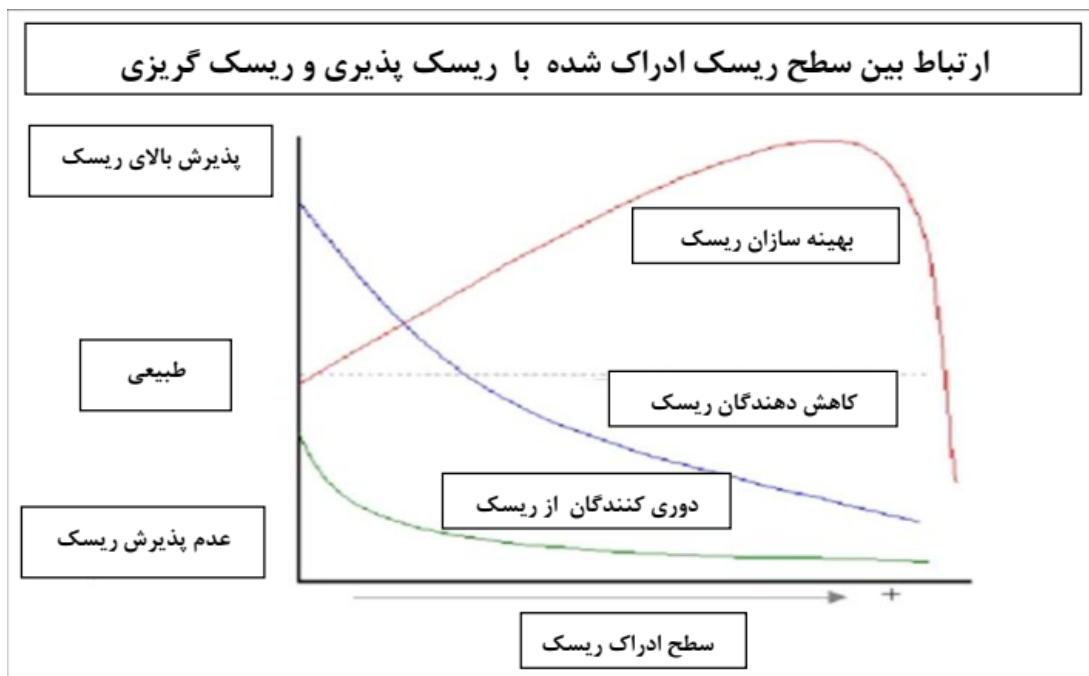
۳. انتقال ریسک

۴. سرمایه‌گذاری ریسک

۵. حفظ ریسک

برای مقابله با یک ریسک ممکن است فقط از یک گزینه یا بیشتر استفاده شود. این پنج روش به صورت سلسله‌مراتب و با اولویت مشخص شده است و روش‌های گفته شده به ترتیب اولویت از ۱ تا ۵ قرار گرفته‌اند.

همان‌طور که در شکل ۲-۳ نشان داده شده افراد با رویکردهای مختلفی با ریسک مواجه می‌شوند، هرچند به لحاظ تئوری می‌توان گفت که هر فرد ممکن است در زمان‌های مختلف در دسته‌های مختلفی قرار گیرند اما شواهد تجربی نشان داده که هر فردی بر اساس خصائل روان‌شناختی خود معمولاً در یکی از این طبقات باقی می‌ماند.

شکل ۲-۳. رویکردهای مواجهه با ریسک

۲-۹. دسته‌بندی انواع ریسک‌ها

هادوک در سال ۱۹۹۳ ریسک را در سه دسته قرارداد.

۱. **ریسک مطلق**^۱: حد اصلی ریسک که در ذات یک موقعیت وجود دارد، بدون اینکه هیچ اقدامی برای ایمنی آن انجام شده باشد.

^۱. desired risk

۲. **ریسک واقعی**^۱: مقدار ریسکی که عملاً در قطعه معینی از زمان وجود داشته باشد، یعنی ریسک مطلق که با اقدامات ایمنی تعدیل شده باشد.

۳. **ریسک ادراک شده**^۲: ارزیابی ذهنی هر فرد از ریسک واقعی که در هر زمانی می‌تواند وجود داشته باشد.

بین ریسک واقعی و ریسک ظاهری تفاوت‌های مشخصی وجود دارد.

ریسک واقعی عبارت از احتمال بسیار زیاد در زمینه ورود خسارت، صدمه و یا وقوع اهمال در مسئولیت‌هاست و ریسک ظاهری توصیف‌کننده ریسکی است که ظاهراً بسیار محتمل به نظر می‌آید ولی در واقع ریسک کمتری دارد (دیکسون و دولنیکا^۳، ۲۰۰۴).

هریک از ما با توجه به دانش، مهارت‌ها و تجربیات خود استنباطی جداگانه از مفهوم ریسک خواهیم داشت پس می‌توان گفت دانش و تجربه نیز یک عامل مهم در برداشت افراد از ریسک واقعی و ریسک ظاهری است (انجمن ورزش استرالیا، ۱۳۹۰).

۲-۱۰. مفهوم ادراک ریسک

در مدیریت، عناوین و پارامترهای مختلفی مطرح است که مدیران به شناخت، درک صحیح و دانش آن نیازمندند، یک موضوع مهم در زمینه مدیریت، بررسی مفهوم ادراک ریسک می‌باشد. پرداختن به هر یک از این عناوین و تعیین وجه اشتراک و افتراق هر کدام نیازمند فرصت کافی است، اما آنچه که امروزه مهم‌تر از همه عناوین مدیریت به‌عنوان اصلی‌ترین عامل در تعیین برنامه‌ها و تصمیم‌گیری‌ها در محیط‌های پر فرآیند تأثیرگذار است، ادراک از ریسک در زمینه‌های مختلف اقتصادی، مالی، ورزشی و... می‌باشد (بیک زاده و همکاران، ۱۳۸۹).

۱ . Real risk

۲ . perceived risk

۳ . Dickson & dolnica

ادراک ریسک، یک ارزیابی ذهنی از احتمال تجربه یک اتفاق ناخوشایند است (بورنس، ۲۰۰۷).

ادراک از ریسک مبنای اجتماعی و فرهنگی دارد که ارزش‌ها، نمادها، تاریخ و ایدئولوژی مردمی را که در فرهنگ‌های متفاوتی زندگی می‌کنند منعکس می‌کند. در دنیای مدرن، ریسک به دو روش بنیادی درک و مورد عمل بیان می‌شود.

۱. ریسک به‌عنوان یک احساس که به قسمت شهودی و واکنش احساسی مربوط می‌شود.

۲. ریسک به‌عنوان تحلیل که نیازمند قوانین، علل، بررسی‌های علمی مرتبط با ارزیابی ریسک و تصمیم‌گیری می‌باشد (بیک زاده و همکاران، ۱۳۸۹).

بسیاری از ریسک‌ها در زندگی روزمره به‌سرعت و خودکار با به یاد آوردن آنچه در گذشته اتفاق افتاده «تجربیات» کنترل می‌شوند. بعضی اوقات احساسات غریزی و غیرارادی قوی مانند ترس و عصبانیت در ریسک به‌عنوان یک احساس نقش مهمی ایفا می‌کند. در واقع ادراک از ریسک یک احساس است که در همه مردم جهان وجود دارد، این احساس از فرهنگی به فرهنگ دیگر و از کشوری به کشور دیگر و حتی از فردی به فرد دیگر متفاوت است؛ بنابراین درک این فرایند می‌تواند نقش مهمی بر ایجاد رویکردی جدید در ادراک از ریسک داشته باشد (بقایی، ۱۳۸۰).

عواقب قرار گرفتن در معرض ریسک‌ها معمولاً برحسب کمیت‌های عینی بیان می‌شود. مثلاً تواتر وقوع و یا شدت صدمه و یا میزان خسارات مالی. باین حال ارزیابی ریسک فقط عینی نیست و فقط در داده‌های آماری و کمیتی خلاصه نمی‌شود، بلکه بخشی از آن کیفی بوده و برحسب سطوح احساس ریسک محاسبه می‌شود و این به ویژگی‌های فردی ورزشکاران مربوط می‌شود (دافی^۱، ۲۰۰۳).

معمولاً بازخورد منفی فرد از هر حادثه‌ای، ریسک درک شده افراد در هر حادثه تلخی، به‌عنوان عامل مهمی در ایجاد فرایندهای رفتارهای پیشگیرانه آن‌ها تلقی می‌شود (ون درپلایت، ۱۹۹۸). تحقیقات مختلفی درباره

^۱.Dafy

انتشار برخی از بیماری‌های عفونی مسری نشان داده که ریسک ادراک شده افراد، نقش مهمی در پیش‌بینی رفتارهای پیشگیرانه آن‌ها دارد (مک کارتی و همکاران^۱، ۲۰۰۱). در مقابله با بیماری‌های آبی ورزش‌های تفریحی نیز بررسی‌ها نشان داده که چنین اتفاقی رخ می‌دهد (چروین و همکاران^۲، ۱۹۹۹).

در ضمن باید توجه داشت که ادراک افراد از ریسک می‌تواند تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار گیرد (مثل تجارب شخصی افراد، اطلاع‌رسانی رسانه‌ها، شایعات، ضرب‌المثل‌ها و ...) بنابراین باید میزان و نحوه ادراک برداشت مردم درباره ریسک مورد نظر به دقت مورد بررسی قرار گیرد (جاکولین و همکاران^۳، ۲۰۰۵).

زیرا از یک طرف، دست کم گرفتن ریسک می‌تواند منجر به اهمال در اقدامات پیشگیرانه از بیماری‌ها و حوادث باشد و از طرف دیگر نیز ممکن است اغراق در ریسک سبب وحشت عمومی، بی‌اعتمادی به مسئولین و اقدام به رفتارهای نامناسب شود (فیشاف و همکاران، ۱۹۹۳).

هر فعالیتی خصوصاً در عرصه ورزش با یک نوع ریسک یا مخاطره مواجه است یعنی در انجام هر فعالیت ورزشی که احتمال برآورده شدن نتیجه مورد نظر صد در صد نباشد ریسک وجود دارد پس بهترین راه مواجهه با ریسک، ادراک و مدیریت آن است (بقایی، ۱۳۸۰).

بسیاری از منازعات و اختلافات مرتبط با ایمنی به دلیل تفاوت در ادراک ریسک افراد به وجود می‌آید. همان‌طور که در افسانه مردان کور و فیل، هر کسی تمایل به دیدن تنها بخشی از یک مشکل را دارد (گرگوری^۴، ۲۰۰۳).

بنابراین یک راه برای در نظر گرفتن شباهت‌های بالقوه یا تفاوت‌های بین افراد بررسی مدل‌های ذهنی به اشتراک گذاشته شده است، پدیده‌ای سازمانی که توسط تعدادی از پژوهش‌گران مورد مطالعه قرار گرفته

1 . Mccarthy& et al

2 . Chervin & et al

3 . Jacquelyn & et al

4 . Gregory

است (کلیموسکی و محمد^۱، ۱۹۹۴). مدل‌های ذهنی مشترک نتیجه انتخاب، تمرین و تجربه هستند و احتمالاً تحت شرایط انسجام و ثبات عضویت در یک گروه به وجود می‌آیند (گرگوری، ۲۰۰۳).

۲-۱۱. ادراک کلی از ریسک

درک کلی هر فردی از ریسک، مجموعه‌ای از ۲ جزء کلی است:

۱. درک جسمانی

۲. درک شناختی

درک جسمانی مربوط می‌شود به اطلاعاتی حقیقی که فرد از راه سیستم حسی خود به دست می‌آورد؛ و درک شناختی نیز مربوط می‌شود به فرایندهای ذهنی که نوع واکنش هر فرد به اطلاعات دریافت شده را معین می‌سازد.

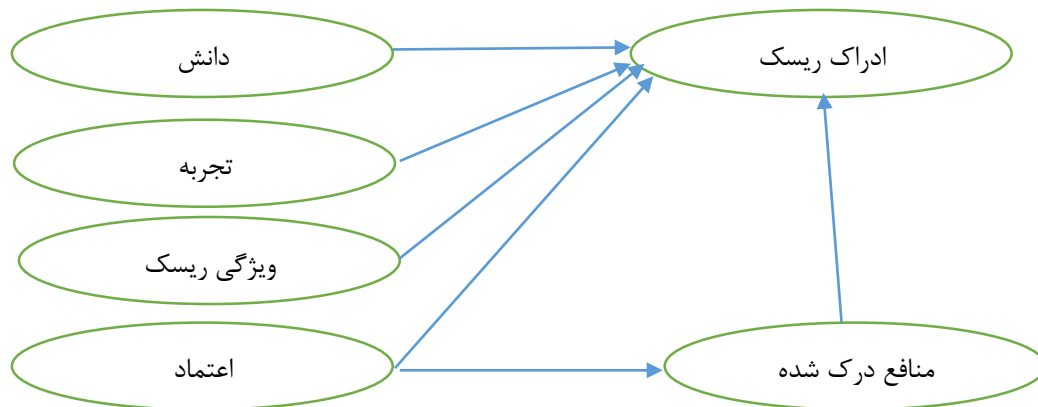
درک جسمانی هر موقعیتی طبیعتاً فوری است و ورزشکاران را قادر می‌سازد که سریعاً به تغییر شرایط فعالیت ورزشی خود واکنش‌های لازم را نشان دهند؛ اما از سوی دیگر، درک شناختی در طول زمان شکل می‌گیرد و با شناخت و تجارب فرد، تغییر می‌یابد. دافی (۲۰۰۳) در تحقیق خود دریافت که رفتارهای پیشگیرانه کارگران بعد از کسب آگاهی و شناخت درباره عامل خطر و ریسک با سایر کارگران تفاوت یافته بود (دافی، ۲۰۰۳).

۲-۱۲. مدل مفهومی عوامل مؤثر بر ادراک ریسک

در مطالعات روان‌سنجی چندین عامل مؤثر بر ادراک ریسک مشخص شده که در نمودار ۲-۴ برخی از این عوامل نشان داده شده است (سان هو، ۲، ۲۰۰۴).

^۱ . Klimoski & mohammad

^۲ . Sunho

شکل ۲-۴. مدل مفهومی عوامل مؤثر بر ادراک ریسک

۲-۱۲-۱. دانش

دانش از ترکیب تجربیات، ارزش‌ها و اطلاعات نظام‌یافته‌ای به وجود آمده که چارچوبی برای بهره‌گیری از تجربیات و اطلاعات جدید فراهم می‌کند (کلیموسکی و محمد، ۱۹۹۴).

البته به دلیل پیچیدگی مقوله دانش تعاریف متعددی ارائه شده که مهم‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از:

- دانش، اطلاعات کاربردی و سازمان‌دهی شده برای حل مسائل است (اسلویچ^۱، ۱۹۸۷).
- دانش، اطلاعاتی سازمان‌دهی و تجزیه و تحلیل شده است که می‌تواند قابل درک و نیز کاربردی برای حل مساله و تصمیم‌گیری باشد (هاینز^۲، ۱۹۸۶).
- دانش، شامل حقایق و باورها، مفاهیم و اندیشه‌ها، قضاوت‌ها و انتظارات، روش‌شناسی یا علم اصول و نحوه انجام فنون است (اسلویچ، ۲۰۰۰).

اما آنچه در این میان اهمیت دارد این است که دانشمندان به اتفاق معتقدند، دانش ترکیبی سازمان‌یافته از داده‌هاست که از تجربه‌ها، عملکردها، قوانین و فرایندها به وجود آمده است و پژوهشگرانی که به مطالعه

^۱ . Slovic

^۲ . Hines

رابطه بین دانش و ادراک ریسک پرداختند تعیین کرده‌اند که داشتن یا نداشتن دانش در مورد یک فعالیت بر سطوح ریسک ادراک شده آن فعالیت تأثیرگذار است (سان هو، ۲۰۰۴).

۲-۱۲-۲. تجربه

وقتی چیزی را ادراک می‌کنیم معنایی که برای ما پیدا می‌کند بسته به این است که در گذشته چه نوع اثری در ذهن ما به جا گذاشته و در چه زمینه‌ای ادراک شده و واکنش ما نسبت به آن چه بوده است. پس منظور از تجربه، کسب آشنایی و میزان مهارت فرد در انجام یک فعالیت می‌باشد و بهترین تجربه زمانی حاصل می‌شود که میزان مهارت فرد با سطح ریسک یا چالش او همخوانی داشته باشد؛ بنابراین می‌توان گفت تجربه به عنوان عاملی مؤثر بر ادراک ریسک افراد اثر می‌گذارد (سان هو، ۲۰۰۴).

۳-۱۲-۲. ویژگی ریسک

در مطالعات روان‌سنجی چندین ویژگی برای ریسک مشخص شده از جمله (کنترل، مزمن یا فاجعه‌آمیز، شدت نتیجه، وحشت و ترس عمومی، تازگی، داوطلبانه و...) (رن و رومن^۱، ۲۰۰۰). بعضی از تحقیقات نشان داد که ویژگی ریسک‌ها به‌عنوان سطحی بر روی ادراک ریسک فعالیت‌ها اثر گذار می‌باشد.

۴-۱۲-۲. اعتماد

اعتماد به‌عنوان تمایل به اطمینان کردن به یک فرد، یک مسئول، یک موسسه، یک شرکت و... که قابلیت اعتماد دارد تعریف شده است و آن به معنی داشتن انتظارات مثبت از سوی طرف مقابل در شرایط مخاطره‌آمیز می‌باشد. در طول ۲۱ سال گذشته توجه به نقش اعتماد به‌صورت یک عامل بین رشته‌ای افزایش یافته است و در چند سال اخیر به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل مهم و مؤثر بر ادراک ریسک شناخته شده است (سان هو، ۲۰۰۴).

وجود اعتماد مزایای بسیاری در ادراک افراد دارد که در ذیل به چند نمونه به اختصار اشاره می‌شود:

^۱ . Renn,& Rohrman

- پیچیدگی مسائل پیش رو را کاهش می دهد.
- هزینه های فعالیت ها را کاهش می دهد.
- سبب تداوم همکاری بین افراد و گروه ها شده و به عنوان تسهیل کننده همکاری است.
- باعث ایجاد و حفظ روابط بلندمدت می شود.
- منجر به کاهش ریسک ادراک شده می شود.

۲-۱۲-۵. منافع درک شده

منظور از منافع درک شده همان فواید مادی و غیرمادی است که افراد مشارکت کننده در فعالیت های ورزشی در پی کسب آن هستند. فواید آشکار مشارکت در ورزش را می توان در سه بعد برشمرد (فواید جسمانی، کارکردهای روان شناختی یا فردی و کارکردهای اجتماعی) (آکرمن^۱، ۲۰۰۲). با استناد به منافع درک شده از ورزش در ابعاد جسمانی (افزایش سطح سلامت، آمادگی بدنی، کاهش وزن، افزایش قدرت بدنی و...) ابعاد روان شناختی (کسب شادی و طراوت، اعتماد به نفس خودکارآمدی، لذت و تفریح) و ابعاد اجتماعی (گسترش شبکه روابط اجتماعی، کسب پاداش های مادی و معنوی و...) می توان استدلال کرد بین منافع درک شده و ریسک درک شده همبستگی وجود دارد (سیگریست و همکاران^۲، ۲۰۰۰).

۲-۱۳. رویداد ورزشی

ورزش به عنوان تولیدکننده اقتصادی و توسعه دهنده اجتماعی ملی و محلی دیده می شود و در واقع به عنوان یک صنعت است (هورن و مانز نریتر، ۲۰۰۶) رویدادهای ورزشی یکی از انواع رویدادها است که بخش مهم و در حال رشدی از صنعت رویداد محسوب می شود از بین رویدادها، رویدادهای ورزشی بیشترین توجه را به خود جلب می کنند (آلن، ۲۰۰۸).

^۱ . Ackerman

^۲ . Siegrist & et al

اصطلاح رویداد ورزشی از اواخر دهه ۹۰ میلادی رایج شده و به جای اصطلاحاتی که در گذشته کاربرد داشتند، همچون برگزاری مسابقات، رقابت‌های قهرمانی، مسابقات نمایشی، دیدار، همایش، کنگره و غیره به کار رفت (جلالی فراهانی، ۱۳۹۰). برای اولین بار ایده برگزاری مسابقات و رویدادهای ورزشی به صورت منسجم و بین‌المللی مختلف از سوی پیردوکوبرتن مطرح گردید و المپیک به‌عنوان یک رویداد بسیار بزرگ پایه‌ریزی شد (سجادی، ۱۳۸۳).

تاریخ نشان می‌دهد رویدادهای ورزشی نقشی مهم در توسعه جوامع بازی کرده‌اند و افراد مهم در این حیطه این پدیده را در مقابل تمام ناملایمات اداره کرده‌اند تا صنعت رویدادهای ورزشی را به جایگاه کنونی برسانند. در دهه‌های گذشته شاهد تقاضاهای بی‌سابقه برای میزبانی رویدادهای ورزشی ملی و بین‌المللی بوده‌ایم و این نشان می‌دهد میزبانی رویدادهای ورزشی فرصتی برای عرضه میزبان به جهانیان است، در این بین کشورهایی که رویکرد راهبردی محور داشته‌اند، توانسته‌اند گوی سبقت را از سایرین برابند (مسترمن، ۱۳۸۷) رویداد ورزشی با هرگونه فعالیت دیگری که می‌تواند اوقات فراغت افراد را پر کند، متفاوت است، سازمان دهندگان رویدادها باید منابع موجود را به سمت ایجاد سرگرمی در رویداد، برای جذب بیننده بیشتر برای ارتقای سطح رویداد سوق دهند (هال، ۲۰۰۹) هنگامی که از رویدادهای ورزشی صحبت می‌کنیم، نگاه‌ها بیشتر به سوی رویدادهایی از قبیل المپیک، جام جهانی فوتبال و مسابقات قهرمانی قاره‌های معطوف می‌شود، اما نباید از نظر دور داشت که به تقریب در تمامی ورزش‌ها، مسابقات قهرمانی یا تورنمنت‌هایی برگزار می‌شوند که مورد توجه فراوان هستند، مسابقاتی از قبیل اتومبیلرانی فرمول یک و مسابقات تنیس با جوایز بسیار زیاد، هر ساله میلیون‌ها تماشاگر را در سرتاسر دنیا به خود جلب می‌کنند و از این رو از بازی‌های المپیک یا جام جهانی فوتبال اهمیت کمتری ندارند (جلالی فراهانی و علیدوستی، ۱۳۹۰).

رویداد ورزشی محتوای یک یا چند رقابت ورزشی برای گروه‌های مختلف مخاطب به صورت یک مجموعه هست، بنابراین رویدادهای ورزشی از ابتدا بنا به تقاضا، برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی برگزار می‌شوند. اصولاً به

دلیل کاهش ساعت کار و نیاز هرچه کمتر به استفاده از نیروی بدنی برای گذراندن امور روزمره زندگی، انسان قرن بیست و یکم به اندازه‌های اوقات فراغت دارد که چگونگی استفاده از آن به‌طور دقیق برنامه‌ریزی شود. بسیاری بر این عقیده‌اند که ورزش گزینه بسیار مفیدی است که می‌تواند اوقات فراغت را به‌صورت فعال و غیرفعال غنی‌سازی کند. در اینجا رویدادهای ورزشی نقش بسیار مهمی را ایفا می‌کنند که خیلی زود به یکی از اجزای مهم صنعت رویدادها تبدیل شده است. در ادبیات ایلید هومر از رقابت‌های ورزشی به‌عنوان بخشی از رویدادهای خاص گزارش شده است (گراهام و همکاران، ۲۰۰۱).

بازی‌های المپیک باستان در المپیا یونان نیز بخشی از جشنواره‌ای وسیع‌تر بودند. شاید آغاز فروتنانه این بازی‌ها در المپیا، حدود نه یا ده قرن پیش از میلاد مسیح بوده است، جایی که این بازی‌ها بخشی از یک جشنواره مذهبی به‌افتخار زئوس، پدر خدایان اساطیری بود. المپیا در منطقه پلوپونزوس یونان، جایگاه مقدسی در حومه شهر بود و جشنواره اصلی تنها با حضور آن‌هایی که به یک‌زبان تکلم می‌کردند و عقاید مذهبی مشترکی داشتند، برگزار می‌شد (مسترمن، ۱۳۸۷).

با شناخته‌ن شدن بیشتر بازی‌ها، ورزشکاران از نقاط دورتر نیز به این بازی‌ها جذب شدند تا اینکه در سال ۷۷۶ قبل از میلاد، رویدادی که اولین بار به‌عنوان بازی‌های المپیک باستان شناخته شده، آغاز گشت. از آن زمان به بعد این بازی‌ها هر چهار سال یک‌بار در المپیا تقریباً برای ده قرن برگزار شد. هر ساله رشته‌های ورزشی تازه‌ای به آن اضافه شد، زمان اوج این جشنواره در قرن پنجم قبل از میلاد به مدت پنج روز برنامه‌های مذهبی و ورزشی برگزار شد (توهی و ویل، ۲۰۰۷).

۲-۱۴. خصوصیات رویداد ورزشی

خصوصیات ورزشی علاوه بر خصوصیات عمومی رویدادها که در گذشته شرح داده شده، خصوصیات دیگری دارند که عبارت‌اند از:

الف) هیجان وعدم پیش‌بینی نتایج

ب) توجه بسیار زیاد وسایل ارتباط جمعی: برنامه‌های ورزشی مستقل در رادیو، تلویزیون، گزارش‌های مرتبط مطبوعات

ج) علاقه فراوان حمایت‌کنندگان مالی، امروزه حمایت مالی از برگزاری رویدادهای ورزشی مهم‌ترین هزینه تبلیغاتی شرکت‌ها را تشکیل می‌دهد.

د) تنوع رویدادهای ورزشی: رویدادهای ورزشی بسیار متنوع می‌باشند که برای کسب میزبانی رویدادهای و بزرگ مانند، المپیک و جام‌های جهانی، کشورهای زیادی متقاضی می‌شوند.

ه) وابستگی هویتی طرفداران: بسیاری از طرفداران هویت خود را در تیم‌های ورزشی مورد علاقه خود و یا ورزشکاران انفرادی خاصی، می‌بینند (جلالی فراهانی و علیدوست، ۱۳۹۰)

۲-۱۵. تقسیم‌بندی رویدادهای ورزشی

توسعه ورزشی به‌خودی‌خود به نمایش منحصر به فردی که آن رویداد را ارائه می‌کند، بستگی دارد. هرچه قدر مردمی که رویداد را تماشا می‌کنند بیشتر باشد، احتمال بیشتری وجود دارد که رقم شرکت در فعالیت‌های ورزشی افزایش یافته و این حضور تماشاگرهای رویداد، وسیله‌ای برای حضور افراد مبتدی و ورزشکاران باتجربه‌تر در ورزش تبدیل می‌کند. این صنعت را می‌توان در ابعاد مفهومی مختلفی تشریح کرد تا مقیاس صنعت رویدادهای ورزشی را روشن ساخت. رویدادهای ورزشی در سراسر جهان برای مردان و زنان توانا و ناتوان برای تمام سنین برگزار می‌شود. این رقابت‌ها یک یا چند رویدادی هستند که برخی از آن‌ها به‌صورت جهانی برگزار می‌شود و یا خاص یک منطقه یا کشور هستند. در یک بعد زمانی ساختارهای متفاوتی از مسابقات یک‌روزه تا مسابقات قهرمانی سالانه وجود دارد. رویدادها از بعد اجتماعی - اقتصادی، آماتور یا حرفه‌ای هستند و یا آن‌هایی که به‌عنوان تماشاگر یا شرکت‌کننده هستند تقسیم می‌شود، همچنین طبقه‌بندی دیگری در بطن رقابت بر اساس توانایی و تلاش افراد شرکت‌کننده وجود دارد، رقابت‌های ورزشی

برای افراد باتجربه کم و تازه‌وارد و رقابت‌هایی که برای افراد نخبه با مهارت‌های اجرایی بالا سازمان‌یافته است (مسترمن، ۱۳۸۷)

برخی رویدادها را می‌توان به دو گروه شرکت‌کننده یا تماشاگر طبقه‌بندی کرد، این تقسیم‌بندی در اصل یک تقسیم‌بندی بازرگانی است، برای مثال یک مسابقه بدمینتون ۳۲ نفری مانند مسابقات ملی بریتیش اوپن را شاید هزاران نفر ببینند، اما اگر این رقابت‌ها در سطح باشگاهی باشد، بعید است تعدادی بیش از دوستان، خانواده و سایر بازیکنان از آن دیدن کنند. درآمد حاصل از مسابقات نوع اول به‌احتمال شامل فروش بلیت به تماشاگران خواهد بود، درحالی‌که در مسابقات نوع دوم، درآمد تنها از دریافت هزینه ثبت‌نام ورزشکاران در مسابقات است. در رویدادهای چند رشته‌ای مانند بازی‌های مشترک‌المنافع، بازی‌های المپیک و بازی‌های پان آمریکن زمینه‌ای برای گروه‌بندی مسابقات به‌صورت شرکت‌کننده و تماشاگر وجود دارد که بر اساس آن بعد درآمد در تعداد تماشاگران و شرکت‌کنندگان مدنظر است، سازمان دهندگان رویداد و مالکان آن‌ها، شرکت‌کنندگان در آن رویداد و بخش‌های مختلف، مشارکت‌کننده در آن رویداد را تعیین می‌کنند (مسترمن، ۱۳۸۷)

رویدادهای چند رشته‌ای مانند بازی‌های مشترک‌المنافع و بازی‌های المپیک، رشته‌های ورزشی را در مرکز کانون خود دارند، اما برنامه‌های برگزاری مسابقات تک‌رشته‌ای اغلب پیش یا پس از رویدادها برگزار می‌شوند. تمام رویدادهای ورزشی تنها ورزش را در قلب فعالیت‌ها و رقابت‌های خود قرار می‌دهند. در کنار بازی‌ها، نمایشگاه‌ها و همایش‌های مرتبط با ورزش، کالاهای ورزشی و با حضور شخصیت‌های ورزشی برگزار می‌شوند. روشی که صنعت رویدادهای ورزشی در تلاش برای ارائه سرگرمی بدون نیاز به سایر صنایع دارند و اهدافی که از برگزاری رویداد دارند، باید بر اساس نیازهای مصرف‌کننده باشند. همیشه توجه به برگزاری رویدادها در مقیاس کوچک و بزرگ وجود داشته است و در مسیر تعیین انواع بسیار متفاوت رویدادها روشن می‌شود که واژه‌شناسی مسئله قابل توجه است. برای مثال یک رویداد بسیار بزرگ چیست و یک رویداد کوچک چقدر

کوچک‌تر از یک رویداد بسیار بزرگ است و این تفاوت‌ها به چه روش‌هایی مشخص می‌شوند؟ (مسترمن، ۱۳۸۷).

این تفاوت‌ها در تعاریف واژه‌ها در ادبیات برنامه جاگو و شاو در سال ۱۹۹۸ الگویی را ارائه کردند که به نظر می‌رسد که تمام این واژه‌ها را در ساختاری مرتب که مقیاس و اندازه رویداد را نشان می‌دهد، خلاصه کرده و ارتباط بین انواع متفاوت رویداد را توضیح می‌دهد. آن‌ها روابط بین رویدادهای بزرگ، بزرگداشت و بسیار بزرگ را توصیف کردند. الگوی آن‌ها با توضیح رویدادهایی شروع می‌شود که یا عادی (بدون برنامه) یا خاص (با برنامه) هستند. در مرتبه دوم، رویدادهای خاص، رویدادهای کوچک، جشنواره‌ها یا رویدادهای بزرگ هستند. در مرتبه سوم رویدادهای بزرگ یا بزرگداشتی هستند که همیشگی نیستند و به مکان خاص تعلق دارند یا رویدادهای بسیار بزرگی هستند که گاه‌گاه در مقیاس جهانی یا بین‌المللی برگزار می‌شوند.

آن‌ها یک رویداد بزرگ را رویدادی خاص تعریف می‌کنند که از جهت وضعیت و اعتبار در سطح بالایی قرار دارد، جهت بزرگی را به‌سوی خود جذب می‌کند، موردتوجه گسترده رسانه‌هاست و بر اساس یک سنت برگزار می‌شود، با جشنواره‌ها و سایر رویدادهای ورزشی همخوانی دارد برگزاری آن پرهزینه است، سرمایه‌ها را به‌سوی منطقه میزبان جذب می‌کند، خدمات ویژه خاصی را می‌طلبد و سوابق و میراثی را از خود بر جای می‌گذارد. در راستای این تعریف، رویدادهای بزرگ را می‌توان رویدادهایی دانست که یا یک‌بار برگزار می‌شوند یا تکرار می‌شوند، در ماهیت یک یا چندروزه هستند و اندازه و مقیاس آن می‌تواند بارها تغییر کند (جاگو و شاو، ۱۹۹۸).

اساس برگزاری یک رویداد ورزشی، یک رقابت ورزشی است و به همین دلیل بسیاری از صاحب‌نظران رویداد ورزشی و رقابت ورزشی را مترادف می‌دانند؛ اما آنچه، مهم‌ترین دلیل اطلاق رویداد ورزشی بجای رقابت ورزشی در دهه‌های اخیر است، وجود قانون‌ها، مقررات و آیین‌نامه‌های مخصوص است که برای برگزاری رویدادهای ورزشی تدوین و به مرحله اجرا درآمده‌اند که تا حدودی با قانون‌ها و مقررات و آیین‌نامه‌های

رقابت‌های ورزشی تفاوت دارند. یک رویداد ورزشی را می‌تواند از این جهت که کاملاً اختصاصی، با برنامه، از قبل آماده‌شده و از نظر زمانی محدود است، از یک رقابت ورزشی معمولی تمیز داد که در آن تعدادی ورزشکار یا گروه‌های ورزشی به دلایل مختلفی که ممکن است بیشتر از علاقه صرف پرداختن ورزش باشد و به منظور دستیابی به هدف مشخص باشد، در آن شرکت یا در برگزاری آن مشارکت می‌کند و به منظور تماشای آن، تعداد زیادی تماشاگر انتظار می‌رود (جلالی فراهانی و علیدوست، ۱۳۹۰).

تا امروز تعریف مشخص در زمینه‌ی تقسیم‌بندی رویدادهای ورزشی که برای همگان قابل قبول باشد ارائه نشده است؛ اما در هر حال می‌تواند تقسیم‌بندی‌های موجود برای رویدادهای ورزشی را با توجه به خصوصیات آن‌ها تشریح کرد: ۱ - با توجه به مدت ۲ - با توجه به تعداد برگزاری

یک‌باره: به این معنا که هر ۴۰ یا ۵۰ سال یک‌بار در مناطق مختلف یک کشور برگزار می‌شود (میزبانی المپیک در یک کشور برای بار دوم).

گاه‌گاهی: به این معنا که هر پنج یا ده سال یک‌بار در مناطق مختلف یک کشور برگزار می‌رود (مسابقات قهرمانی جهان)

به‌طور مرتب: به این معنا که در سال یک‌بار در مکان مشخص و به مناسبتی برگزار می‌شود (جام جهانی اسکی).

با توجه به بزرگی رویداد ورزشی: برای تشریح بزرگی رویدادهای ورزشی می‌تواند شاخص‌های مختلف به شرح زیر در نظر گرفت:

۱ - تعداد ورزشکارانی که در رویداد ورزشی حضور دارند.

۲ - تعداد همراهان، مربیان، کمک‌کنندگان و مسئولان

۳ - تعداد تماشاگران

۴ - منابع مالی که برای برگزاری هزینه می‌شود (جلالی فراهانی و علیدوست، ۱۳۹۰).

۲-۱۶. پیشینه پژوهش

۲-۱۶-۱. پژوهش‌های انجام شده در داخل کشور

بحرالعلوم و حکمی نسب (۱۳۹۶) پژوهشی با عنوان تحلیلی جامع بر ریسک‌های مرتبط با برگزاری المپیاد ورزشی دانشجویان با رویکرد تکنیک‌های تصمیم‌گیری فازی انجام دادند که نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که ریسک‌های مدیریتی، امکانات- زیرساخت و سیاسی- امنیتی از عوامل تأثیرگذار و ریسک‌های مالی، حقوقی و مدیریتی از عوامل تأثیرپذیر می‌باشند.

کردلو (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان شناسایی و اولویت‌بندی ریسک‌های برگزاری رویداد ورزشی (المپیادهای دانشجویی) با طراحی پرسش‌نامه‌ای شامل ۳۰ گویه و مشتمل بر ۵ زیر مقیاس زیرساختی سخت‌افزاری، فرهنگی اجتماعی، سیاسی امنیتی، اقتصادی و مدیریتی به این نتایج دست یافت که به ترتیب ضعف عوامل مدیریتی، سیاسی، اقتصادی، زیرساختی و فرهنگی اجتماعی مهم‌ترین ریسک‌های برگزاری المپیادهای ورزشی دانشجویی بودند.

سلطانی (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان طراحی مدل مدیریت ریسک در استخرهای شنا به این نتایج دست یافت که نشان داد عامل ایمنی و امنیت، رعایت بهداشت بالاترین عامل مؤثر بر ریسک و عامل حفظ آرامش کمترین عامل مؤثر بر مدیریت ریسک در استخرهای شنا شناسایی شد و دیگر عوامل مؤثر نیز عوامل حقوقی، حفظ استاندارد، نظم و انضباط، ارائه خدمات، مدیریت، حفظ ارتباط و کاهش ناهماهنگی، جلوگیری از تشدید آسیب‌ها، کاهش هزینه‌ها، جلوگیری از نزاع، جلوگیری از خرابکاری، تشویق و تأسیسات شناسایی شدند.

نادریان جهرمی و همکاران (۱۳۹۲) با انجام مطالعه‌ای شاخص‌ها و استانداردهای ایمنی سالن‌ها و اماکن ورزشی استان اصفهان را شناسایی کردند که بر اساس آن یازده متغیر عمده شامل کنترل محیط بیرونی استادیوم‌ها، ارزیابی شرایط مسابقه، بازبینی تجهیزات و امکانات، نصب سیستم‌های محافظت بدنی، مدیریت

خطر، تدوین قوانین پیشگیری، تدارک تسهیلات رفاهی، ارتباطات مؤثر با تماشاچیان، آموزش ویژه مسئولان امنیتی، آموزش‌های عمومی تماشاگران و بازیکنان، مدل‌سازی و شبیه‌سازی و کنترل شدید و جلوگیری از ورود مواد منفجره به محیط‌های ورزشی به‌عنوان شاخص‌های مهم ایمنی اماکن و فضاهای ورزشی شناسایی شد.

مقامی و آصفی (۱۳۹۲) در پژوهشی تحت عنوان ارتباط بین سبک‌های رهبری با رفتارهای مدیریت ریسک در مدیران گروه و روسای تربیت‌بدنی دانشگاه‌های آزاد اسلامی مراکز استان‌های کشور نشان دادند: بین رفتارهای مدیریت ریسک با سابقه کار مدیریتی، سابقه مربیگری و سبک‌های رهبری مدیران رابطه معناداری وجود دارد، بین رفتارهای مدیریت ریسک با سطح تحصیلات مدیران و سطوح مختلف وضعیت استخدامی رابطه معناداری مشاهده نشد، بین رفتارهای مدیریت ریسک در سطوح مختلف سبک‌های رهبری تفاوت معناداری مشاهده گردید. در کل یافته‌های حاصل از این تحقیق نشان داد که سطوح اجرای رفتارهای مدیریت ریسک اعضای گروه تربیت‌بدنی دانشگاه‌های آزاد اسلامی مراکز استان‌های کشور وضعیت نسبتاً مطلوبی ندارند (۱۲۰).

غلامی و همکاران (۱۳۹۰) در تحقیق خود، تأخیر در شروع بازی، برگزاری بازی در هوای گرم، استفاده زیاد داوران از کارت زرد، بداخلاقی داور نسبت به بازیکنان و بازی در روزهای غیر تعطیل را بیشترین دلیل بروز پرخاشگری و اشتباهات داوری، کمبود امکانات بهداشتی، پاکیزه نبودن استادیوم، نبودن بوفه در استادیوم و نبود نظم در استادیوم را کمترین دلیل پرخاشگری یافتند.

خبیری و همکاران (۱۳۸۹) در نظرسنجی از مدیران استادیوم‌های فوتبال ایران در زمینه مدیریت ریسک این استادیوم‌ها به این نتیجه رسیدند که استادیوم‌های مورد مطالعه وضعیت مناسبی از نظر مدیریت خطرهای احتمالی ندارند و به همین دلیل پیشنهاد کردند که مدیران استادیوم به‌منظور امن‌تر کردن محیط استادیوم برای تمامی تماشاگران، دانش‌پایه‌ای مدیریت خطر احتمالی و حقوق ورزشی را کسب کنند. در

این پژوهش استادیوم‌های فوتبال کشور از نظر به‌کارگیری روش‌های مدیریت ریسک رتبه‌بندی شدند که بر اساس آن استادیوم‌های آزادی تهران، حافظیه شیراز و ثامن‌الائمه مشهد با کسب بیشترین امتیاز در جایگاه‌های اول تا سوم قرار گرفتند. استادیوم انقلاب کرج نیز با کمترین امتیاز در بین هجده استادیوم مورد بررسی در رتبه هجدهم قرار گرفت.

کوزه چیان و همکاران (۱۳۸۹) در تحقیق خود به نام تحلیل ایمنی و تبیین الگوی مربوطه در سالن‌های ورزشی دانشکده‌های تربیت‌بدنی دانشگاه‌های دولتی تهران نشان دادند که دانشجویان وضعیت ایمنی سالن‌های ورزشی دانشکده‌های تربیت‌بدنی را در حد مناسب و مطلوب نمی‌دانند، در این زمینه تفاوت معناداری بین گروه‌های دختران و پسران و قهرمانان و غیر قهرمانان وجود ندارد.

کاشف و همکاران (۱۳۸۹) در مقاله‌ای با عنوان بررسی رفتارهای مدیریت خطر مدیران مجموعه‌های ورزشی استان مازندران دریافتند: بین سن مدیران، مدرک تحصیلی، تجربه مربیگری و میزان حوادث روی داده در مجموعه ورزشی تحت نظارتشان رابطه معناداری وجود ندارد اما تفاوت بین جنسیت مدیران و میزان رفتارهای مدیریت خطرشان از نظر آماری معنی‌دار است.

قاسمی و همکاران (۱۳۸۸) در تحقیق خود نقش برخی متغیرهای پیش وضعی، همچون متغیرهای مرتبط با نیروی انتظامی، رضایت از عوامل وضعیتی، استفاده از رسانه‌های جمعی و قرار گرفتن در جماعت انبوه تماشاگران را در تبیین وندالیسم و اوباشگری در ورزش فوتبال را آزمون کردند. نتایج تحقیق نشان داد هیجان‌طلبی و عقده‌گشایی، سابقه درگیری و نزاع، تیم‌گرایی، ازهم‌گسیختگی روانی خانواده، تأثیرپذیری از گروه همسالان، تماشای فیلم‌های خشونت‌آمیز، کنترل پلیس، جماعت انبوه، بحران‌ها و وقایع زندگی، رضایت از عوامل وضعیتی، سابقه رفتار مجرمانه و تحریک مطبوعات ورزشی به‌طور معنی‌داری واریانس متغیرهای وندالیسم و اوباشگری را تبیین می‌کنند. به‌طور کلی این محققان معتقدند حساسیت‌های کاذبی در ورزش

فوتبال شکل گرفته که سبب شده برخی ناهنجاری‌ها و کج‌رفتاری‌ها در دو گروه تماشاگران و ورزشکاران به وجود آید.

خارکن (۱۳۸۸) در نتایج تحقیق خود تحت عنوان بررسی وضعیت مدیریت ریسک در استخرهای استان مازندران نشان داد عدم رعایت استانداردهای ایمنی در استخرها باعث به وجود آمدن آسیب‌ها و حوادث ناگوار و جبران‌ناپذیر شده به طوری که عدم اطمینان از بهداشت و ایمنی استخرها بسیاری از علاقه‌مندان به این ورزش را از مراجعه به این اماکن منصرف می‌کند.

۲-۱۶-۲. پژوهش‌های انجام شده در خارج از کشور

فرانسیسکو^۱ (۲۰۱۵) در تحقیقی تحت عنوان فضای انگیزشی ایجاد شده توسط رفتارهای ضداجتماعی در ورزش جوانان توسط دیگران نشان داد قصد، قضاوت، اجرای رفتارهای ضداجتماعی و ارتباطات منفی ایجاد شده به وسیله بازیگران دیگر معنادار بود و اینکه آن‌ها یک رابطه مثبت و معنی‌داری با فضای عملکردی ایجاد شده توسط دیگران دارد. بنابراین نتایج نشان داد اهمیت توجه به نفوذ همسالان، والدین و مربیان در هنگام بررسی رفتارهای ضداجتماعی در ورزش جوانان بالا است.

یاناکاس^۲ و همکاران (۲۰۱۴) تحقیقی تحت عنوان جهت‌گیری اخلاقی و جهت‌گیری هدف به عنوان ابزار پیش‌بینی رفتارهای پرخاشگرانه در بازیکنان هندبال انجام داد. نتایج نشان داد هیچ ارتباط معنی‌داری بین جهت‌گیری پرخاشگری (خصمانه و ابزاری)، جهت‌گیری اخلاقی (وظیفه‌گرایانه و غایت‌شناختی) و جهت‌گیری هدف (کار و نفس) وجود ندارد. این احتمالاً به علت تعداد کم نمونه در فضای کوتاه از مسابقات است.

^۱. Francisco

^۲. Yannakos

ایلین^۱ (۲۰۱۳) با انجام پژوهشی با عنوان عوامل موفقیت مدیریت امنیت رویداد ورزشی بیان می‌کند که در نظر گرفتن یک موقعیت آموزشی توسط فدراسیون‌های ورزشی و دیگر انجمن‌های ورزشی (انجمن‌های حرفه‌ای، مؤسسات دانشگاهی و مؤسساتی مانند پلیس) نشان‌دهنده اولین گام لازم جهت ایجاد تغییر در ارزیابی امنیت رویداد ورزشی می‌باشد.

کراندال و همکاران^۲ در سال (۲۰۱۳) در تحقیقی با عنوان تجربه موتورسواری و ادراک ریسک به بررسی ارتباط بین مهارت و تجربه موتورسواری با ادراک ریسک پرداختند آن‌ها در این آزمون ادراک ریسک را از طریق مشاهده و تصاویر ویدئویی بر روی ۶۱ موتورسوار تازه‌کار، دارای تجربه و موتورسواران ماهر اجرا کردند نتایج آزمون نشان داد موتورسواران ماهر به نسبت موتورسواران دارای تجربه در مقابل خطرات سریع‌تر واکنش نشان می‌دهند و موتورسواران تازه‌کار به دلیل احساس ریسک بیشتر کمترین واکنش را نشان می‌دادند بدین ترتیب مشخص شد بین آموزش پیشرفته موتورسواری و مهارت در اجرای فنون و ادراک ریسک همبستگی منفی وجود دارد.

رمضان اوغلو^۳ (۲۰۱۲) در پژوهش خود رفتار تماشاگران حاضر در رقابت‌های فوتبال ترکیه را از دیدگاه نیروهای امنیتی و پلیس بررسی کرده و برخی راهکارهای مقابله با رفتارهای خشونت‌آمیز تماشاگران را برشمرده است. از مجموع ۱۴۷ نفر شرکت‌کننده در این تحقیق بیش از ۷۲ درصد معتقد بودند نباید به تماشاگرانی که الکل مصرف کرده و رفتارهای تعصبی دارند اجازه ورود به استادیوم داده شود. بیش از ۶۷ درصد پاسخ‌دهنده‌ها معتقد بودند که رسانه‌ها موجب افزایش رفتارهای تعصبی و خشونت تماشاگران می‌شوند. لیدرهای تماشاگران و نیز نحوه قضاوت داوران نیز از دیگر عامل‌های افزایش رفتارهای منفی و تعصبی تماشاگران بودند. به گمان نیروهای امنیتی و پلیس، اولین اخطار برای رفتارهای منفی تماشاگران

1. Ilin

2. Crundal

3. Ramazanoglu

احساساتی و متعصب باید شامل جلوگیری و ممانعت از ورود آن‌ها به استادیوم باشد. آموزش تماشاگران، آگاه کردن تماشاگران از نحوه رفتار درست در استادیوم و در نهایت استفاده از زور و دستگیری تماشاگران خاطی از اقدامات پلیس و نیروهای امنیتی جهت مبارزه با خشونت تماشاگران و ناامنی در استادیوم عنوان شد.

به عقیده **تیلور و توهی**^۱ (۲۰۱۱) بعد از حوادث یازده سپتامبر ۲۰۰۱، نگرانی‌های عمده‌ای که در مورد ایمنی و امنیت عمومی وجود داشت، مدیریت رویدادهای ورزشی بزرگ را دچار تغییر کرده و وضعیت امنیت این رویدادها را به‌ناچار نیازمند بهبود ساخت. این محققان با انجام مصاحبه‌های عمیق با ده تن از مدیران استادیوم‌های استرالیا، آن دسته از مسائل ایمنی و امنیت مرتبط با میزبانی یک رویداد ورزشی در استرالیا را مستندسازی نمودند. یافته‌های تحقیق نشان داد که فرایندها و شیوه‌های تأمین ایمنی و امنیت این رویداد به‌شدت بر پایه فلسفه مدیریت ریسک قرار گرفته است. پوشش رسانه‌ی نیز حدی از مقبولیت عمومی از امنیت و نظارت‌های افزایش یافته را به تصویر کشیده است. همچنین، دیدگاه کنونی استرالیا به مسئله ایمنی و امنیت برگرفته از مسائل سیاسی و رسمی این کشور و تا حدود زیادی حاصل مشاوره‌های صورت گرفته با اجتماع است.

استفان و همکاران^۲ (۲۰۱۱) در پژوهشی تحت عنوان ارتباط بین ادراک ریسک و فعالیت‌های بدنی در بین افراد مسن: یک مطالعه آینده‌نگر بر روی ۱۴۳ نفر از افراد مسن ۶۱ تا ۷۱ ساله نشان دادند ریسک درک شده از ابتلا به بیماری‌ها، مشکلات جسمانی و بهداشتی در سنین بالا به‌طور مستقیم بر روی انگیزه مشارکت در فعالیت‌های بدنی در کلاس‌های سازمان یافته ارتباط دارد.

^۱. Taylor & Toohey

^۲. Stephan & et al

چمر و فرناندس کاسترا^۱ (۲۰۰۹) در پژوهشی با عنوان درک علل حوادث در ورزش‌های کوه: یک مطالعه بر پایه تجربیات بازماندگان بر اساس نظرسنجی به عمل آمده از ۱۳۵ نفر از بازماندگان حوادث کوهنوردی در چند رشته از قبیل کوهنوردی، سراسیبی اسکی، کوهنوردی، اسکی، سنگ‌نوردی، پیاده‌روی در کوه، دوچرخه‌سواری و... برخی علل حوادث شامل: وقایع زیست‌محیطی (شرایط جوی) تجهیزات و کیفیت ابزار مورد استفاده، حوادث پزشکی، رویدادهای رفتاری و فشار زمان (سرعت) معرفی شدند. نتایج نشان داد که در سراسیبی اسکی علل مستقیم حوادث عمدتاً رفتاری بود مثل (سرعت بیش از حد، اشتباهات اسکی نورد و خستگی) در اسکی کوهنوردی علل مستقیم حوادث (اشتباهات در تصمیم‌گیری، اسکی و...) و در کوهنوردی (شرایط نامساعد جوی، خستگی، عدم آماده‌سازی و اشتباه در اجرای مهارت) بود در مجموع نتایج حاکی از وجود ماهیت چند علتی حوادث در هنگام تمرین و اجرای ورزش‌های مرتبط با کوه می‌باشد.

لولین و همکاران (۲۰۰۸) تحقیقی با عنوان تفاوت‌های فردی و ریسک‌پذیری در صخره‌نوردان نشان دادند صخره‌نوردان موفق‌تر و قهرمان ریسک‌پذیری بیشتری دارند و به‌طور کلی ورزشکاران ممتاز ریسک‌پذیرترند. علت این مسئله را هم در زمینه‌های تحریک جویی و رقابت‌گری بیشتر، اعتماد به نفس بالاتر، انتظار موفقیت بیشتر و استفاده از راهبردهای شناختی و توانایی تعدیل فشار معرفی کرد.

۱۷-۲. جمع بندی فصل

در این فصل ابتدا به بررسی مبانی نظری در مورد ریسک، مدیریت ریسک و رویدادهای ورزشی پرداخته شد و در ادامه پیشینه تحقیقات انجام شده در این زمینه ذکر گردید که با بررسی آن‌ها مشخص شد تحقیقات داخلی و خارجی متعددی به بررسی ریسک‌های برگزاری رویدادها، استانداردها و وضعیت ایمنی و امنیت اماکن ورزشی، خشونت هواداران و ادراک ریسک پرداخته‌اند (بحرالعلوم ۱۳۹۶، نادریان جهرمی ۱۳۹۲، غلامی ۱۳۹۰، رمضان اوغلو ۲۰۱۲، کرنال ۲۰۱۳) که بعضاً بیانگر ایمنی پایین فضاها و تجهیزات ورزشی

^۱ . Chamarro, a., Fernandez-caster

و نبود برنامه‌ی مدیریت ریسک مؤثر در اماکن مختلف بوده است که از پیامدهای حاصل از آن بروز صدمات و حوادث تلخ برای کاربران این‌گونه فضاها می‌باشد.

اثربخشی مدیریت ریسک به داشتن دانش، شناخت، آگاهی و مهارت‌های ویژه‌ای وابسته است که یک مدیر به‌تنهایی و اتکا به دانش خود نمی‌تواند اقدامات مدیریت ریسک را انجام دهد، با توجه به مطالب مذکور و اینکه طبق بررسی‌های به‌عمل‌آمده از طرف محقق مشخص شد تاکنون تحقیق خاصی درباره مدیریت ریسک به‌ویژه در برگزاری رویدادهای ورزشی و عوامل مؤثر بر آن در داخل کشور مشاهده نشد و آنچه که در مطالعات خارجی مشاهده گردید اکثریت به بررسی ادراک ریسک و رفتار تماشاگران پرداخته‌اند و تعداد اندکی مدیریت ریسک را در رویدادهای ورزشی مورد بررسی قرار داده بودند؛ لذا با توجه به وجود اطلاعات مستقیم بسیار اندک در زمینه مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی در ایران و نقش عوامل فرهنگی و بومی، تحقیق حاضر درصدد است با شناخت عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در رویدادهای ورزشی گامی اساسی و مهم جهت کمک به مدیران در برگزاری هرچه بهتر و ایمن‌تر برگزاری رویدادهای ورزشی بردارد و بتواند اطلاعات کاربردی ارزشمندی در بستر مدیریت اماکن و رویدادهای ورزشی فراهم نماید.

فصل سوم

روش شناسی تحقیق

۳-۱. مقدمه

در این فصل، به بررسی روش انجام تحقیق پرداخته می‌شود که روش تحقیق، جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری، ابزار اندازه‌گیری، روش‌های آماری استفاده شده جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها را در بر می‌گیرد.

۳-۲. روش پژوهش

این تحقیق بر مبنای هدف از نوع تحقیقات کاربردی و برحسب روش گردآوری اطلاعات از نوع تحقیقات توصیفی اکتشافی است که برای جمع‌آوری اطلاعات از روش آمیخته در دو بخش کیفی و کمی استفاده شد. در بخش کیفی پژوهش متغیرها و عامل‌های اصلی مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی با استفاده از مصاحبه با چند تن از صاحب‌نظران در این حوزه و مراجعه به اسناد و مدارک و مطالعات کتابخانه‌ای شناسایی و بر این اساس پرسش‌نامه مدیریت ریسک در رویدادهای ورزشی طراحی گردید و در بخش کمی نیز داده‌های حاصل از اجرای پرسشنامه تهیه شده در بخش کیفی، جهت آزمون فرضیه مورد استفاده قرار گرفت.

۳-۳. جامعه آماری و نمونه پژوهش

جامعه آماری پژوهش را صاحب‌نظران و ذینفعان در زمینه برگزاری رویدادهای ورزشی شامل کارکنان ادارات ورزش و جوانان، رؤسای هیئت‌های ورزشی استان سمنان و خراسان رضوی و همچنین برخی اساتید و پژوهشگران دارای تحقیق در این زمینه تشکیل می‌دادند.

نمونه پژوهش در بخش کیفی شامل هشت کارشناس خبره (۵ نفر استاد دانشگاه و دانشجوی دکتری دارای پژوهش در این زمینه، ۳ نفر مدیر ورزشی و کارشناس برگزاری رویداد) در زمینه مدیریت ریسک و برگزاری رویداد ورزشی می‌شد که نمونه‌گیری در این مرحله هدفمند و با روش نمونه‌گیری گلوله برفی انجام شد. در بخش کمی نیز با توجه این که متغیرهای مورد بررسی و به تبع آن سؤالات پرسش‌نامه کاملاً تخصصی بودند و پاسخگویان باید از اطلاعات حرفه‌ای نسبتاً جامعی برخوردار باشند لذا در این بخش با استفاده از

نمونه‌گیری در دسترس و غیر تصادفی تعداد ۱۵۰ پرسش‌نامه توزیع گردید که در نهایت ۱۲۷ پرسش‌نامه تکمیل و به عنوان نمونه آماری مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

۳-۴. ابزار پژوهش

ابزار مورد استفاده در بخش کیفی پژوهش شامل مصاحبه نیمه ساختار یافته جهت شناسایی عوامل مدیریت ریسک در برگزاری رویدادهای ورزشی بود که با کارشناسان و صاحب نظران انجام شد.

ابزار مورد استفاده در بخش کمی پژوهش نیز شامل پرسش‌نامه محقق ساخته حاصل از پژوهش‌های قبلی و منابع کتابخانه‌ای و همچنین اطلاعات حاصل از بخش کیفی و مصاحبه می‌باشد که پرسش‌نامه اولیه شامل ۳۲ گویه بود که پس از انجام تحلیل عاملی اکتشافی ۷ گویه به دلیل بار عاملی کم یا داشتن بار عاملی در ۲ مؤلفه حذف شدند که در نهایت ابزار پژوهش شامل پرسش‌نامه ای ۲۵ گویه ای در ۵ مؤلفه ایمنی اماکن و تجهیزات (۵ گویه)، حفاظت فیزیکی (۵ گویه)، پرسنل و آموزش (۸ گویه)، مدیریت و برنامه ریزی (۴ گویه) و مدیریت امور اضطراری (۳ گویه) در مقیاس ۵ ارزشی لیکرت می‌باشد.

۳-۵. روایی و پایایی ابزار پژوهش

۳-۵-۱. روایی صوری

روایی صوری و محتوایی گویه‌های پرسش‌نامه مدیریت ریسک به تأیید ده نفر از جمله کارشناسان مرحله کیفی پژوهش رسید و نظرات تخصصی آن‌ها در پرسش‌نامه نهایی اعمال گردید؛ همچنین، با توجه به انجام فرایند تحلیل عاملی اکتشافی بر روی پرسش‌نامه مدیریت ریسک، روایی سازه آن نیز مورد تأیید قرار گرفت که نتایج در ادامه گزارش می‌شود.

۳-۵-۲. روایی سازه

در این پژوهش از تحلیل عاملی اکتشافی همراه با چرخش واریماکس برای تعیین عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی استفاده شد. پیش از انجام تحلیل عاملی اکتشافی، به منظور اطمینان از کافی

بودن تعداد نمونه ها از معیار کایرز، میر، الکین (KMO) و برای تعیین همبستگی بین متغیرها از آزمون بارتلت استفاده شد که نتایج آن در جدول شماره ۳-۱ گزارش شده است.

مقدار KMO همواره بین (۰ و ۱) در نوسان است. در صورتی که مقدار KMO کمتر از ۰/۵ باشد داده ها برای تحلیل عاملی مناسب نخواهند بود و اگر مقدار آن بین ۰/۵ تا ۰/۶۹ باشد می توان با احتیاط بیشتر به تحلیل عاملی پرداخت. اما در صورتی که مقدار آن بزرگتر از ۰/۷۰ باشد همبستگی های موجود برای تحلیل عاملی مناسب خواهند بود (کلانتری، ۱۳۸۷، ص ۲۸۶). در ادامه برای بررسی این که آیا داده ها توانایی عامل شدن را دارند از آزمون کرویت بارتلت استفاده شد.

جدول ۳-۱: نتایج آزمون کرویت بارتلت و شاخص نمونه برداری برای آزمون

بارتلت		KMO
۲۶۶۴,۴۷۷	خی دو	۰,۹۰
۴۹۶	درجه آزادی	
۰,۰۱	سطح معنی داری	

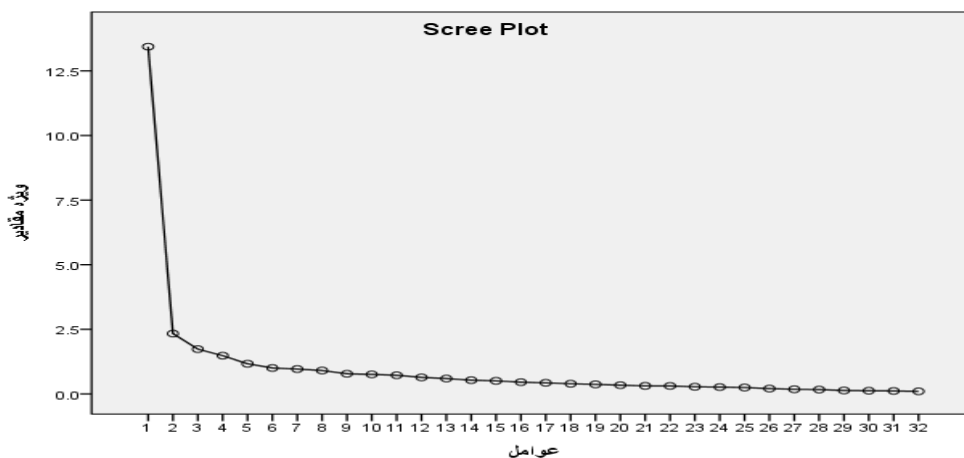
نتایج آزمون بارتلت مندرج در جدول ۳-۱ نشان داد استفاده از تحلیل عاملی مناسب بوده و عامل های ساخته شده از اعتبار لازم برخوردارند. نتایج آزمون KMO نیز نشان می دهد که تعداد نمونه ها برای تحلیل عاملی کفایت داشتند.

عوامل نهفته در این آزمون با روش تحلیل مؤلفه های اصلی و چرخش واریماکس استخراج شد. در این مدل ۶ عامل نهفته در آزمون با توجه به ارزش های ویژه بالاتر از ۱ در جدول شماره ۳-۲ و نمودار ۳-۱ طرح سنگریزه بدست آمد.

جدول شماره ۳-۲: ارزش‌های ویژه بالاتر از ۱ برای ۵ عامل اولیه

ردیف	مقادیر ویژه			میزان استخراج مجموع مجذورات			میزان چرخش مجموع مجذورات		
	درصد واریانس	درصد تجمعی	کل	درصد واریانس	درصد تجمعی	کل	درصد واریانس	درصد تجمعی	کل
۱	۴۱,۹۸	۴۱,۹۸	۱۳,۴۳	۴۱,۹۸	۴۱,۹۸	۱۳,۴۳	۱۸,۶۶	۱۸,۶۶	۵,۹۷
۲	۷,۲۹	۴۹,۲۸	۲,۳۳	۷,۲۹	۴۹,۲۸	۲,۳۳	۱۴,۰۶	۳۲,۷۲	۴,۵
۳	۵,۴۱	۵۴,۶۹	۱,۷۳	۵,۴۱	۵۴,۶۹	۱,۷۳	۱۲,۶۴	۴۵,۳۷	۴,۰۴
۴	۴,۶۲	۵۹,۳۲	۱,۴۸	۴,۶۲	۵۹,۳۲	۱,۴۸	۸,۴۵	۵۳,۸۲	۲,۷
۵	۳,۶۴	۶۲,۹۶	۱,۱۶	۳,۶۴	۶۲,۹۶	۱,۱۶	۷,۸۳	۶۱,۶۶	۲,۵
۶	۳,۱۳	۶۶,۱۰	۱,۰۱	۳,۱۳	۶۶,۱۰	۱,۰۱	۴,۴۳	۶۶,۱۰	۱,۴۲

شیب دامنه متغیرها در این آزمون در نمودار ۱-۳ نشان داده شده است.

نمودار ۱-۳. نمودار شیب دامنه متغیرهای آزمون

اگر چه نتایج جدول ۳-۲ و نمودار سنگ ریزه ۶ عامل را برای این آزمون نشان می‌دهند، ولی با توجه به قدرت تبیین کم عامل انتهایی و با توجه به آزمون شیب دامنه در نمودار طرح سنگ ریزه و همچنین با توجه به تحقیقات پیشین، تحلیل عاملی با دستور استخراج ۵ عامل بدست آمد. با محدود کردن استخراج عوامل به ۵ عامل و استفاده از چرخش واریماکس، داده‌ها مجدداً تحلیل شدند. برای تفسیر از ملاک بار عاملی ۰/۵۰ که در تحلیل‌های عاملی مناسب می‌باشد استفاده گردید (فوستر و همکاران، ۲۰۰۶). مقدار

واریانس تبیین شده توسط هر عامل و بارهای عاملی به دست آمده به ترتیب در جدول ۳-۳ گزارش شده است.

جدول ۳-۳. درصد واریانس تبیین شده توسط هر عامل پس از چرخش

ردیف	مقادیر ویژه			میزان استخراج مجموع مجذورات			میزان چرخش مجموع مجذورات		
	درصد واریانس	درصد تجمعی	کل	درصد واریانس	درصد تجمعی	کل	درصد واریانس	درصد تجمعی	کل
۱	۴۱,۹۸	۴۱,۹۸	۱۳,۴۳	۴۱,۹۸	۴۱,۹۸	۱۳,۴۳	۱۸,۶	۱۸,۶۲	۵,۹۶
۲	۷,۲۹	۴۹,۲۸	۲,۳۳	۷,۲۹	۴۹,۲۸	۲,۳۳	۱۳,۸۶	۳۲,۴۹	۴,۴۳
۳	۵,۴۱	۵۴,۶۹	۱,۷۳	۵,۴۱	۵۴,۶۹	۱,۷۳	۱۳,۷۵	۴۶,۲۴	۴,۴۰
۴	۴,۶۲	۵۹,۳۲	۱,۴۸	۴,۶۲	۵۹,۳۲	۱,۴۸	۸,۴۵	۵۴,۷	۲,۷
۵	۳,۶۴	۶۲,۹۶	۱,۱۶	۳,۶۴	۶۲,۹۶	۱,۱۶	۸,۲۶	۶۲,۹۶	۲,۶۴

همانطور که در جدول ۳-۳ مشاهده می‌شود از ۵ عامل استخراج شده عامل اول ۱۸,۶، عامل دوم ۱۳,۸۶، عامل سوم ۱۳,۷۵، عامل چهارم ۸,۴۵ و عامل پنجم ۸,۲۶ درصد از کل واریانس را به خود اختصاص دادند؛ هم چنین جمع کل واریانس های تبیین شده توسط این ۵ عامل ۶۲,۹۶ می‌باشد.

جدول ۳-۴. عوامل حاصل از تحلیل عاملی اکتشافی آزمون مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی

ردیف	گویه ها	عامل‌های حاصل در این تحقیق				
		۱	۲	۳	۴	۵
۱	شناسایی نیازهای امنیتی اماکن ورزشی		۰,۵۱			
۲	نصب دوربین های مدار بسته در اماکن ورزشی		۰,۶۷			
۳	تجهیز اماکن به سیستم اطفای حریق و اعلام هشدار		۰,۷۳			
۴	بررسی دقیق، استاندارد سازی و نوسازی اماکن و تجهیزات ورزشی میزبان		۰,۷۶			
۵	توجه به ظرفیت استاندارد تماشاچی اماکن و فروش بلیت متناسب با آن		۰,۷			
۶	تهیه و تدارک امکانات رفاهی لازم مانند بوفه، سرویس بهداشتی و بوفه					
۷	استفاده از فناوری های نوین در برگزاری رویداد مانند فروش اینترنتی بلیت، گیت های مجهز به اسکنر، دوربین های مدار بسته			۰,۶۳		
۸	تدوین برنامه اورژانس پزشکی					۰,۶۳
۹	مدیریت درست پرسنل و انتظامات جهت پیشگیری از وقوع کوتاهی					
۱۰	مشورت با وکلای مجرب در زمینه حقوق ورزشی و بیمه					
۱۱	پیش بینی تامین پوشش بیمه ای ورزشکاران، تماشاگران و اماکن ورزشی					۰,۶۶
۱۲	برنامه ریزی مؤثر برای مدیریت برگزاری و امنیت رویداد					۰,۵۵
۱۳	توسعه و ارتقا برنامه ریزی از طریق بازیابی مداوم و تمرین آن					۰,۵۲

۱۴	اطلاع رسانی مناسب و نصب تابلوهای اطلاع رسانی جهت ممانعت از ورود وسایل و موارد غیرمجاز به اماکن	۰,۶۵		
۱۵	کنترل مناسب جهت جلوگیری از دسترسی افراد غیرمجاز به سیستم های حفاظت کاربردی مانند تهویه، گازرسانی و برق	۰,۷۱		
۱۶	اطمینان از روشنایی کافی اماکن و تاسیسات			
۱۷	در نظر گرفتن نیازهای افراد خاص مانند معلولین، جانبازان و کودکان			
۱۸	استفاده از ایستگاه های بازرسی در نقاط ورودی و جستجوی اشیاء غیرمجاز	۰,۶۵		
۱۹	ایجاد فضایی منظم و آرام در اماکن با تکیه بر رفتارهای اجتماعی مقبول		۰,۵۷	
۲۰	پیش بینی جهت حضور تعداد کافی تکنسین پزشکی و آمبولانس برای رویداد		۰,۶۴	
۲۱	برگزاری منظم نشست های شورای تامین شهر محل برگزاری رویداد		۰,۸۳	
۲۲	در نظر گرفتن سیستم ارتباطی مشترک برای واحدهای پاسخگو هنگام حوادث	۰,۵۴	۰,۵۱	
۲۳	در نظر گرفتن تعداد کافی انتظامات جهت برقراری امنیت	۰,۵۷		
۲۴	مشارکت نیروهای امنیتی و برگزار کننده در تکمیل برنامه های مدیریت ریسک		۰,۶۴	
۲۵	برگزاری مانورهای آموزشی و تمرین آموخته ها برای پرسنل و انتظامات		۰,۷۶	
۲۶	در نظر گرفتن اتاق و سیستم اطلاع رسانی مناسب برای افراد و اشیاء گم شده	۰,۵۵	۰,۶۲	
۲۷	گزینش و بررسی صلاحیت پرسنل در بعد فنی و اخلاقی		۰,۶۲	
۲۸	آموزش صحیح پرسنل برگزار کننده و نیروهای امنیتی		۰,۶۹	
۲۹	صدور اعتبار نامه و کارت شناسایی برای پرسنل، بازیکنان، رسانه ها ...		۰,۶۴	
۳۰	تعبیه برق اضطراری برای پیش گیری از قطعی برق	۰,۷۷		
۳۱	تدوین برنامه تخلیه و پاسخ اضطراری در صورت لزوم	۰,۸		
۳۲	پیش بینی اقدامات لازم جهت شرایط بد آب و هوایی	۰,۶۹		

همانطور که در جدول ۳-۴ مشاهده می شود نتیجه تحلیل عاملی اکتشافی در مرحله اول برای ۳۲ گویه استخراج ۵ عامل است که در آن گویه های ۶، ۹، ۱۰، ۱۶ و ۱۷ به دلیل نداشتن بار عاملی در هیچ مؤلفه ای و گویه های ۲۲ و ۲۶ به دلیلی داشتن بار عاملی در ۲ مؤلفه، این گویه ها (۶، ۹، ۱۰، ۱۶، ۱۷، ۲۲، ۲۶) از روند انجام کار حذف و تحلیل عاملی اکتشافی مجدد با ۲۵ گویه تکرار گردید.

جدول ۳-۵. درصد واریانس تبیین شده توسط هر بار عاملی پس از چرخش (پس از حذف گویه ها)

عوامل	مقادیر ویژه			میزان استخراج مجموع مجذورات			میزان چرخش مجموع مجذورات		
	درصد	درصد	کل	درصد	درصد	کل	درصد	درصد	کل
	واریانس	تجمعی		واریانس	تجمعی		واریانس	تجمعی	
۱	۴۱,۲۶	۴۱,۲۶	۱۰,۳۱	۴۱,۲۶	۴۱,۲۶	۱۰,۳۱	۱۸,۸۷	۱۸,۸۷	۴,۷۱
۲	۷,۹۱	۴۹,۱۷	۱,۹۷	۷,۹۱	۴۹,۱۷	۱,۹۷	۱۳,۶۷	۳۲,۵۴	۳,۴۱
۳	۶,۶۹	۵۵,۸۷	۱,۶۷	۶,۶۹	۵۵,۸۷	۱,۶۷	۱۳,۵۰	۴۶,۰۵	۳,۳۷

۲,۵۱	۵۶,۱۱	۱۰,۰۶	۱,۲۵	۶۰,۹۰	۵,۰۳	۱,۲۵	۶۰,۹۰	۵,۰۳	۴
۲,۲۷	۶۵,۱۹	۹,۰۸	۱,۰۷	۶۵,۱۹	۴,۲۹	۱,۰۷	۶۵,۱۹	۴,۲۹	۵

همانطور که در جدول ۳-۵ مشاهده می‌شود درصد واریانس آزمون از ۵ عامل، عامل اول ۱۸,۸۷، عامل دوم ۱۳,۶۷، عامل سوم ۱۳,۵۰، عامل چهارم ۱۰,۰۶ و عامل پنجم ۹,۰۸ درصد از واریانس را به خود اختصاص دادند که به طور کلی ۶۵,۱۹ درصد از کل واریانس آزمون را تبیین می‌کنند.

جدول ۳-۶. عوامل حاصل از تحلیل اکتشافی پس از حذف گویه‌ها

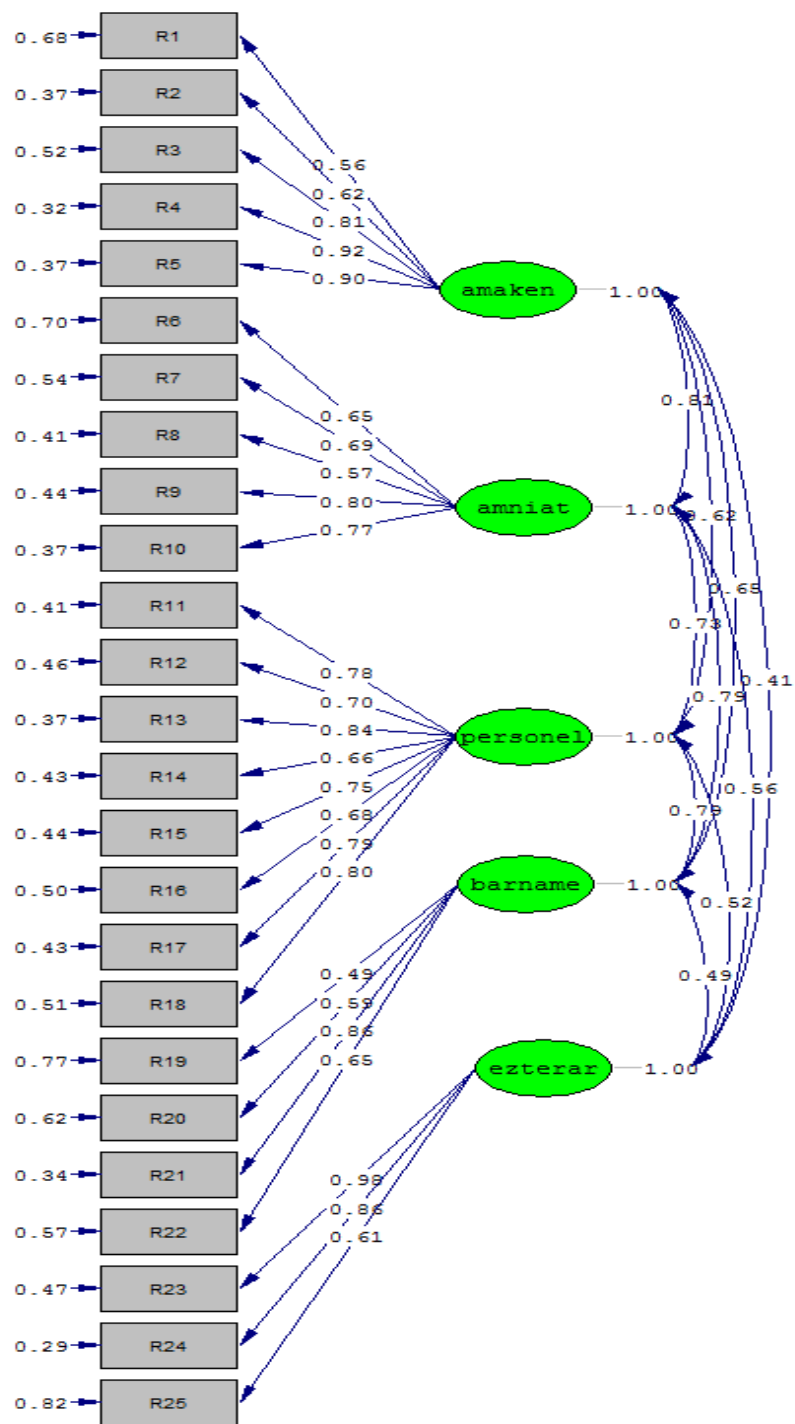
ردیف	گویه‌ها	پرسنل و آموزش	امنیت فیزیکی	ایمنی اماکن و تجهیزات	مدیریت و برنامه ریزی	مدیریت امور اضطراری
۱	شناسایی نیازهای امنیتی اماکن ورزشی			۰,۵۱		
۲	نصب دوربین‌های مدار بسته در اماکن ورزشی			۰,۷۱		
۳	تجهیز اماکن به سیستم اطفای حریق و اعلام هشدار			۰,۷۷		
۴	بررسی دقیق، استاندارد سازی و نوسازی اماکن و تجهیزات ورزشی میزبان			۰,۷۸		
۵	توجه به ظرفیت استاندارد تماشاچی اماکن و فروش بلیت متناسب با آن			۰,۶۳		
۶	استفاده از فناوری‌های نوین در برگزاری رویداد مانند فروش اینترنتی بلیت، گیت‌های مجهز به اسکنر، دوربین‌های مدار بسته	۰,۶۸				
۷	تدوین برنامه اورژانس پزشکی					۰,۶۱
۸	پیش‌بینی تامین پوشش بیمه ای ورزشکاران، تماشاگران و اماکن ورزشی					۰,۶۹
۹	برنامه ریزی مؤثر برای مدیریت برگزاری و امنیت رویداد					۰,۵۹
۱۰	توسعه و ارتقا برنامه ریزی از طریق بازبینی مداوم و تمرین آن					۰,۵۱
۱۱	اطلاع‌رسانی مناسب و نصب تابلوهای اطلاع‌رسانی جهت ممانعت از ورود وسایل و موارد غیرمجاز به اماکن		۰,۶۶			
۱۲	کنترل مناسب جهت جلوگیری از دسترسی افراد غیرمجاز به سیستم‌های حفاظت کاربردی مانند تهویه، گازرسانی و برق		۰,۷۳			
۱۳	استفاده از ایستگاه‌های بازرسی در نقاط ورودی و جستجوی اشیاء غیرمجاز		۰,۶۳			
۱۴	ایجاد فضایی منظم و آرام در اماکن با تکیه بر رفتارهای اجتماعی مقبول	۰,۵۴				
۱۵	پیش‌بینی جهت حضور تعداد کافی تکنسین پزشکی و آمبولانس برای رویداد	۰,۶۲				

۱۶	برگزاری منظم نشست های شورای تامین شهر محل برگزاری رویداد	۰,۸۱			
۱۷	در نظر گرفتن تعداد کافی انتظامات جهت برقراری امنیت	۰,۵۶			
۱۸	مشارکت نیروهای امنیتی و برگزار کننده در تکمیل برنامه های مدیریت ریسک	۰,۶۹			
۱۹	برگزاری مانورهای آموزشی و تمرین آموخته ها برای پرسنل و انتظامات	۰,۷۶			
۲۰	گزینش و بررسی صلاحیت پرسنل در بعد فنی و اخلاقی	۰,۶۳			
۲۱	آموزش صحیح پرسنل برگزار کننده و نیروهای امنیتی	۰,۶۶			
۲۲	صدور اعتبار نامه و کارت شناسایی برای پرسنل، بازیکنان، رسانه ها	۰,۶۵			
۲۳	تعبیه برق اضطراری برای پیش گیری از قطعی برق			۰,۷۹	
۲۴	تدوین برنامه تخلیه و پاسخ اضطراری در صورت لزوم			۰,۸۰	
۲۵	پیش بینی اقدامات لازم جهت شرایط بد آب و هوایی			۰,۶۹	

با توجه به نتایج جدول های ۳-۵ و ۳-۶ مشخص شد که عامل اول قبل از چرخش ۴۱,۲۶ درصد و پس از چرخش، ۱۸,۸۷ درصد از کل واریانس را تبیین کرده است و با توجه به بار عاملی ۸ گویه در عامل اول قرار گرفتند که با توجه به نوع سؤالاتی که در این عامل قرار گرفتند و پژوهش های مشابه این عامل پرسنل و آموزش نام گذاری شد. عامل دوم قبل از چرخش، ۷,۹۱ درصد و پس از چرخش ۱۳,۶۷ درصد از واریانس کل را تبیین کرده است، با توجه به بار عاملی ۵ گویه در عامل دوم قرار گرفتند این عامل امنیت فیزیکی نام گذاری شد. عامل سوم، قبل و بعد از چرخش به ترتیب ۶,۶۹ و ۱۳/۵۰ درصد از واریانس کل را تبیین کرد، با توجه به بار عاملی ۵ گویه در عامل سوم قرار گرفت و ایمنی اماکن و تجهیزات نام گذاری شد. عامل چهارم، قبل از چرخش، ۵,۰۳ درصد و پس از چرخش ۱۰,۰۶ درصد از واریانس کل را تبیین کرد و با توجه به بار عاملی ۳ گویه در عامل چهارم قرار گرفت و مدیریت و برنامه ریزی نام گذاری شد؛ همچنین عامل پنجم، قبل از چرخش، ۴,۲۹ درصد و پس از چرخش ۹,۰۸ درصد از واریانس کل را تبیین کرده است و با توجه به بار عاملی گویه ها ۴ گویه در عامل پنجم قرار گرفت و مدیریت امور اضطراری نام گذاری شد.

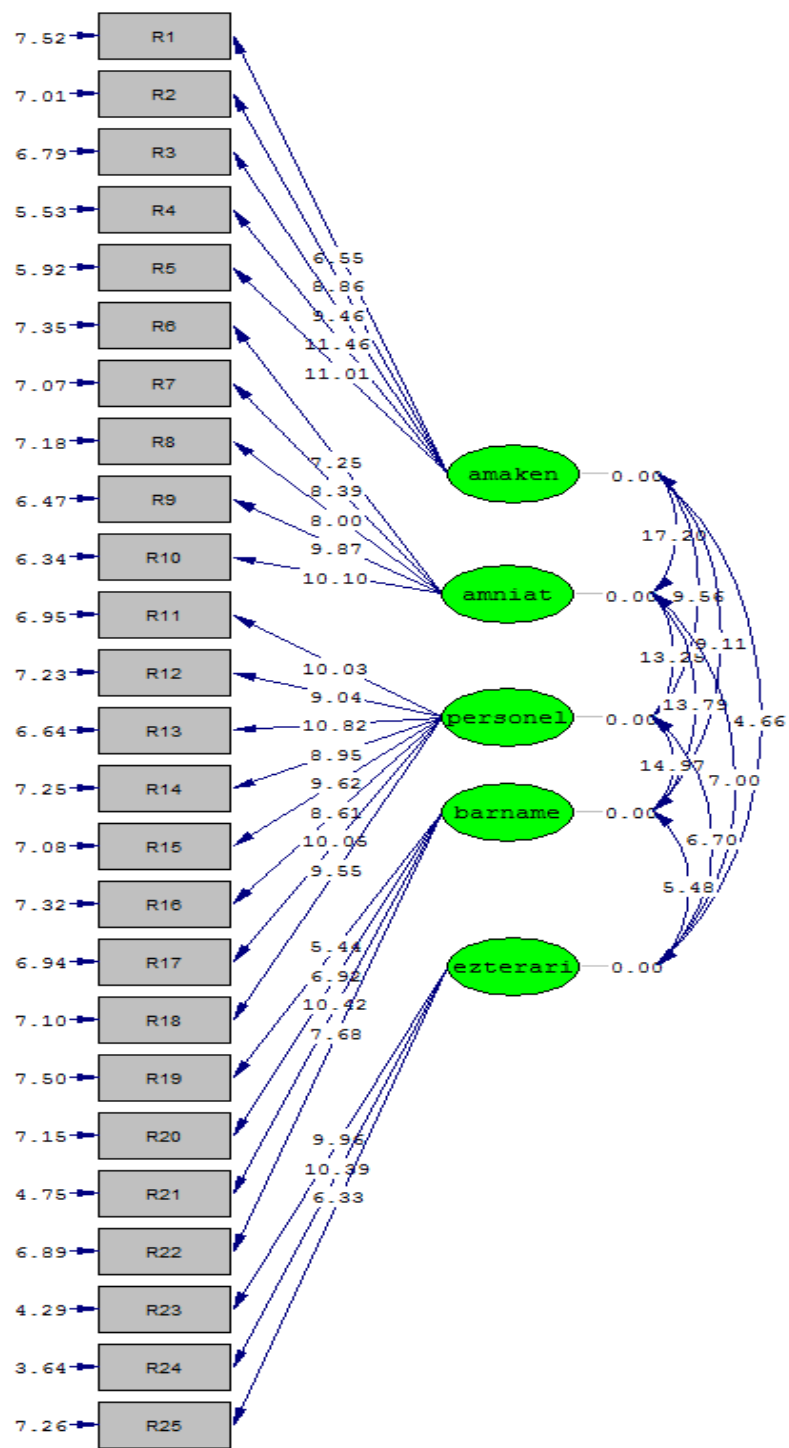
۳-۶. تحلیل عاملی تاییدی عوامل مدیریت ریسک رویداد ورزشی

به منظور بررسی استواری ساختار عاملی مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی و برای این که مشخص شود چه عامل هایی در پرسش نامه مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی تایید می شوند پس از انجام تحلیل عاملی اکتشافی با نرم افزار SPSS از روش تحلیل عامل تاییدی با استفاده از الگویابی معادلات ساختاری بهره گرفته شد. بر اساس ماهیت این پژوهش، تحلیل عاملی تاییدی به صورت مرتبه اول و مرتبه دوم انجام شد. در تحلیل عاملی مرتبه اول ابتدا ۵ عامل اصلی مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی شامل اماکن و تجهیزات، مدیریت و برنامه ریزی، امنیت فیزیکی، آموزش و تمرین و مدیریت امور اضطراری تحت عنوان سازه های مکنون مرتبه اول بر اساس عامل های فرعی یا گویه های مربوطه تبیین شدند (شکل ۴-۶).

Chi-Square=413.43, df=265, P-value=0.00000, RMSEA=0.067

نمودار ۲-۳. تحلیل عاملی مرتبه اول متغیرهای اصلی پژوهش (ضرایب استاندارد شده)

Chi-Square=413.43, df=265, P-value=0.00000, RMSEA=0.067

نمودار ۳-۳. تحلیل عاملی مرتبه اول متغیرهای اصلی پژوهش (مقادیر t)

شاخص های برازش مدل تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول نشان داد که این مدل دارای اعتبار و روایی مورد قبولی است و این مدل بر اساس شاخصهای فوق تأیید می‌شود؛ همچنین نتایج جدول ۳-۷ گویای این مطلب است که شاخص‌های نسبت خی دو برابر با ۳/۳۳، شاخص برازش مطلق RMR برابر با ۰/۰۵، شاخص های برازش تطبیقی NFI، IFI و CFI مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰ و شاخص RMSEA ۰/۰۷۸ در حد مطلوبی قرار دارند.

جدول ۳-۷. شاخص های برازش مدل تحقیق (به نقل از صفاری، ۱۳۹۱)

وضعیت	مقدار مطلوب	مقدار	شاخص	
			معادل انگلیسی	معادل فارسی
مطلوب	کمتر از ۵	۱,۵۵	χ^2/df	خی دو
مطلوب	کمتر از ۰/۰۵	۰/۰۴۸	RMR	ریشه میانگین مربعات باقیمانده
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۲	NFI	شاخص برازش هنجار شده
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۶	NNFI	شاخص برازش هنجار نشده
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۷	IFI	شاخص برازش افزایشی
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۷	CFI	شاخص برازش تطبیقی
مطلوب	کمتر از ۰/۸	۰,۰۶۷	RMSEA	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد

۳-۷. پایایی

پایایی پرسش‌نامه مدیریت ریسک نیز با استفاده از ضریب همبستگی درونی (آلفای کرونباخ) به صورت مجزا بر روی عامل‌های مستخرج محاسبه شده و نتایج آن در جدول شماره ۳-۸ گزارش شد.

جدول ۳-۸. نتایج آزمون ضریب آلفای کرونباخ در مورد پایایی عامل‌های پرسشنامه مدیریت ریسک

عوامل	تعداد گویه ها	آلفای کرونباخ
مدیریت ریسک	۲۵	۰,۹۳
مؤلفه های مدیریت ریسک	حفاظت فیزیکی	۰,۸۳
	پرسنل و آموزش	۰,۹۰
	مدیریت امور اضطراری	۰,۷۷
	مدیریت و برنامه ریزی	۰,۷۳
	ایمنی اماکن و تجهیزات	۰,۸۵

با توجه به نتایج آزمون ضریب آلفای کرونباخ مندرج در جدول ۳-۸ همه ی عاملها پایایی بالایی دارند. عامل های مدیریت امور اضطراری و مدیریت و برنامه ریزی علیرغم تعداد گویه های کم پایایی قابل قبولی دارند.

۳-۸. روش های آماری تجزیه و تحلیل داده ها

داده های کیفی پژوهش (متن مصاحبه های صورت گرفته با کارشناسان و نیز مشاهده های مستقیم محقق) بلافاصله بعد از جمع آوری مورد بازبینی قرار گرفته و اطلاعات کاربردی آنها با استفاده از کد گذاری باز و تحلیل کیفی استخراج شده و در نسخه نهایی پرسشنامه مدیریت ریسک مورد استفاده قرار گرفت.

پس از جمع آوری داده های کمی از طریق پرسشنامه، روش های آمار توصیفی برای بررسی ویژگی های جمعیت شناختی و همچنین تعیین میزان اهمیت متغیرهای پژوهش استفاده شد. روش تحلیل عاملی اکتشافی (تحلیل مؤلفه های اصلی) جهت تعیین مهم ترین متغیرهای مدیریت ریسک و دسته بندی گویه ها با توجه به بار عاملی آنها استفاده شد. پیش از انجام تحلیل عاملی اکتشافی، به منظور اطمینان از کافی بودن نمونه از معیار کایزر، میر، ال کین (KMO) و برای تعیین همبستگی بین متغیرها از آزمون کرویت بار تلت استفاده شد؛ همچنین به منظور بررسی استواری ساختار عاملی اکتشافی مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی از تحلیل عاملی تاییدی با استفاده از روش معادلات ساختاری استفاده گردید. ثبات درونی گویه های هر عامل نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد؛ همچنین، برای اولویت بندی عامل های اصلی مدیریت ریسک از آزمون فریدمن استفاده شد. تحلیل عاملی اکتشافی و تجزیه و تحلیل آماری با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ و تحلیل عاملی تاییدی با استفاده از نرم افزار لیزرل نسخه ۸,۸ استفاده شد.

فصل چهارم

تجزیه و تحلیل داده ها

۴-۱. مقدمه:

در این فصل، اطلاعات جمع‌آوری شده از نمونه تحقیق، تجزیه و تحلیل می‌گردد. این فصل شامل دو بخش کیفی و کمی است؛ مشخصات مختصر هیئت مصاحبه شونده و نیز بیان عامل‌های اصلی مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی مربوط به یافته‌های بخش کیفی این فصل می‌باشد. یافته‌های بخش کمی پژوهش نیز شامل توصیف ویژگی‌های جمعیت شناختی پاسخ‌دهنده‌های پرسشنامه به صورت جدول توزیع فراوانی و سپس ارائه نتایج تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی متغیرهای پرسشنامه است. در انتهای فصل نیز ضمن ارائه یافته‌های مربوط به آزمون فرضیه‌های پژوهش، نتایج اولویت بندی عامل‌های اصلی مدیریت ریسک رویدادها ارائه شده است.

۴-۲. یافته‌های بخش کیفی

بخش کیفی پژوهش با حضور هشت کارشناس خبره و متخصص در زمینه رویدادها و اماکن ورزشی انجام شد. مصاحبه‌ها به روش تحلیل محتوای کیفی و با استفاده از مرحله اول روش سیستماتیک اشتراوس و کوربین^۱ (۱۳۹۰) یعنی کدگذاری باز مورد بررسی قرار گرفت و گویه‌های اصلی مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی در این بخش شناسایی و مورد تأیید قرار گرفت که نتایج به صورت خلاصه در جدول ۴-۱ گزارش شده است. هشت مصاحبه رودرروی نیمه ساختار یافته با کارشناسان و همچنین مطالعه منابع کتابخانه‌ای و مشاهدات مستقیم پژوهشگر باعث شناسایی مجموعاً ۳۲ گویه مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی و تهیه پرسش‌نامه پژوهش گردید؛ در ادامه فرایند پژوهش نیز این پرسش‌نامه به عنوان زمینه انجام تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی و همچنین تحلیل مسیر قرار گرفت.

^۱ . Strauss & Corbin

جدول ۴-۱. کد گذاری اولیه مصاحبه ها

نکات کلیدی مصاحبه ها	کد اولیه
در نظر گرفتن نیازهای امنیتی	شناسایی نیازهای امنیتی اماکن ورزشی
استفاده از فناوری های جدید	نصب دوربین های مدار بسته در اماکن ورزشی
استفاده از فناوری های جدید	تجهیز اماکن به سیستم اطفای حریق و اعلام هشدار
نوسازی و تجهیز اماکن	بررسی دقیق، استاندارد سازی و نوسازی اماکن و تجهیزات ورزشی میزبان
توجه به مدیریت جمعیت	توجه به ظرفیت استاندارد تماشاچی اماکن و فروش بلیت متناسب با آن
امکانات رفاهی اماکن	تهیه و تدارک امکانات رفاهی لازم مانند بوفه، سرویس بهداشتی و بوفه
استفاده از فناوری های نوین	برگزاری رویداد مانند فروش اینترنتی بلیت، گیت های مجهز به اسکنر، دوربین های مدار بسته
امکانات پزشکی	تدوین برنامه اورژانس پزشکی
مدیریت رویداد	مدیریت درست پرسنل و انتظامات جهت پیشگیری از وقوع کوتاهی
توجه به مشکلات حقوقی	مشورت با وکلای مجرب در زمینه حقوق ورزشی و بیمه
توجه به مشکلات حقوقی	پیش بینی تامین پوشش بیمه ای ورزشکاران، تماشاگران و اماکن ورزشی
مدیریت مناسب رویداد	برنامه ریزی مؤثر برای مدیریت برگزاری و امنیت رویداد
مدیریت مناسب رویداد	توسعه و ارتقا برنامه ریزی از طریق بازبینی مداوم و تمرین آن
امنیت فیزیکی	نصب تابلوهای اطلاع رسانی جهت ممانعت از ورود وسایل و موارد غیرمجاز به اماکن
امنیت فیزیکی	کنترل مناسب جهت جلوگیری از دسترسی افراد غیرمجاز به سیستم های حفاظت
نوسازی و تجهیز اماکن	اطمینان از روشنایی کافی اماکن و تاسیسات
توجه به محدودیت افراد خاص	در نظر گرفتن نیازهای افراد خاص مانند معلولین، جانبازان و کودکان
امنیت فیزیکی ورودی ها	استفاده از ایستگاه های بازرسی در نقاط ورودی و جستجوی اشیاء غیرمجاز
امکانات رفاهی اماکن	ایجاد فضایی منظم و آرام در اماکن با تکیه بر رفتارهای اجتماعی مقبول
امکانات پزشکی	پیش بینی جهت حضور تعداد کافی تکنسین پزشکی و آمبولانس برای رویداد
مدیریت مناسب رویداد	برگزاری منظم نشست های شورای تامین شهر محل برگزاری رویداد
مدیریت مناسب رویداد	در نظر گرفتن سیستم ارتباطی مشترک برای واحدهای پاسخگو هنگام حوادث
توجه ویژه به پرسنل	در نظر گرفتن تعداد کافی انتظامات جهت برقراری امنیت
مشارکت پرسنل در برنامه ریزی	مشارکت نیروهای امنیتی و برگزار کننده در تکمیل برنامه های مدیریت ریسک
تمرین و اجرای آزمایشی برنامه	برگزاری مانورهای آموزشی و تمرین آموخته ها برای پرسنل و انتظامات
توجه به محدودیت افراد خاص	در نظر گرفتن اتاق و سیستم اطلاع رسانی مناسب برای کودکان، افراد و اشیاء گم شده
توجه ویژه به پرسنل	گزینش و بررسی صلاحیت پرسنل در بعد فنی و اخلاقی
تمرین و اجرای آزمایشی برنامه	آموزش صحیح پرسنل برگزارکننده و نیروهای امنیتی
صلاحیت پرسنل	صدور اعتبار نامه و کارت شناسایی برای پرسنل، بازیکنان، رسانه ها ...
تجهیز اماکن	تعبیه برق اضطراری برای پیش گیری از قطعی برق
مدیریت صحیح جمعیت	تدوین برنامه تخلیه و پاسخ اضطراری در صورت لزوم
در نظر گرفتن موارد اضطراری	پیش بینی اقدامات لازم جهت شرایط بد آب و هوایی

۳-۴. یافته های بخش کمی پژوهش

در انتهای بخش کیفی پژوهش پرسشنامه ای ۳۲ گویه ای طراحی و آماده شد که جهت پاسخ در اختیار شرکت کننده های بخش کمی پژوهش قرار گرفت. همچنین، برخی مشخصات جمعیت شناختی شرکت کننده ها نیز جمع آوری شد که یافته های آن در بخش بعدی آمده است.

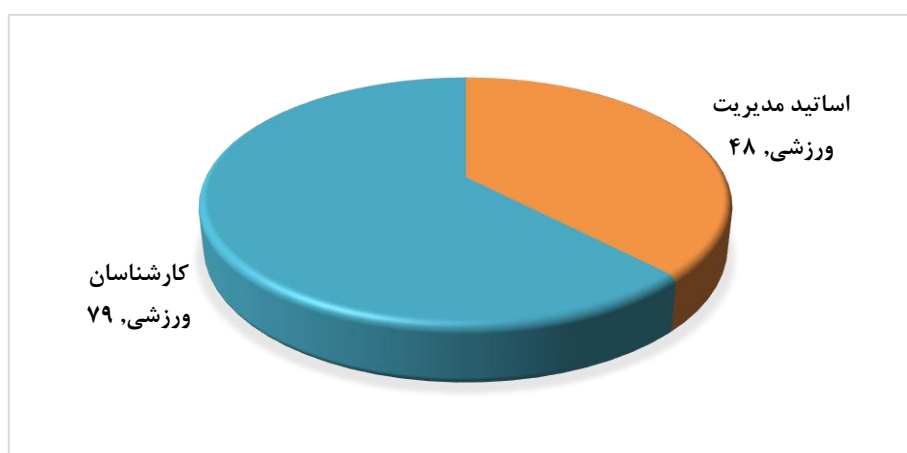
۴-۴. توصیف یافته های بخش کمی پژوهش:

۱-۴-۴. فراوانی آزمودنی ها

جدول ۲-۴. توزیع فراوانی آزمودنی ها

درصد	فراوانی	آزمودنی ها
۳۷,۸۰	۴۸	اساتید مدیریت ورزشی
۶۲,۲۰	۷۹	کارشناسان ورزشی
۱۰۰	۱۲۷	مجموع

با توجه به نتایج جدول ۲-۴ ملاحظه می شود حدود ۳۸ درصد از شرکت کنندگان در این پژوهش را اساتید مدیریت ورزشی و ۶۲ درصد را کارشناسان ورزشی تشکیل دادند.

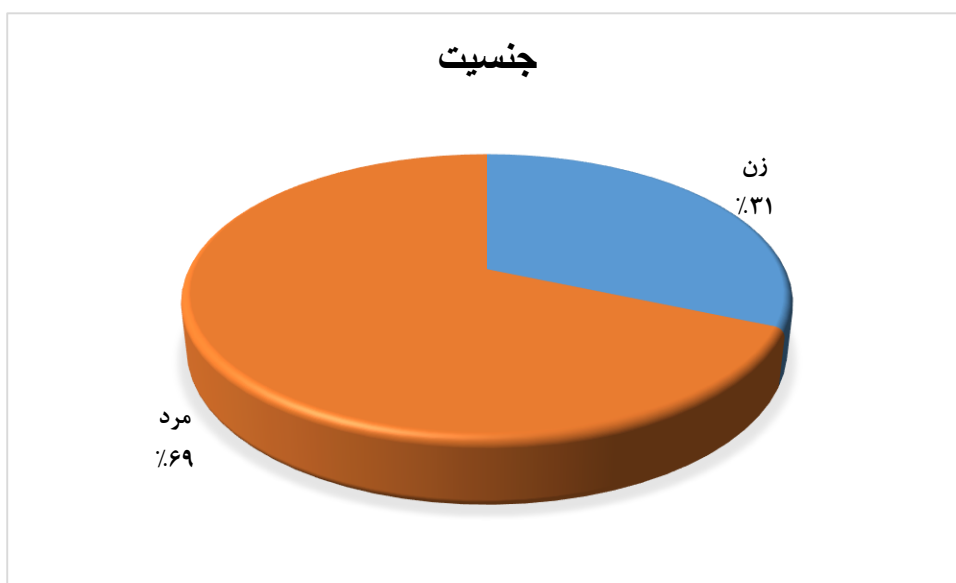
نمودار ۱-۴: توزیع فراوانی آزمودنی ها

۲-۴-۴. جنسیت آزمودنی ها

جدول ۳-۴. توزیع فراوانی آزمودنی ها بر حسب جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد
زن	۴۰	۳۱,۵۰
مرد	۸۷	۶۸,۵۰
مجموع	۱۲۷	۱۰۰

با توجه به نتایج جدول ۳-۴ و نمودار ۲-۴ ملاحظه می شود حدود ۳۱ درصد آزمودنی ها را زن و ۶۹ درصد را مرد تشکیل دادند.

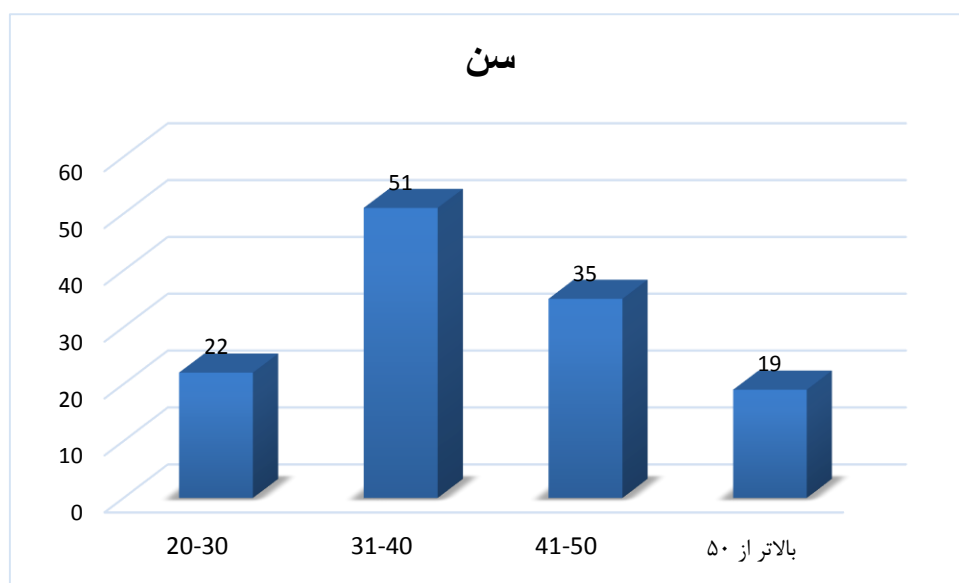
نمودار ۲-۴: توزیع فراوانی آزمودنی ها بر اساس جنسیت

۳-۴-۴. سن آزمودنی ها

جدول ۴-۴: توزیع فراوانی آزمودنی ها بر حسب سن (سال)

سن آزمودنی	فراوانی	درصد
۳۰-۲۰	۲۲	۱۷,۳۲
۴۰-۳۱	۵۱	۴۰,۱۶
۵۰-۴۱	۳۵	۲۷,۵۶
بالاتر از ۵۰	۱۹	۱۴,۹۶
مجموع	۱۲۷	۱۰۰

از لحاظ سنی با توجه به نتایج جدول ۴-۴ ملاحظه می شود ۱۷ درصد در دامنه سنی ۳۰-۲۰ سال، ۴۰ درصد در دامنه سنی ۴۰-۳۰ سال، ۲۸ درصد در دامنه سنی ۵۰-۴۰ سال و حدود ۱۵ درصد از آزمودنی ها بالای ۵۰ سال سن داشتند.

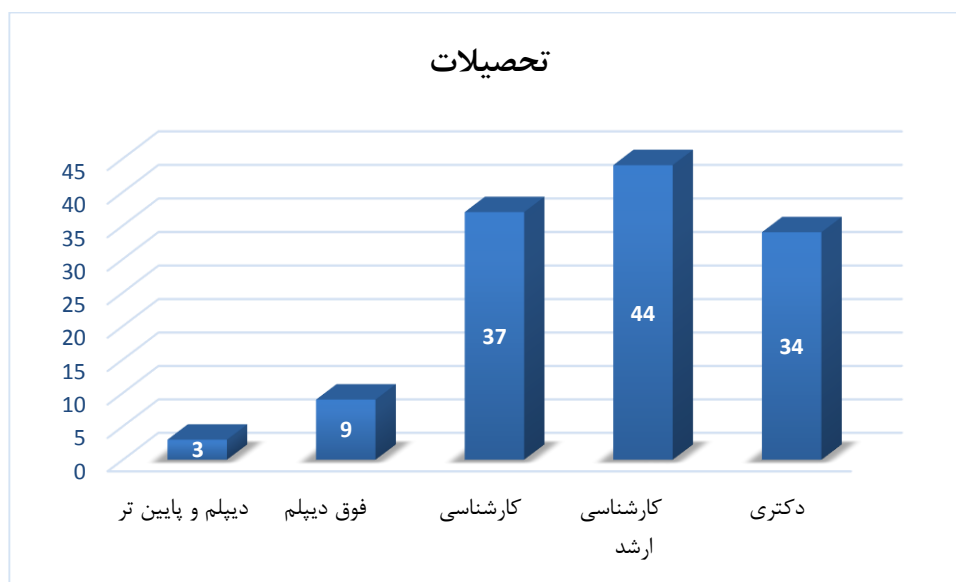
نمودار ۳-۴. توزیع فراوانی آزمودنی ها بر اساس سن

۴-۴-۴. تحصیلات

جدول ۴-۵: توزیع فراوانی آزمودنی ها بر حسب تحصیلات

تحصیلات	فراوانی	درصد
دیپلم و پایین تر	۳	۲,۳۶
فوق دیپلم	۹	۷,۰۸
کارشناسی	۳۷	۲۹,۱۳
کارشناسی ارشد	۴۴	۳۴,۶۶
دکتری	۳۴	۲۶,۷۷
مجموع	۱۲۷	۱۰۰

از لحاظ سطح تحصیلات همانطور که در جدول ۴-۵ گزارش شده است حدود ۲ درصد دارای مدرک دیپلم و پایین تر، ۷ درصد مدرک کارشناسی، ۲۹ درصد کارشناسی، ۳۵ درصد کارشناسی ارشد و حدود ۲۷ درصد از آزمودنی ها دارای مدرک دکتری بودند.

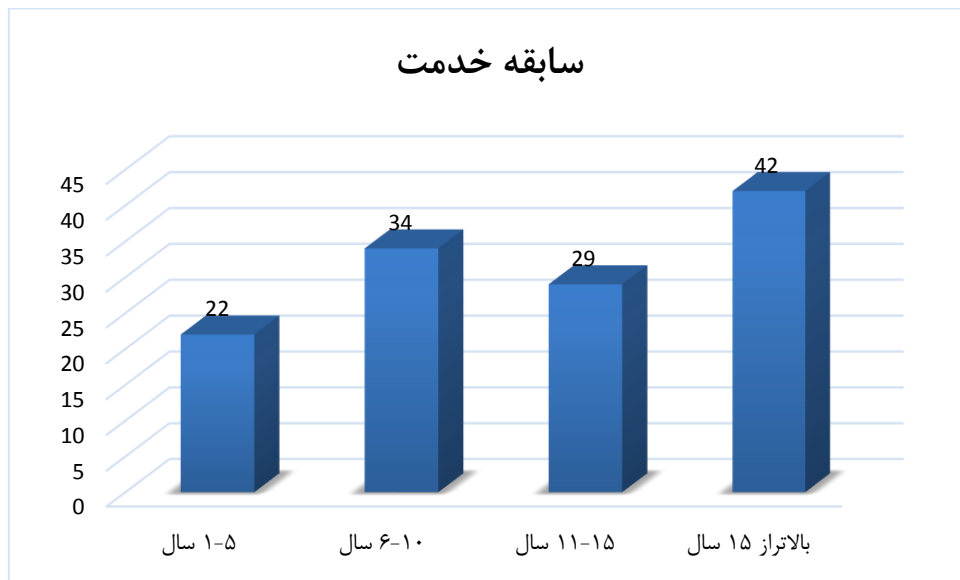
نمودار ۴-۴. توزیع فراوانی آزمودنی ها بر حسب تحصیلات

۴-۴-۵. سابقه خدمت

جدول ۴-۶. توزیع آزمودنی ها بر حسب سابقه خدمت

سابقه خدمت	فراوانی	درصد
۱-۵ سال	۲۲	۱۷,۳۲
۶-۱۰ سال	۳۴	۲۶,۷۷
۱۱-۱۵ سال	۲۹	۲۲,۸۴
بالاتر از ۱۵ سال	۴۲	۳۳,۰۷
مجموع	۱۲۷	۱۰۰

همان گونه که در جدول ۴-۶ مشاهده می شود و از لحاظ سابقه خدمت، حدود ۱۷ درصد از آزمودنی ها دارای سابقه ۱ تا ۵ سال، ۲۶ درصد بین ۵ تا ۱۰ سال، ۲۳ درصد ۱۰ تا ۱۵ سال و ۳۳ درصد بالای ۱۵ سال دارای سابقه خدمت بودند.

نمودار ۴-۵. توزیع آزمودنی ها بر حسب سابقه خدمت

۴-۵. بررسی توزیع داده ها

روش مورد استفاده برای بررسی نرمال بودن در این تحقیق آماره‌های چولگی و کشیدگی می‌باشند. در حالت کلی چنانچه چولگی و کشیدگی در بازه (۲، -۲) نباشند داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار نیستند (محمدی، ۱۳۹۵). با توجه به نتایج حاصل از آزمون کشیدگی و چولگی مشاهده می‌شود داده‌ها از توزیع نرمالی برخوردار می‌باشد.

جدول ۴-۷. نتایج آزمون حد مرکزی جهت نرمال بودن تک متغیره و چند متغیره داده‌ها

متغیر	چولگی	کشیدگی	نتیجه آزمون
امنیت فیزیکی	-۰,۸۹۶	۰,۲۵۲	توزیع نرمال است
ایمنی اماکن و تجهیزات	-۰,۹۲۹	۰,۲۴۰	توزیع نرمال است
پرسنل و آموزش	-۰,۷۱۳	-۰,۰۳۰	توزیع نرمال است
مدیریت و برنامه ریزی	-۰,۶۹۴	-۰,۲۷۳	توزیع نرمال است
مدیریت امور اضطراری	-۰,۷۱۰	-۰,۱۱۹	توزیع نرمال است
مدیریت ریسک	-۰,۸۹۰	۰,۳۲۲	توزیع نرمال است

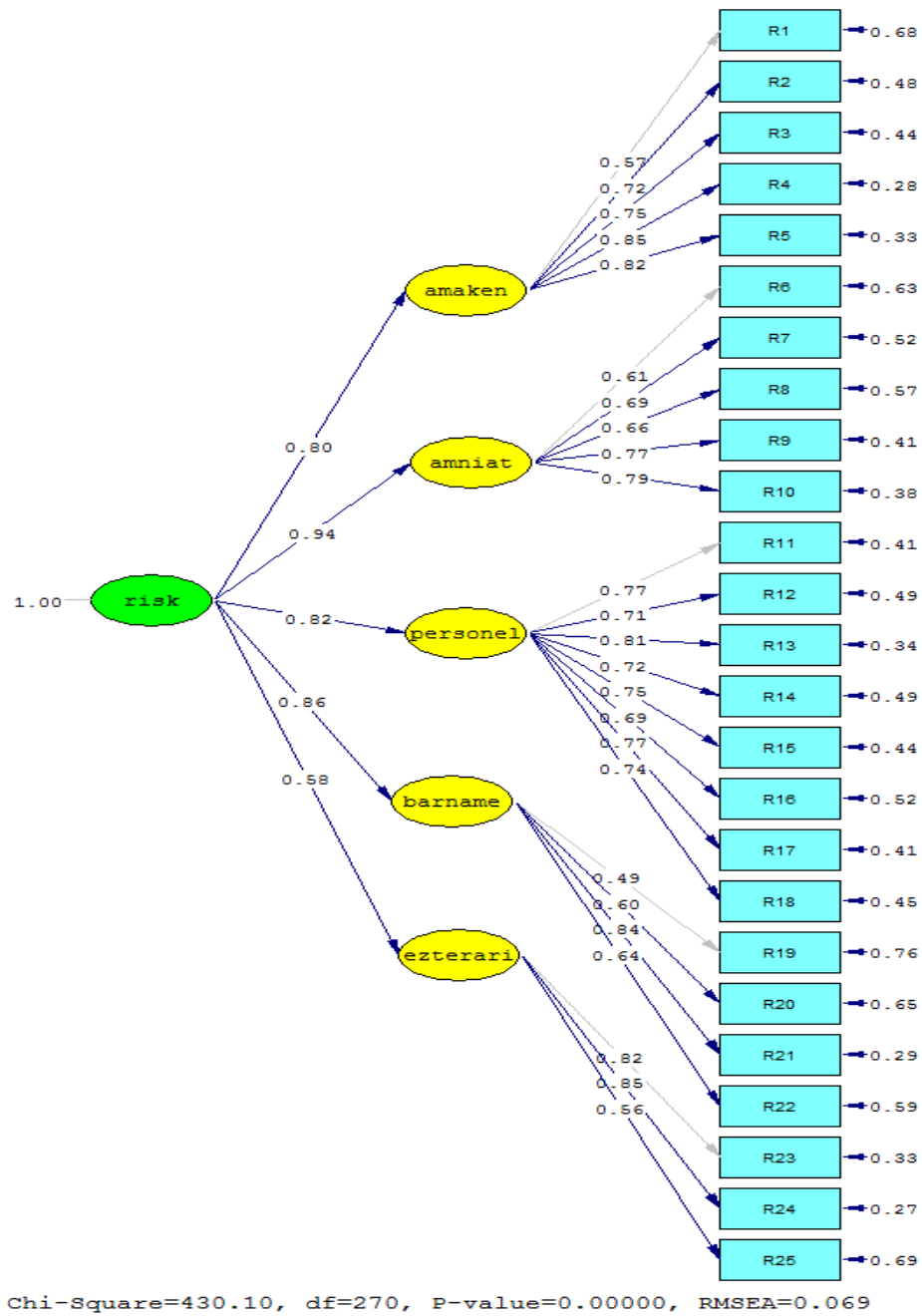
۴-۶. یافته‌های استنباطی پژوهش

۴-۷. بررسی سؤالات پژوهش

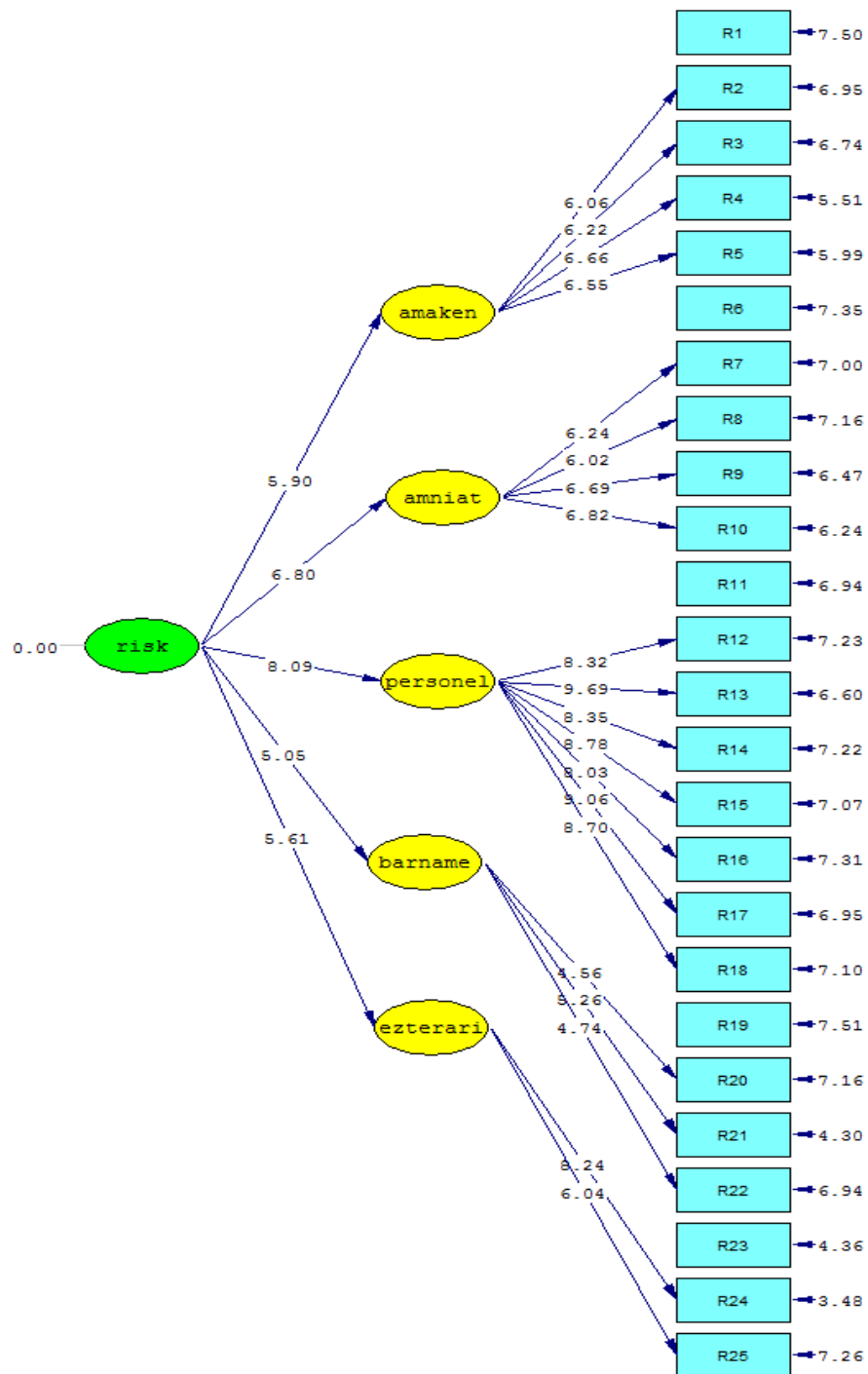
سؤال اول: کدام عوامل تبیین کننده مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی هستند؟

جهت بررسی این سؤال پس از انجام تحلیل عاملی اکتشافی و شناسایی عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک به منظور بررسی استواری ساختار عاملی مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی از روش تحلیل عامل تاییدی مرتبه دوم با استفاده از الگویابی معادلات ساختاری بهره گرفته شد. در تحلیل عاملی مرتبه دوم، شکل (۴-۶) و (۴-۷) نتایج تحلیل عاملی براساس مقادیر استاندارد شده و مقادیر t نشان می‌دهد که در آن سازه مکنون مرتبه دوم به نام مدیریت ریسک بر اساس پنج عاملی اصلی شناخته شده در مرحله تحلیل اکتشافی و مؤثر

بر آن (اماکن و تجهیزات، امنیت فیزیکی، پرسنل و آموزش، برنامه ریزی و مدیریت امور اضطراری) قابل تبیین می باشد.

نمودار ۴-۶. تحلیل عاملی مرتبه دوم در حالت استاندارد

Chi-Square=430.10, df=270, P-value=0.00000, RMSEA=0.069

نمودار ۴-۷. تحلیل عاملی مرتبه دوم مقادیر t

نتایج حاصل از تحلیل عاملی تاییدی مرتبه دوم و نتایج جدول ۴-۸ گویای این مطلب است که شاخص‌های نسبت خی دو برابر با ۳/۳۹، شاخص برازش مطلق RMR برابر با ۰/۰۵، شاخص‌های برازش تطبیقی NFI، IFI و CFI مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰ و شاخص RMSEA ۰/۰۷۸ در حد مطلوبی قرار دارند بدین معنی که مدل تحقیق حاضر دارای برازش مطلوبی است و ساختار عاملی در نظر گرفته شده برای آن قابل قبول است و به عبارتی داده‌های حاصل از تحقیق مدل نظری تحقیق را حمایت و تایید می‌کنند؛ لذا می‌توان به این نتیجه رسید که پنج عامل اماکن و تجهیزات، امنیت فیزیکی، پرسنل و آموزش، برنامه ریزی و مدیریت امور اضطراری جز فاکتورهای مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی هستند.

جدول ۴-۸. شاخص‌های برازش مدل تحقیق

وضعیت	مقدار مطلوب	مقدار	شاخص	
			معادل فارسی	معادل انگلیسی
مطلوب	کمتر از ۵	۱,۵۹	خی دو	χ^2/df
مطلوب	کمتر از ۰/۰۵	۰/۰۴۸	ریشه میانگین مربعات باقیمانده	RMR
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۲	شاخص برازش هنجار شده	NFI
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۶	شاخص برازش هنجار نشده	NNFI
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۶	شاخص برازش افزایشی	IFI
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۶	شاخص برازش تطبیقی	CFI
مطلوب	کمتر از ۰/۰۸	۰/۰۶۹	برآورد ریشه میانگین مجذور خطای	RMSEA

با توجه به ضرایب مسیر عوامل و مقدار آماره تی مندرج در جدول ۴-۹ برای عوامل شناسایی شده حاصل از تحلیل عاملی اکتشافی بزرگتر از نقطه بحرانی (۱,۹۶ ±) جدول است، بنابراین نتیجه می‌شود مؤلفه‌های امنیت فیزیکی، ایمنی اماکن و تجهیزات، مدیریت و برنامه ریزی، مدیریت امور اضطراری و پرسنل و آموزش تبیین کننده مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی می‌باشند.

جدول ۴-۹. نتایج آزمون تی جهت تبیین مدیریت ریسک توسط عوامل

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب مسیر	مقدار t
امنیت فیزیکی	مدیریت ریسک	۰,۹۴	۶,۸۰
ایمنی اماکن و تجهیزات	مدیریت ریسک	۰,۸۰	۵,۹۰
مدیریت و برنامه ریزی	مدیریت ریسک	۰,۸۶	۵,۰۵
مدیریت امور اضطراری	مدیریت ریسک	۰,۵۸	۵,۶۱
پرسنل و آموزش	مدیریت ریسک	۰,۸۲	۸,۰۹

سؤال دوم: مهم ترین عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری رویدادهای ورزشی کدامند؟

مؤلفه های مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری رویدادهای ورزشی در این پژوهش شامل ۵ مؤلفه ایمنی اماکن و تجهیزات، امنیت فیزیکی، پرسنل و آموزش، مدیریت و برنامه ریزی و مدیریت امور اضطراری شناسایی شدند که جهت اولویت بندی این مؤلفه ها از آزمون فریدمن استفاده شد که نتایج در جدول ۴-۱۰ گزارش شده است.

جدول ۴-۱۰: نتایج آزمون رتبه بندی عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی

عوامل	میانگین	رتبه ها	Chi- square	Df	sig
ایمنی اماکن و تجهیزات	۳,۴۴	۱	۱۷,۵۳	۴	۰/۰۰۲
امنیت فیزیکی	۳,۰۹	۲			
پرسنل و آموزش	۲,۹۱	۳			
مدیریت و برنامه ریزی	۲,۸۸	۴			
مدیریت امور اضطراری	۲,۶۷	۵			

با توجه به جدول شماره ۴-۱۰ با توجه به مقدار میانگین مشاهده شده عامل ایمنی اماکن و تجهیزات با میانگین ۳,۴۴ مهمترین عامل در مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی و سپس عوامل امنیت فیزیکی با میانگین ۳,۰۹، پرسنل و آموزش با میانگین ۲,۹۱ و عامل مدیریت و برنامه ریزی با میانگین ۲,۸۸ در رتبه های بعدی و در نهایت عامل مدیریت امور اضطراری با میانگین ۲,۶۷ کمترین اثر را در مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی دارا می باشند.

سؤال سوم: مهم ترین گویه‌های تشکیل‌دهنده عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری رویدادهای ورزشی کدام‌اند؟

خرده سوال ۱. اولویت بندی گویه های عامل ایمنی اماکن و تجهیزات کدام است؟

عامل ایمنی اماکن و تجهیزات با ۵ گویه به عنوان مهمترین عامل مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی شناخته شد، جهت اولویت بندی مؤلفه های درونی این عامل از آزمون فریدمن استفاده شد که نتایج در جدول ۴-۱۱ گزارش شده است.

جدول ۴-۱۱: اولویت بندی گویه های عامل ایمنی اماکن و تجهیزات

سطح معنی داری		درجه آزادی	خی دو	تعداد	تعداد گویه ها	عامل		
۰,۰۲۱		۴	۱۱,۵۲	۱۲۷	۵	ایمنی اماکن و تجهیزات		
رتبه	گویه ها					میانگین	انحراف استاندارد	میانگین رتبه
۱	بررسی دقیق، استانداردسازی و نوسازی اماکن و تجهیزات ورزشی میزبان					۴,۰۵	۱,۰۸۳	۳,۲۵
۲	نصب دوربین های مدار بسته در اماکن ورزشی					۴,۰۵	۰,۸۷	۳,۱۵
۳	تجهیز اماکن به سیستم اطفاء حریق و اعلام هشدار					۳,۹۴	۱,۰۸۰	۲,۹۲
۴	شناسایی نیازهای امنیتی اماکن ورزشی					۳,۸۴	۰,۹۹	۲,۸۸
۵	توجه به ظرفیت استاندارد تماشاچی اماکن و فروش بلیت متناسب با آن					۳,۸۳	۱,۰۸۴	۲,۸۱

با توجه به نتایج جدول ۴-۱۱ براساس میانگین رتبه ای مولفه های درونی عامل ایمنی اماکن و تجهیزات، از دیدگاه پاسخ دهندگان « بررسی دقیق، استانداردسازی و نوسازی اماکن و تجهیزات ورزشی میزبان » با میانگین ۴,۰۵ مهم ترین گویه و « توجه به ظرفیت استاندارد تماشاچی اماکن و فروش بلیت متناسب با آن » با میانگین ۳,۸۳ کم اهمیت ترین گویه می باشد.

خرده سوال ۲. اولویت بندی گویه های عامل امنیت فیزیکی کدام است؟

عامل امنیت فیزیکی با ۵ گویه به عنوان دومین عامل مهم و مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی شناخته شد، جهت اولویت بندی مؤلفه های درونی این عامل از آزمون فریدمن استفاده شد که نتایج در جدول ۴-۱۲ گزارش شده است.

جدول ۴-۱۲: اولویت بندی گویه های عامل امنیت فیزیکی

سطح معنی داری			درجه آزادی	خی دو	تعداد	تعداد گویه ها	عامل
۰,۰۱			۴	۱۹,۵۹	۱۲۷	۵	امنیت فیزیکی
رتبه	گویه ها						
میانگین	انحراف	میانگین					
رتبه	استاندارد						
۱	۳,۳۹	۱,۰۴	۴,۰۴	استفاده از ایستگاه های بازرسی در نقاط ورودی و جستجوی اشیاء غیرمجاز			
۲	۳,۰۳	۰,۸۵۴	۳,۸۷	کنترل مناسب جهت جلوگیری از دسترسی افراد غیرمجاز به سیستم های حفاظت کاربردی مانند تهویه، گازرسانی و برق			
۳	۳,۰۰	۰,۹۷۶	۳,۸۰	در نظر گرفتن تعداد کافی انتظامات جهت برقراری امنیت رویداد			
۴	۲,۹۱	۱,۰۶۱	۳,۷۸	استفاده از فناوری های نوین در برگزاری رویداد مانند فروش اینترنتی بلیت، گیت های مجهز به اسکنر، دوربین های مداربسته			
۵	۲,۶۸	۱,۰۱۲	۳,۶۹	اطلاع رسانی مناسب و نصب تابلوهای اطلاع رسانی جهت ممانعت از ورود وسایل و موارد غیرمجاز به اماکن			

با توجه به نتایج جدول ۴-۱۲ براساس میانگین رتبه ای مولفه های درونی عامل امنیت فیزیکی، از دیدگاه پاسخ دهندگان « استفاده از ایستگاه های بازرسی در نقاط ورودی و جستجوی اشیاء غیرمجاز » با میانگین ۴,۰۴ مهم ترین گویه و « اطلاع رسانی مناسب و نصب تابلوهای اطلاع رسانی جهت ممانعت از ورود وسایل و موارد غیرمجاز به اماکن » با میانگین ۳,۶۹ کم اهمیت ترین گویه می باشد.

خرده سوال ۳. اولویت بندی گویه های عامل پرسنل و آموزش کدام است؟

عامل پرسنل و آموزش با ۸ گویه به عنوان سومین عامل مهم و مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی شناخته شد، جهت اولویت بندی مؤلفه های درونی این عامل از آزمون فریدمن استفاده شد که نتایج در جدول ۴-۱۳ گزارش شده است.

جدول ۴-۱۳: اولویت بندی گویه های عامل پرسنل و آموزش

سطح معنی داری		درجه آزادی	خی دو	تعداد	تعداد گویه ها	عامل		
۰,۰۱		۷	۲۵,۳۷۳	۱۲۷	۸	پرسنل و آموزش		
رتبه	گویه ها					میانگین	انحراف استاندارد	میانگین رتبه
۱	آموزش صحیح پرسنل برگزارکننده و نیروهای امنیتی					۳,۹۴	۱,۰۲۹	۵,۰۵
۲	پیش بینی جهت حضور تعداد کافی تکنسین پزشکی و آمبولانس برای رویداد					۳,۸۶	۰,۹۷۴	۴,۷۹
۳	برگزاری مانورهای آموزشی و تمرین آموخته ها برای پرسنل و انتظامات					۳,۸۴	۱,۰۰۳	۴,۶۵
۴	صدور اعتبار نامه و کارت شناسایی برای پرسنل، بازیکنان، رسانه ها ...					۳,۷۷	۱,۰۷۰	۴,۵۰
۵	ایجاد فضایی منظم و آرام در اماکن با تکیه بر رفتارهای اجتماعی مقبول					۳,۷۵	۱,۰۰۸	۴,۵۰
۶	مشارکت نیروهای امنیتی و برگزارکننده در تکمیل برنامه های مدیریت ریسک					۳,۷۰	۰,۹۲۹	۴,۲۹
۷	برگزاری منظم نشست های شورای تامین شهر محل برگزاری رویداد					۳,۷۰	۱,۰۴۱	۴,۲۶
۸	گزینش و بررسی صلاحیت پرسنل در بعد فنی و اخلاقی					۳,۶۵	۰,۹۸۰	۳,۹۷

با توجه به نتایج جدول ۴-۱۳ براساس میانگین رتبه ای مولفه های درونی عامل پرسنل و آموزش، از دیدگاه پاسخ دهندگان « آموزش صحیح پرسنل برگزارکننده و نیروهای امنیتی » با میانگین ۳,۹۴ مهم ترین گویه و « گزینش و بررسی صلاحیت پرسنل در بعد فنی و اخلاقی » با میانگین ۳,۶۵ کم اهمیت ترین گویه می باشد.

خرده سوال ۴. اولویت بندی گویه های عامل مدیریت و برنامه ریزی کدام است؟

عامل مدیریت و برنامه ریزی با ۴ گویه به عنوان چهارمین عامل مهم و مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی شناخته شد، جهت اولویت بندی مؤلفه های درونی این عامل از آزمون فریدمن استفاده شد که نتایج در جدول ۴-۱۴ گزارش شده است.

جدول ۴-۱۴: اولویت بندی گویه های عامل مدیریت و برنامه ریزی

عامل		تعداد گویه ها	تعداد	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
مدیریت و برنامه ریزی		۴	۱۲۷	۹,۱۱۲	۳	۰,۰۵
رتبه	گویه ها	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین رتبه		
۱	برنامه ریزی مؤثر برای مدیریت برگزاری و امنیت رویداد	۳,۸۳	۱,۰۳۷	۲,۶۳		
۲	تدوین برنامه اورژانس پزشکی	۳,۸۳	۱,۰۰۶	۲,۶۱		
۳	توسعه و ارتقا برنامه ریزی از طریق بازبینی مداوم و تمرین آن	۳,۷۷	۰,۹۹۴	۲,۴۵		
۴	پیش بینی تامین پوشش بیمه ای ورزشکاران، تماشاگران و اماکن ورزشی	۳,۶۸	۰,۹۸۳	۲,۳۱		

با توجه به نتایج جدول ۴-۱۴ براساس میانگین رتبه ای مولفه های درونی عامل مدیریت و برنامه ریزی، از دیدگاه پاسخ دهندگان « برنامه ریزی مؤثر برای مدیریت برگزاری و امنیت رویداد » با میانگین ۳,۸۳-مهم ترین گویه و « پیش بینی تامین پوشش بیمه ای ورزشکاران، تماشاگران و اماکن ورزشی » با میانگین ۳,۶۸ کم اهمیت ترین گویه می باشد.

خرده سوال ۵. اولویت بندی گویه های عامل مدیریت امور اضطراری کدام است؟

عامل مدیریت امور اضطراری با ۳ گویه به عنوان پنجمین عامل مهم و مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی شناخته شد، جهت اولویت بندی مؤلفه های درونی این عامل از آزمون فریدمن استفاده شد که نتایج در جدول ۴-۱۵ گزارش شده است.

جدول ۴-۱۵: اولویت بندی گویه های عامل مدیریت امور اضطراری

سطح معنی داری			درجه آزادی	خی دو	تعداد	تعداد گویه ها	عامل
۰,۰۵			۲	۵,۶۷	۱۲۷	۳	مدیریت امور اضطراری
رتبه	گویه ها	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین رتبه			
۱	تدوین برنامه تخلیه و پاسخ اضطراری در صورت لزوم	۳,۶۴	۱,۰۱۳	۲,۰۶			
۲	پیش بینی اقدامات لازم جهت شرایط بد آب و هوایی	۳,۶۱	۱,۰۹۱	۲,۰۲			
۳	تعبیه برق اضطراری برای پیش گیری از قطعی برق	۳,۵۰	۱,۱۹۴	۱,۹۲			

با توجه به نتایج جدول ۴-۱۵ براساس میانگین رتبه ای مؤلفه های درونی عامل مدیریت امور اضطراری، از دیدگاه پاسخ دهندگان « تدوین برنامه تخلیه و پاسخ اضطراری در صورت لزوم » با میانگین ۳,۶۴ مهم ترین گویه و « تعبیه برق اضطراری برای پیش گیری از قطعی برق » با میانگین ۳,۶۸ کم اهمیت ترین گویه می باشد.

فصل پنجم

بحث و نتیجه گیری

۵-۱. مقدمه

در این فصل ابتدا خلاصه‌ای از پژوهش ارائه شده و سپس یافته‌های آن با توجه به اهداف ویژه و نتایج پژوهش‌های دیگران مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. در انتهای فصل نیز پیشنهاد‌های کاربردی و پژوهشی برخاسته از یافته‌های پژوهش ارائه شده است

۵-۲. خلاصه پژوهش

پدیده‌های اجتماعی به دلایلی گوناگون می‌توانند تحت تأثیری عوامل خطرزا قرار گیرند و مشکلاتی را برای جامعه ایجاد کنند. ورزش و رویدادهای ورزشی نیز به دلیل ماهیت اجتماعی آن‌ها می‌توانند متأثر از این مشکلات و ریسک‌ها باشند و در نهایت برای جامعه بحران ایجاد کنند (شاه منصوری و مظفری، ۱۳۸۵). تروریسم، بی‌نظمی‌های جمعیت، اغتشاش، مصدومیت از مهم‌ترین ریسک‌های تهدیدکننده رویدادهای ورزشی هستند (هال و همکاران، ۲۰۱۲). وقوع این‌گونه حوادث ناگوار در میادین ورزشی برآیندی از کارکرد حوزه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی جامعه است و خاص یک کشور و یا یک رشته ورزشی نیست و در اکثر کشورهای جهان و تقریباً در همه رشته‌های ورزشی به وقوع می‌پیوندد (امری، ۲۰۱۰).

به‌طور کلی وقوع حوادث ناگوار در رویدادهای ورزشی حاکی از فضای ناامن استادیوم‌ها برای تماشاگران، ورزشکاران، مربیان، داوران و سایر افراد حاضر در آن‌ها است و مشاهده مکرر این حوادث نشان می‌دهد که در پیشگیری و کنترل آن‌ها کاستی‌هایی وجود دارد؛ بنابراین در پژوهش حاضر سعی شده است مهم‌ترین عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک شناسایی و اولویت‌بندی شوند.

این تحقیق از نوع تحقیقات توصیفی اکتشافی است که برای دستیابی به اهداف پژوهش از روش پژوهش ترکیبی استفاده شد. در بخش کیفی پژوهش متغیرها و عامل‌های اصلی مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی با استفاده از مصاحبه با چند تن از صاحب‌نظران شناسایی و بر این اساس پرسش‌نامه مدیریت ریسک

در رویدادهای ورزشی شامل ۳۲ گویه طراحی گردید که درنهایت با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی پرسشنامه به ۲۵ گویه تقلیل یافت و ۵ بعد اماکن و تجهیزات، مدیریت و برنامه‌ریزی، امنیت فیزیکی، آموزش و تمرین و مدیریت امور اضطراری شناسایی شد و در بخش کمی نیز داده‌های حاصل از اجرای پرسشنامه تهیه شده در بخش کیفی، جهت آزمون فرضیه مورد استفاده قرار گرفت. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه نیز توسط ۱۲ نفر از اساتید مدیریت ورزشی مورد تأیید قرار گرفت و پایایی آن نیز با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ ۰,۷۸ محاسبه شد.

جامعه آماری پژوهش را صاحب‌نظران و ذینفعان در زمینه برگزاری رویدادهای ورزشی شامل کارکنان ادارات ورزش و جوانان، رؤسای هیئت‌های ورزشی استان سمنان و خراسان رضوی و همچنین برخی اساتید و پژوهشگران در این زمینه تشکیل دادند. نمونه پژوهش در بخش کیفی شامل هشت کارشناس خبره (۵ نفر استاد دانشگاه و دانشجوی دکتری، ۳ نفر مدیر ورزشی و کارشناس برگزاری رویداد) که با روش نمونه‌گیری گلوله برفی انتخاب شدند و در بخش کمی نیز با توجه این‌که سوالات پرسشنامه کاملاً تخصصی بودند و پاسخگویان باید از اطلاعات حرفه‌ای نسبتاً جامعی برخوردار باشند لذا با استفاده از نمونه‌گیری در دسترس و غیر تصادفی تعداد ۱۲۷ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند.

به‌منظور سازمان دادن، خلاصه کردن، طبقه‌بندی کردن نمرات خام و توصیف اندازه‌های نمونه از آمار توصیفی (میانگین، فراوانی، درصدها، انحراف استاندارد و رسم جداول) و همچنین از روش تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی جهت تعیین مهم‌ترین متغیرهای مدیریت ریسک و دسته‌بندی گویه‌ها با توجه به بار عاملی آن‌ها استفاده شد و برای اولویت‌بندی عامل‌های اصلی مدیریت ریسک از آزمون فریدمن استفاده شد. تحلیل عاملی اکتشافی و تجزیه و تحلیل آماری با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ و تحلیل عاملی تأییدی با استفاده از نرم‌افزار لیزرل انجام شد.

۵-۳. یافته‌های تحقیق

پس از جمع‌آوری اطلاعات از آزمودنی‌ها و تجزیه و تحلیل آن‌ها با روش‌های آماری مناسب، نتایج زیر به دست آمد:

- از نظر توزیع فراوانی آزمودنی‌ها مشخص شد حدود ۳۸ درصد از شرکت‌کنندگان در این پژوهش را اساتید مدیریت ورزشی و ۶۲ درصد را کارشناسان ورزشی تشکیل دادند.
- از لحاظ جنسیت حدود ۳۱ درصد آزمودنی‌ها را زن و ۶۹ درصد دیگر را مردان تشکیل دادند.
- از نظر توزیع سنی آزمودنی‌ها ملاحظه شد حدود ۱۷ درصد در دامنه سنی ۲۰-۳۰ سال، ۴۰ درصد در دامنه سنی ۳۰-۴۰ سال، ۲۸ درصد در دامنه سنی ۴۰-۵۰ سال و حدود ۱۵ درصد از آزمودنی‌ها بالای ۵۰ سال سن داشتند.
- با توجه به تحصیلات آزمودنی‌ها مشخص شد که حدود ۲ درصد آزمودنی‌ها دارای مدرک دیپلم و پایین‌تر، ۷ درصد مدرک کاردانی، ۲۹ درصد کارشناسی، ۳۵ درصد کارشناسی ارشد و حدود ۲۷ درصد از آزمودنی‌ها دارای مدرک دکتری بودند.
- به لحاظ سابقه خدمت نیز حدود ۱۷ درصد از آزمودنی‌ها دارای سابقه ۱ تا ۵ سال، ۲۶ درصد بین ۵ تا ۱۰ سال، ۲۳ درصد ۱۰ تا ۱۵ سال و ۳۳ درصد بالای ۱۵ سال دارای سابقه خدمت بودند.
- نتایج حاصل از تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که در نهایت ۲۵ گویه در ۵ مؤلفه دارای بار عاملی قابل قبول بودند که این مؤلفه‌ها شامل: ۱. پرسنل و آموزش (۸ گویه)، ۲. امنیت فیزیکی (۵ گویه)، ۳. ایمنی اماکن و تجهیزات (۵ گویه)، ۴. مدیریت و برنامه‌ریزی (۳ گویه)، ۵. مدیریت امور اضطراری (۴ گویه)
- نتایج آزمون فریدمن نشان داد با توجه به مقدار میانگین مشاهده شده عامل ایمنی اماکن و تجهیزات با میانگین ۳,۴۴ مهم‌ترین عامل در مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی و سپس عوامل امنیت

فیزیکی با میانگین ۳,۰۹، پرسنل و آموزش با میانگین ۲,۹۱ و عامل مدیریت و برنامه‌ریزی با میانگین ۲,۸۸ در رتبه‌های بعدی و در نهایت عامل مدیریت امور اضطراری با میانگین ۲,۶۷ کمترین اثر را در مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی دارا می‌باشند.

- مشخص شد گویه « بررسی دقیق، استانداردسازی و نوسازی اماکن و تجهیزات ورزشی میزبان » با میانگین ۴,۰۵ مهم‌ترین گویه در تبیین عامل ایمنی اماکن و تجهیزات می‌باشد.
- گویه « استفاده از ایستگاه‌های بازرسی در نقاط ورودی و جستجوی اشیاء غیرمجاز » با میانگین ۴,۰۴ مهم‌ترین گویه در تبیین مؤلفه امنیت فیزیکی شناخته شد.
- گویه « آموزش صحیح پرسنل برگزارکننده و نیروهای امنیتی » با میانگین ۳,۹۴ مهم‌ترین گویه در تبیین مؤلفه پرسنل و آموزش شناخته شد.
- گویه « برنامه‌ریزی مؤثر برای مدیریت برگزاری و امنیت رویداد » با میانگین ۳,۸۳ مهم‌ترین گویه در تبیین مؤلفه مدیریت و برنامه‌ریزی شناخته شد.
- گویه « تدوین برنامه تخلیه و پاسخ اضطراری در صورت لزوم » با میانگین ۳,۶۴ مهم‌ترین گویه در تبیین مؤلفه مدیریت امور اضطراری شناخته شد.

۴-۵. بحث و نتیجه‌گیری

سؤال اول: کدام عوامل تبیین کننده مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی هستند؟

نتایج بخش کیفی و همچنین نتایج حاصل از انجام تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی نشان داد مؤلفه‌های امنیت فیزیکی، ایمنی اماکن و تجهیزات، مدیریت و برنامه‌ریزی، مدیریت امور اضطراری و پرسنل و آموزش به عنوان عوامل تبیین کننده مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی شناسایی شدند؛ این نتایج با پژوهش‌های فرجی (۱۳۹۳)، سلطانی (۱۳۹۵) و بخشی از پژوهش‌های کردلو (۱۳۹۵)، بحرالعلوم و حکمی نسب (۱۳۹۶) همخوان و هم‌راستا می‌باشد. نتایج حاصل از پژوهش بحرالعلوم و حکمی نسب (۱۳۹۶) نشان داد که

ریسک‌های مدیریتی، امکانات- زیرساخت و سیاسی- امنیتی از عوامل تأثیرگذار و ریسک‌های مالی، حقوقی و مدیریتی از عوامل تأثیرپذیر مرتبط با برگزاری المپیاد ورزشی دانشجویان می‌باشند. همچنین یافته‌های پژوهش سلطانی (۱۳۹۵) نیز نشان داد عامل ایمنی و امنیت، رعایت بهداشت بالاترین عامل مؤثر بر ریسک و عامل حفظ آرامش کمترین عامل مؤثر بر مدیریت ریسک در استخرهای شنا شناسایی شد و دیگر عوامل مؤثر نیز عوامل حقوقی، حفظ استاندارد، نظم و انضباط، ارائه خدمات، مدیریت، حفظ ارتباط و کاهش ناهماهنگی، جلوگیری از تشدید آسیب‌ها، کاهش هزینه‌ها، جلوگیری از نزاع، جلوگیری از خرابکاری، تشویق و تأسیسات شناسایی شدند.

پیشرفت و توسعه سیستم‌های مدیریت ریسک و خطر در کاهش خطرات و آسیب‌های ورزشی بسیار مؤثر است و افزایش شرکت‌کنندگان و کاربران ورزشی را در پی خواهد داشت؛ مدیریت ریسک رویکردی برای کاهش دادخواهی‌های بالقوه قانونی است؛ روشی پیشگیرانه برای شناسایی حوزه‌های مشکل‌زای بالقوه است قبل از اینکه منجر به زیان و ضرر شوند؛ هدف این رویکرد مدیریتی ایجاد محیطی ایمن و رویکرد عملیاتی قانونی برای کاهش خطرات است، توجه به نوسازی و ساخت اصولی اماکن و تجهیزات، آموزش تمام افراد درگیر، پذیرش اهمیت مدیریت ریسک و در نظر گرفتن ایده‌ها و راهکارهای مطلوب برای مدیریت ریسک مسائلی حیاتی می‌باشند.

سؤال دوم: مهم‌ترین عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری رویدادهای ورزشی کدامند؟

نتایج آزمون فریدمن و با توجه به میانگین کسب شده عوامل مشخص شد عامل ایمنی اماکن و تجهیزات مهم‌ترین عامل در مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی و سپس به ترتیب عوامل امنیت فیزیکی، پرسنل و آموزش، مدیریت و برنامه‌ریزی در رتبه‌های بعدی و در نهایت عامل مدیریت امور اضطراری کمترین اثر را در مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی دارا می‌باشند.

فرجی (۱۳۹۳) عامل زیرساختار را با ضریب اهمیت بسیار بالا در اولویت اول عوامل مؤثر بر امنیت استادیوم‌های فوتبال ایران گزارش کرد. شاه منصوری و مظفری (۱۳۸۵) در پژوهش خود به این نکته اشاره می‌کنند که عدم توجه به سخت‌افزارهای اماکن ورزشی منجر به بروز بحران در اماکن و رویدادهای ورزشی می‌شود. بازبینی تجهیزات و امکانات استادیوم‌های فوتبال و نصب سیستم‌های حفاظت فیزیکی از عواملی است که از نظر نادریان جهرمی و همکاران (۱۳۹۲) در امنیت استادیوم‌های فوتبال ایران مؤثر است. رحیمی و همکاران (۱۳۸۱) گزارش دادند ساختار نامناسب استادیوم مهم‌ترین عاملی است که باعث نارضایتی تماشاگران و در نهایت بروز واکنش‌های رفتاری نامناسب از سوی آن‌ها می‌شود. در همین زمینه، تیلور (۱۹۹۱) در بررسی علل بروز حادثه استادیوم هیلزبرو وضعیت ضعیف استادیوم را مهم‌ترین عامل به وجود آمدن آن فاجعه دانست، به‌طور کلی بیشتر پژوهش‌های فوق، به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم به اهمیت زیرساخت‌ها در ایمنی و امنیت رویدادهای ورزشی اشاره کرده‌اند که با نتایج پژوهش حاضر در یک راستا می‌باشد.

با توجه به اینکه در رتبه‌بندی عوامل اصلی مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی عامل ایمنی اماکن و تجهیزات در اولویت اول قرار گرفته است، لذا منطقی به نظر می‌رسد که در توزیع منابع مالی جهت تأمین امنیت رویدادها توجه بیشتری به عامل ایمنی اماکن و تجهیزات شود زیرا احتمالاً بهبود زیرساخت‌ها باعث کاهش هزینه‌های مربوط به سایر عوامل از جمله حفاظت فیزیکی و آموزش پرسنل را در پی خواهد داشت.

سؤال سوم: مهم‌ترین گویه‌های تشکیل‌دهنده عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری رویدادهای ورزشی کدام‌اند؟

بر اساس میانگین رتبه‌ای مؤلفه‌های درونی عامل ایمنی اماکن و تجهیزات از دیدگاه پاسخ‌دهندگان گویه: بررسی دقیق، استانداردسازی و نوسازی اماکن و تجهیزات ورزشی میزبان به‌عنوان مهم‌ترین گویه شناخته شد، برخی دیگر از متغیرهای مورد بررسی برای عامل ایمنی اماکن و تجهیزات شامل نصب دوربین‌های

مدار بسته، تجهیز اماکن به سیستم اطفای حریق، شناسایی نیازهای امنیتی اماکن و توجه به ظرفیت استاندارد تماشاچی و فروش بلیت متناسب با آن می‌باشد، فرجی (۱۳۹۳) نقش موقعیت‌یابی و همچنین استفاده از فناوری را در تأمین امنیت استادیوم‌های فوتبال بی‌بدیل می‌داند، همچنین هال (۲۰۱۰) استفاده از فناوری را یکی از مهم‌ترین عوامل امنیت بخشی به استادیوم‌های انگلستان می‌داند. به‌طور کلی، بیشتر تحقیقاتی که در زمینه امنیت رویدادهای ورزشی و نیز مباحث مربوط به کنترل خشونت و پرخاشگری در صورت گرفته است به استفاده از فناوری دوربین‌های مدار بسته تأکید داشته‌اند (نادریان جهرمی و همکاران، ۱۳۹۲؛ الهی و پورآقایی، ۱۳۸۳؛ رحمتی و محسنی تبریزی، ۱۳۸۲؛ هال، ۲۰۱۰).

دومین عامل اصلی در تبیین مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی عامل امنیت فیزیکی رویداد بود که در بین گویه‌های تبیین‌کننده این عامل گویه: استفاده از ایستگاه‌های بازرسی در نقاط ورودی و جستجوی اشیاء غیرمجاز مهم‌ترین گویه شناخته شد. از دیگر گویه‌های بررسی شده در این عامل می‌توان به کنترل دسترسی افراد غیرمجاز به سیستم‌های حفاظت کاربردی، در نظر گرفتن تعداد کافی انتظامات جهت برقراری امنیت رویداد، استفاده از فناوری‌های نوین و نصب تابلوهای اطلاع‌رسانی جهت ممانعت از ورود وسایل غیرمجاز اشاره کرد. در هر یک از پژوهش‌های گذشته تنها به بخشی از این متغیرها اشاره شده است. در پژوهش فرجی (۱۳۹۳) نیز عامل حفاظت فیزیکی و استفاده از بازرسی‌های ورودی استادیوم‌ها و استفاده از فناوری‌های نوین به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل در تأمین امنیت استادیوم‌های فوتبال یاد شده است؛ همچنین الهی و پورآقایی (۱۳۸۳) در پژوهش خود به وجود مکان مناسب برای تفتیش بدنی تماشاگران در بدو ورود به استادیوم‌ها اشاره کرده‌اند، به عقیده سیسلک (۲۰۰۹) استفاده از سیستم الکترونیکی اسکن بلیت‌ها از دحام جمعیت در ورودی‌های و استادیوم و به طبع آن بی‌نظمی‌های جمعیت را کاهش می‌دهد. حفاظت فیزیکی یا امنیت فیزیکی به اقدامات حفاظتی مختلف جهت محافظت از ساختمان‌ها و اماکن و نیز تجهیزات آن‌ها در برابر عملیات تخریب، ایجاد اختلال و خرابکاری اطلاق می‌شود و با توجه به نتایج این

پژوهش و مهم شناخته شدن استفاده از ایستگاه‌های بازرسی در نقاط ورودی می‌توان با انجام دقیق بازرسی در ورودی اماکن و جلوگیری از ورود وسایل ممنوعه تا حد زیادی به مدیریت ریسک و خطر رویدادها کمک کرد.

سومین عامل اصلی مؤثر بر مدیریت ریسک پرسنل و آموزش بود که منظور از آن همه افراد و کارکنان (دائمی و موقت) حاضر در رویداد جهت برگزاری و کمک به حفظ امنیت و آرامش در رویداد می‌باشد که می‌تواند شامل کادر اجرایی، پرسنل امنیتی و انتظامات، کارکنان اماکن ورزشی، نیروهای آتش‌نشانی، اورژانس، نیروهای داوطلب و غیره است. جهت بررسی تأثیر این عامل بر مدیریت ریسک رویداد از ۸ گویه استفاده شد که در بین آن گویه: آموزش صحیح پرسنل برگزارکننده و نیروهای امنیتی به‌عنوان مهم‌ترین شناخته شد از دیگر گویه‌های مهم و تأثیرگذار شناخته‌شده در این پژوهش در تبیین این عامل می‌توان به پیش‌بینی جهت حضور تعداد کافی تکنسین پزشکی، برگزاری مانورهای آموزشی، صدور اعتبارنامه و کارت شناسایی برای پرسنل اشاره کرد، به زعم هال (۲۰۱۰) کلید محافظت از زیرساخت‌هایی همچون استادیوم‌ها و اماکن ورزشی آموزش مؤثر کارکنان و پرسنل است. کارکنان سازمان‌های ورزشی مسئول برگزاری مسابقه، نیروهای نظامی و امنیتی و همه کارکنان روز مسابقه اعم از راهنماها، فروشنده‌ها، متصدیان بلیت و غیره بهتر است به‌درستی آموزش ببینند و در مورد خط‌مشی‌ها و شیوه‌های تأمین امنیت استادیوم آگاه بوده و نقش و مسئولیت خود در طول عملیات تأمین امنیت استادیوم را به خوبی درک کنند. به عقیده سیسلک (۲۰۰۹) نیز پرسنل امنیتی ماهر و صدور گواهینامه و تأییدیه برای این کارکنان از عواملی است که امنیت استادیوم را تضمین می‌کند، فرجی (۱۳۹۳) نیز بیان می‌کند افزایش دانش و آگاهی مسئولان امنیت استادیوم از طریق همکاری‌های داخلی و بین‌المللی مثل حضور در همایش‌ها و سمینارهای مربوطه و نیز بازدید از استادیوم‌های سایر کشورها می‌تواند کمک کننده باشد.

با توجه به اهمیت مقوله آموزش پرسنل و تأثیرگذاری آن بر مدیریت ریسک رویداد می‌توان به مسئولین و مدیران پیشنهاد داد توجه ویژه‌ای به این مورد داشته و برنامه آموزشی خاصی برای پرسنل داشته باشند که می‌تواند شامل آموزش در مورد نحوه رفتار با تماشاگران، آموزش پرسنل کنترل کننده ورودی‌های استادیوم در مورد شیوه‌های بازرسی بدنی و کنترل اعتبارنامه افراد، آموزش تکنیک‌های مدیریت جمعیت، آموزش برنامه‌های مدیریت ریسک و روش‌های مقابله با بحران و در نهایت آموزش نیروهای امنیتی و پرسنل برگزاری در مورد نحوه برخورد با تهدیدات بمب‌گذاری و انواع سلاح‌های کشتار جمعی باشد.

چهارمین عامل شناخته شده مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادها عامل مدیریت و برنامه‌ریزی می‌باشد که از ۴ گویه تشکیل شده بود و در بین آن‌ها گویه برنامه‌ریزی مؤثر برای مدیریت برگزاری و امنیت رویداد به‌عنوان مهم‌ترین گویه شناخته شد، تدوین برنامه اورژانس پزشکی، توسعه و ارتقا برنامه‌ریزی مدیریت ریسک، پیش‌بینی تأمین پوشش بیمه‌ای از دیگر گویه‌های مورد بررسی در این عامل بود. منظور از مدیریت و برنامه‌ریزی در پژوهش حاضر اتخاذ روش‌هایی است که به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم بر مدیریت ریسک رویداد تأثیرگذار می‌باشد، فرجی (۱۳۹۳) مدیریت و برنامه‌ریزی را یکی از عوامل مؤثر بر مدیریت امنیت استادیوم‌های ورزشی برمی‌شمارد، همچنین کردلو (۱۳۹۵) در پژوهش خود عوامل مدیریتی را یکی از عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری المپیادهای ورزشی می‌داند. شاه منصوری و مظفری (۱۳۸۵) در بررسی عوامل بروز بحران‌های ورزشی به این نکته اشاره کردند که عدم توجه به مدیریت و برنامه‌ریزی، هماهنگی، شناسایی عوامل بحران‌زا و داشتن طرح و برنامه جهت مقابله با بحران در برگزاری مسابقات ورزشی می‌تواند منجر به وقوع بحران شود. رحیمی و همکاران (۱۳۸۱) نیز بر این عقیده‌اند که عوامل مدیریتی یکی از مهم‌ترین عواملی است که قصور در آن می‌تواند منجر به مسائل و بی‌نظمی‌های جمعیت تماشاگران و ایجاد ناامنی در استادیوم شود.

در نهایت عامل مدیریت امور اضطراری به‌عنوان کم‌اهمیت‌ترین عامل مؤثر بر مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی شناخته شد که ۳ گویه در تبیین این عامل نقش داشتند و از بین آن‌ها تدوین برنامه تخلیه و پاسخ اضطراری در صورت لزوم مهم‌ترین گویه شناخته شد، پیش‌بینی اقدامات لازم جهت شرایط بد آب و هوایی، تعبیه برق اضطراری برای پیش‌گیری از قطعی برق از دیگر گویه‌های مورد بررسی در این عامل بود. این نتایج با نتایج پژوهش‌های نادریان جهرمی و همکاران (۱۳۹۲)، هال (۲۰۰۶) و شاه منصوری و مظفری (۱۳۸۵) همخوان می‌باشد، تدوین برنامه تخلیه سریع و نیز آموزش شیوه‌های امداد رسانی هنگام بحران و مدیریت بحران از جمله پیشنهادات پژوهشی نادریان جهرمی و همکاران (۱۳۹۲) و شاه منصوری و مظفری (۱۳۸۵) بود.

۵-۵. نتیجه‌گیری کلی

در نتیجه حوادث ناگواری که در رویدادهای ورزشی در کشورهای مختلف جهان اتفاق افتاده است، بهتر است صاحبان و متصدیان برگزاری رویدادهای ورزشی بر راهکارهای کاهش ریسک‌ها و تهدیدها و نیز توسعه و تدوین طرح‌ها، خط‌مشی‌ها، رویه‌ها و اقدامات پیشگیرانه مؤثر جهت افزایش ایمنی و امنیت رویدادها متمرکز شوند. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد عوامل ایمنی اماکن و تجهیزات، امنیت فیزیکی، پرسنل و آموزش، مدیریت و برنامه‌ریزی و در نهایت عامل مدیریت امور اضطراری به ترتیب بیشترین اهمیت را در تبیین مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی دارا می‌باشند.

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر و در جهت ارتقاء امنیت رویدادها و اماکن و تجهیزات ورزشی، توجه به زیرساخت‌ها و استادیوم‌های ورزشی در رشته‌های مختلف باید در اولویت قرار گیرد و با توجه به قدیمی بودن بسیاری از اماکن ورزشی، بازسازی این اماکن ضروری به نظر می‌رسد و در بحث بازسازی نیز بهتر است مسائل امنیتی بیشتر مورد توجه قرار بگیرد و در این زمینه بهره‌گیری از نظرات تخصصی مشاوران امنیتی آگاه و الگوبرداری از اماکن ورزشی پیشرفته توصیه می‌شود. پس از بهبود زیرساخت‌ها، تلاش‌ها در جهت

حفاظت فیزیکی اماکن در روز مسابقه متمر ثمر خواهد بود. در حال حاضر که زیرساخت‌ها وضعیت مناسبی ندارند، برنامه‌ریزی‌های خوب متصدیان در برگزاری رویدادهای ورزشی و مدیریت هر چه بهتر آن‌ها در جهت افزایش رضایتمندی تماشاگران و جلوگیری از رفتارهای خشونت‌آمیز آن‌ها می‌تواند تأثیر به‌سزایی در ارتقا مدیریت ریسک رویدادهای ورزشی داشته باشد.

۵-۶. پیشنهادات پژوهش

۵-۶-۱. پیشنهادات کاربردی

- ✓ با توجه به تبیین مدیریت ریسک توسط ایمنی اماکن و تجهیزات پیشنهاد می‌شود در طراحی و ساخت استادیوم‌های جدید از نظرات تخصصی مشاوران امنیتی استفاده شود.
- ✓ جهت ارتقای امنیت اماکن میزبان رویداد در ایام برگزاری مسابقات، زمینه‌های استفاده از فناوری‌های نوین از جمله دوربین‌های مداربسته، اتاق کنترل، بلیت‌های الکترونیکی و موارد مشابه فراهم شود.
- ✓ با توجه به اهمیت و ارتباط مؤلفه پرسنل و آموزش پیشنهاد می‌شود در استخدام و به‌کارگیری نیروی انسانی مورد نیاز جهت برگزاری مسابقات، سابقه و پیشینه آن‌ها بررسی شود تا از استخدام افراد دارای سوءپیشینه و بی‌صلاحیت جلوگیری شود.
- ✓ برای مواجهه و مقابله با هر گونه خطر و تهدید احتمالی، پیشنهاد می‌شود همه کارکنان روز مسابقه و نیز نیروهای انتظامی مسئول تأمین امنیت، آموزش‌های مخصوص در زمینه کنترل و مدیریت جمعیت، مدیریت ریسک و بحران، مقابله با تهدیدات احتمالی، تخلیه استادیوم و غیره ببینند و در این زمینه‌ها تمرین داشته باشند

✓ پیشنهاد می‌شود جهت شناسایی متصدیان اجرای رویداد اعم از انتظامات، متصدیان بلیت، رسانه‌ها، راهنماها، فروشنده‌ها و غیره، کارت شناسایی عکس‌دار و دارای هولوگرام طراحی و مورد استفاده قرار گیرد.

✓ با توجه به ارتباط و اهمیت برنامه‌ریزی و مدیریت در مدیریت ریسک به مدیران پیشنهاد می‌شود ضمن بررسی نیازهای امنیتی اماکن ورزشی، برنامه‌های مدیریت ریسک و بحران را با همکاری سازمان‌های مربوطه برنامه‌ریزی و اجرا نمایند.

۵-۶-۲. پیشنهادات پژوهشی

- در این پژوهش عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک شناسایی و اولویت‌بندی شد پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده عوامل مخل امنیت و موانع اجرای مدیریت ریسک شناسایی شود.
- این پژوهش در سطح خرد به شناسایی عوامل مؤثر مدیریت ریسک پرداخت پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در سطح کلان شامل وضعیت اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، حقوقی و ... مورد بررسی قرار گیرد.
- پیشنهاد می‌شود عوامل مؤثر بر مدیریت ریسک در برگزاری رشته‌های مختلف مانند لیگ برتر فوتبال، والیبال و ... به صورت مجزا مورد بررسی قرار گیرد.
- پیشنهاد می‌شود ابزار طراحی شده در این پژوهش در سطحی وسیع‌تر مورد آزمون قرار گیرد.
- پیشنهاد می‌شود جهت ارتقا و توسعه این پژوهش با تمرکز بیشتر در بخش کیفی و انجام مصاحبه در سطحی وسیع‌تر مدل مدیریت ریسک رویداد طراحی و تبیین گردد.

منابع و مراجع

منابع فارسی

۱. انجمن ورزش استرالیا (۱۳۹۱). چارچوب مدیریت ریسک در صنعت ورزش و تفریحات، ترجمه: ریاب مختاری، دکتر رحیم رضائی نژاد و دکتر سید عماد حسینی ف. ۲، ۳، ۱ تهران: انتشارات بامداد کتاب.
۲. انورالخولی، امین (۱۳۸۱). ورزش و جامعه، ترجمه حمیدرضا شیخی، انتشارات سمت.
۳. آبرون (۲۰۰۴). بررسی استراتژی های مختلف برای انتقال، کاهش، یا حذف ریسکها
۴. بحرالعلوم، حسن، حکمی نسب، سعید (۱۳۹۶). تحلیلی جامع بر ریسکهای مرتبط با برگزاری المپیک ورزشی دانشجویان با رویکرد تکنیکهای تصمیم‌گیری فازی، طرح پژوهشی، دانشگاه صنعتی شاهرود.
۵. بقایی حسین آبادی، علی (۱۳۸۱). ریسک: مبانی نظری، کاربردها و ضرورت ادراک آن، مجله توسعه مدیریت، شماره ۲۹، شهریور، ۸۱ ص. ۲۴-۲۸.
۶. بیک زاده، جعفر؛ زمینی، سمیرا؛ مولوی، زهرا (۱۳۸۹). چگونگی مدیریت رفتار خطر پذیری مشتریان: آستانه ادراک ریسک، جایی که مدیران ایستاده اند، مجله توسعه مدیریت، شماره ۸۳، صص ۳۸-۴۳.
۷. پورکیانی، محمد؛ خبیری، محمد و حمیدی، مهرزاد (۱۳۷۹). بررسی وضع موجود فضاهای ورزشی دانشگاههای سراسر کشور و میزان بهره‌گیری آنها، طرح پژوهشی، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.
۸. جلالی فراهانی، مجید. علیدوست قهفرخی، ابراهیم (۱۳۹۰). مدیریت رویدادها و اردوهای ورزشی، انتشارات دانشگاه تهران.
۹. خارکن، کبری (۱۳۸۸). بررسی وضعیت مدیریت ریسک در استخرهای استان مازندران، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی، دانشگاه مازندران - بابلسر.
۱۰. خبیری، محمد؛ سجادی، سید نصرالله؛ دوستی، مرتضی؛ محمدیان، عسگر (۱۳۸۹). نظرسنجی از مدیران استادیومها در زمینه مدیریت خطرهای احتمالی استادیومهای فوتبال ایران، مدیریت ورزشی، شماره ۶، صص: ۶۷-۸۳.

۱۱. خبیری، محمد؛ سجادی، نصراله؛ دوستی، مرتضی؛ محمدیان، عسگری (۱۳۸۹). نظر سنجی از مدیران استادیوم ها در زمینه مدیریت خطرهای احتمالی استادیومهای ایران، نشریه مدیریت ورزشی، پاییز ۸۹، شماره ۶.
۱۲. رحیمی، قاسم؛ امیرتاش، علی محمد؛ خبیری، محمد (۱۳۸۱). بررسی مدیریت ایمنی در ورزشگاههای فوتبال کشور از دیدگاه تماشاگران بازیکنان و مدیران اجرایی، پژوهش در علوم ورزشی زمستان، شماره ۴.
۱۳. رحیمی، قاسم؛ امیرتاش، علی محمد؛ خبیری، محمد (۱۳۸۱). بررسی مدیریت ایمنی در ورزشگاههای فوتبال کشور از دیدگاه تماشاگران بازیکنان و مدیران اجرایی، پژوهش در علوم ورزشی زمستان، شماره ۴.
۱۴. سلطانی، جلال (۱۳۹۵). طراحی مدل مدیریت ریسک در استخرهای شنا، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه پیام نور، واحد تهران.
۱۵. شاه منصوری، عزت الله، مظفری، سید امیر احمد، (۱۳۸۵). عوامل بروز بحرانهای ورزشی و روش پیشگیری از آنها در زمینه های نرم افزار و سخت افزار، جان افزار و رسانه ها، پژوهش در علوم رفتاری، شماره دوازدهم، صص: ۸۷-۱۰۶.
۱۶. علیزاده، فریده (۱۳۹۲). مقایسه ادراک ریسک مدیران، مربیان و دانشجویان دانشگاه مازندران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه مازندران.
۱۷. غلامی، سجاد، حیدری نژاد، صدیقه، صائمی، اسماعیل (۱۳۹۰). شناسایی عوامل مؤثر بر بروز پرخاشگری در بین تماشاچیان تیمهای فوتبال، ششمین همایش ملی دانشجویان تربیت بدنی و علوم ورزشی ایران، آذر ماه، ۱۳۹۰ تهران.
۱۸. فارسی، علیرضا؛ هلالی زاده، معصومه؛ سیاح، منصور؛ راسخ، نازنین و دارابی، حجت الله (۱۳۸۶). بررسی وضعیت ایمنی اماکن ورزشی دانشگاههای دولتی تهران و ارائه راهکارهای مناسب، نشریه پژوهش در علوم ورزشی، شماره (۱۵)، ص ۲.
۱۹. فراسدیک، استیو (۱۳۸۲). مدیریت ایمنی در ورزش، ترجمه سید محمد حسین رضوی و ابوالقاسم دباغان، موسسه فرهنگی هنری شمال، چاپ اول
۲۰. فرجی، رسول (۱۳۹۳). طراحی الگوی ارتقاء امنیت استادیومهای فوتبال ایران، رساله دکتری، دانشگاه گیلان.

۲۱. قاسمی، وحید؛ ذوالاکتاف، وحید؛ نورعلیوند، علی (۱۳۸۸). توصیف جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر وندالیسم و اوباشگری در ورزش فوتبال، فصلنامه المپیک، سال هفدهم، شماره ۱، پیاپی ۴۵، ۴۵ صص: ۶۹-۷۹.
۲۲. کاشف، میر محمد؛ سید عامری، امیرحسین؛ امیر خسرو، مهتاب (۱۳۸۹). بررسی رفتارهای مدیریت خطر مدیران مجموعه های ورزشی استان مازندران، پژوهش در علوم ورزشی، شماره ۲۸، صص ۱۱۹-۱۳۲.
۲۳. کاشف، میر محمد؛ فتاح پورمندی، مرتضی (۱۳۹۱). ارتباط رفتارهای مدیریتی و ویژگیهای فردی مدیران مجموعه‌های ورزشی استان آذربایجان غربی، ششمین همایش ملی دانشجویان تربیت بدنی و علوم ورزشی ایران، تهران.
۲۴. کردلو، علی (۱۳۹۵). شناسایی و اولویت‌بندی ریسک‌های برگزاری رویداد ورزشی (المپیا‌های دانشجویی)، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه صنعتی شاهرود.
۲۵. کوزه چیان، هاشم؛ گودرزی، محمود؛ خوانین، علی و فرزنان، فرزنام (۱۳۸۹). تحلیل ایمنی و تبیین الگوی مربوطه در سالنهای ورزشی دانشکده‌های تربیت بدنی، نشریه مدیریت ورزشی، شماره ۱۱، صص ۱۱۹-۱۳۸.
۲۶. مسترمن، گای (۱۳۸۷). مدیریت راهبردی رویدادهای ورزشی با رویکرد بینالمللی "محمدحسین رضوی، محسن بلوریان، محمدرضا برومند، چاپ اول، انتشارات دانشگاه شمال.
۲۷. مظلومی، نادر (۱۳۸۶). مدیریت ریسک، فصلنامه صنعت بیمه، سال اول، شماره دوم، صص ۵-۹.
۲۸. مقامی، مهدی؛ آصفی، احمد علی (۱۳۹۲). ارتباط بین سبک‌های رهبری با رفتارهای مدیریت ریسک مدیران گروه و روسای تربیت بدنی دانشگاه‌های آزاد اسلامی مراکز استانهای کشور، نشریه مدیریت ورزشی، دوره ۵، شماره ۱۶، صص ۹۷-۱۱۳.
۲۹. نادریان جهرمی، مسعود؛ پورسلطانی، حسین؛ روحانی، الهام (۱۳۹۲). شناسایی شاخص‌ها و استانداردهای ایمنی سالن‌ها و اماکن ورزشی، مدیریت ورزشی، دوره ۵، شماره ۳، صص: ۲۱-۳۶.
۳۰. نادریان جهرمی، مسعود؛ پورسلطانی، حسین؛ روحانی، الهام، (۱۳۹۲). شناسایی شاخصها و استانداردهای ایمنی سالن‌ها و اماکن ورزشی، مدیریت ورزشی، دوره ۵، شماره ۳، صص: ۳-۲۱.
۳۱. هال، استیسی ای؛ کوپر، والتر ای؛ لوو ماریسیانی؛ جیمز ای، مک گی (۱۳۹۶). مدیریت امنیت در رویدادهای ورزشی، همتی نژاد، مهر علی، فرجی، رسول، صادقی، رضا، چاپ اول، انتشارات طنین دانش.

32. Ackerman, M. (2002). Benefits of sport participation for adolescent girls. Doctoral dissertation, The California School of Professional Psychology Alameda.
33. Allen, J. (2008). "Event planning: the ultimate guide to successful meetings, corporate events fund raising galas, conferences", conventios, incentives and other special events: Wiley.
34. Astles, k.l.,Holloway, m.g., staffe, s., green, m., ganassin, c.&gibbs, p.j. (2006).An ecological method for qualitative risk assessment and its use in the management of fisheries in new south wales.australia fisheries research,82,290-303.
35. Burns, w.j. (2007).Risk perception:a review,create report under office of naval research grant,may22.
36. Cha,Y. J. (1997). Environmental risk analysis: Factors influencing nuclear risk perception and policy implications.doctoral dissertation, theUniversity of New York, Albany, New York.
37. Chamarro, a., Fernandez-caster, j.(2009).The perception of causes of accident in montion sports: a study based on the experiences of victims,journal homepage, accident analysis and prevention, 41, 197-201.
38. Chervin, D.D., Revels, M., Richardson, L., Dawkins, N., Chadwick, A. (1999). Cryptosporidium and waterparks: an opportunity for disease prevention Atlanta.
39. Cieslak, T. J., Hall, S. A. (2010). Standardization of match day security at Australian football stadia: A Delphi study. Australian journal of emergency management, 26, 48-52.
40. Crundal, d., loon, e.v., stedmon, a.w.&crundal, e.(2013).motorcycling experience and hazard perception,accident analysis &prevention. 50, 456-464.
41. Cvetkovich, G., & Earle, T. C. (1992). Social trust and value similarity: New interpretations of risk communication in hazard management. Paper presented I annual meeting of the society for Risk Analysis, San Diego, CA.
42. Dickson, t.& dolnica, s(2004). No risk no fun: the role of perceived risk in adventure tourism, school of management marketing & employment relation university of Wollongong.
43. Dimitriadi, a., dimitriadi,s. (2007).A conceptual model of risk management and its importance for sport and leisure. Smij,3,10.
44. Duffy, VG. (2003).Effects of training and experience on perception of hazard and risk.Ergonomics. 46(15), 25-114.
45. Emery, P. (2010). Past, present, future major sport event management practice: The, practitioner perspective, sport management review, 13, 158-170.
46. Fischhoff, B., Slovic, P., Lichtenstein, S., Read, S., & Combs, B. (1978). How safe issafe enough? A psychometric study of attitudes towards technological risk andBenefits. Policy Sciences, 9, 127-152.
47. Fischhoff,B.,Bostrom,A.,Quadrel,M. (1993). Risk perception and communication. Annu rev public health, 14,183-203.

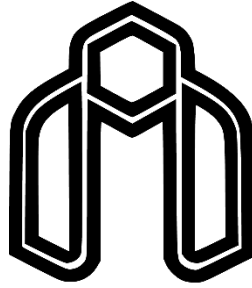
48. Francisco M. Pedro, L. Sánchez, M. Sánchez, D. Amado, O. and García, T. Calvo (2015) motivational climate created by other significant actors and antisocial behaviors in youth sport, *kinesiology* 47,3-10.
49. Frey, J.H. (1991). Social Risk and the Meaning of sport. *Sociol Sport J*, 8, 136-145
50. Fried, g. b., appenzeller, h. (1999). Safe at first: a guide to help sports administrators reduce their liability. Durham, nc: Carolina academic.
51. Fuller, c. & drawer, s. (2004). The application of risk management in sport sport med, 34(6), 349-356.
52. Gregory, e., Prussia, b., Karen, a., brown, b., geoffwillis, c. (2003). Mental model of safety: do manager and employee see eye to eye? *journal of safty research* 34, 143-156.
53. Hall, S. A., Cooper, W. E., Marciani, L. & McGee, J. A. (2012). Security management for sport and special events: an interagency approach to creating safe facilities, *Human kinetics*, 1-41.
54. Hines, J. M., Hungerford, H. R., & Tomera, A. N. (1986). Analysis and synthesis of research on responsible environmental behavior: A metaanalysis. *Journal of Environmental Education*, 18(2), 1-8.
55. Hsiao, r. (2007). Analysis of risk management practices and legal issues in college natatoriums in 116meric. *Journal of aquatic research and education*, 1, 341-362.
56. Ilin, D., Milosevic, Z., Maksimovic, N., Matic, R., Kekovic, Z. (2013). Factors of successful sport event security management, *technics technologies education management*, vol 8, No 4, pp 1645-1650.
57. Jacquelyn, m.c., Jay, B., Mcheal, J. (2005). Assessing parents perception of children`s risk for recreational water illnesses. *emerging infectious disease*, 11(5), 670-676.
58. Jaeger, C. C., Renn, O., Rosa, E. A., & Webler, T. (2001). Risk, uncertainty, and rational action. Sterling, VA: Earthscan Publications Ltd.
59. Kaiser, R. Robinson, K (2005). Risk Management In Management Of Park And Recreation Services, Washington Dc: National Recreation And Park Association.
60. Klimoski, r., mohammad, s. (1994). Team mental models: construct or metaphor, *journal of management*, 20,403-436.
61. liewellyn, d.j., sanchez, x. (2008). Individual differences and risk taking in rock climbing, *psychology of sport and exercise* 9,413-426.
62. Lindell, M. K., & Earle, T. C. (1983). How close is close enough: Public perceptions of the risks of industrial facilities. *Risk Analysis*, 3, 245-253.
63. Mccarthy, T.A., Hadler, J.L., Julian, k., Walsh, S.J., Biggerstaff, B.J., Hinten, S.R., et al (2001). West neil virus serosurveys and assessment of personal prevention efforts in an area with intense epizootic activity: 116merican116116t 2000. *Anny acadsci*, 51 (9), 307-316.
64. Ramazanoglu, F. (2012). Spectators' behaviour from the view of security forces in sport competitions. *Archives of Budo*, 8(2), 59-63.
65. Renn, O., Rohrmann, B. (2000). Cross-cultural risk perception. A survey of empirical studies (pp. 211-233). 117merican117: 117meric academic publishers.

66. Rimer, L. B. (1997). Risk perception and risk communication: Decision making related to environmental radon exposures. Unpublished doctoral dissertation, the University of Illinois, Chicago, Illinois.
67. Siegrist, M., Cvetkovich, G., & Roth, C. (2000). Salient value similarity, social trust, and risk/benefit perception. *Risk Analysis*, 20(3), 353-362.
68. Slovic, P. (1987). Perception of risk. *Science*, 17(5), 236-280.
69. Slovic, P. (1987). Perception of risk. *Science*, 23(6), 282-285.
70. Slovic, P. (2000). Perception of risk. Sterling, VA: Earthscan Publications Ltd.
71. Starr, C. (1969). Social benefit versus technological risk. *Science*, 165, 1232-1238.
72. Stephan, y., boiche, j., trouilloud, d., deroche, t., sarrazin, p. (2011). The relation between risk perceptions and physical activity among older adults: a prospective study, *psychology and health*, 1, 1-11.
73. Sunho, m. (2004). The perception of risk in sport activities, a dissertation submitted to the department of sport management, recreation management & physical education.
74. Taylor, T. & Toohey, K. (2011). Sanitised and Stifling Spaces? Ensuring Safety at Australian Sport Event Precincts: Creating Securitized, *Urban studies*, 48(15) 3259–3275.
75. Thelwell, r.c., greenless, l.a. (2003). Developing competitive endurance performance using mental skills training, *the sport psychology*. 17(8), 77-131.
76. Van Der pligt, J. (1998). Perceived risk and vulnerability as predictors of precautionary Behavior. *Br J Health Psycho*, 3, 1-14
77. Viera, w., adi, u., Pieter, d., doeke, p. & johan, g. (2009). Determinants of quality management system implementation in quality management system implementation in hospital. *Health policy*, 89(3), 239-251.
78. Vlek, C., & Stallen, P. J. (1980). Rational and personal aspects of risk. *Acta Psychologica*, 45, 273-300.
79. yannakos, ath. proios, m. papastergiou, L. (2014) moral orientation and goal orientation as means of prediction of aggressive behaviors in handball players, JEL classification: I19, I29

Abstract

The aim of this study was to investigate Effective Factors of risk management in sports events. This research is based on the purpose of applied research type and according to the method of information gathering, is a descriptive exploratory research. Data was collected using mixed method in two qualitative and quantitative parts. In the qualitative part of the research, the main variables and main factors affecting the risk management of sport events were identified by interviewing several experts in this field and based on this, the risk management questionnaire was designed in sports events, In the quantitative part, the data obtained from the implementation of the questionnaire prepared in the qualitative section were used to test the hypothesis. The statistical population of the study consisted of experts and stakeholders in the field of sporting events including employees of sports and youth departments, heads of sports boards of Semnan province and Khorasan Razavi, and some professors and researchers in this field. The statistical sample in the qualitative section includes 8 experts in risk management, Sampling was done by snowball sampling. In the quantitative section, 127 non-random sampling were selected as the statistical sample. The instrument used was semi-structured interview in the qualitative section and in the quantitative part of the questionnaire consisting of 25 items and 5 components, whose content validity was assessed by 10 experts, structural validity was assessed using exploratory factor analysis. And its reliability was obtained through Cronbach's alpha of 0.93. The results of the research showed that 5 components of the safety of places and equipment, physical security, personnel and training, management & planning and emergency management respectively have the most effect in explaining the risk management of sporting events.

Key Words: Effective Factors, Risk Management, Sports Event

Shahrood University of Technology

Faculty of Physical Education

M.A. Thesis in Sports Event Management

Investigating the Effective Factors on Risk Management in Sports Event

By:

Hanieh Mansouri

Supervisor:

Dr. Reza Andam

January, 2019